

1/2
FA ČVUT 2023

RATIBOŘIČICE

PŘEDDIPLOMÍ SEMINÁŘ & DIPLOMNÍ PROJEKT
REVITALIZACE HOSPODÁŘSKÉHO DVORA V RATIBOŘICÍCH
ELIŠKA HOUDOVÁ / ATELIÉR GIRSA / LS 2023 / FA ČVUT

1

OBSAH

ÚVOD	5
A / ANALYTICKÁ ČÁST	9
1 / ANALÝZA LOKALITY	15
2 / HISTORIE	47
3 / HOSPODÁŘSKÝ DVŮR	79
B / NÁVRHOVÁ ČÁST	103
1 / TECHNICKÁ ZPRÁVA	105
2 / VÝKRESOVÁ ČÁST	127
3 / VIZUALIZACE	181
4 / ARCHITEKTONICKÝ DETAIL	195
ZÁVĚR	199
ZDROJE	203
PŘÍLOHA	207

ÚVOD

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Eliška Houdová

datum narození: 4.2.1998

akademický rok / semestr: 2022/2023 / LS

obor: Architektura a urbanismus

ústav: 15114 Ústav památkové péče

vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Akad. arch. Václav Girsá

téma diplomové práce: Revitalizace hospodářského dvora v Ratibořicích

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Hospodářský dvůr Ratibořice se nachází na hranici Babiččina údolí v bezprostřední blízkosti zámku Ratibořice. Lokalita má silný kulturně historický potenciál a je cílem mnoha turistů. Jedním z hlavních turistických cílů je zámek Ratibořice se zámeckým parkem, v jehož severovýchodní části jsou návštěvníci konfrontováni s tvrdou realitou péče o kulturní památky, rozlehlým chátrajícím hospodářským dvorem, který se do dnešní doby dochoval jen díky údržbě posledních 14 let (ač minimální).

Hospodářský dvůr od počátku 80. let 20. století chátral a k jeho záchraně dodnes nejsou dostatečné finanční prostředky. Cílem diplomního projektu je prověření možností nového využití hospodářského dvora a jeho opětovného začlenění do zámeckého areálu a zpřístupnění možnostem cestovního ruchu. Hlavními zásadami, které budou provázet navrhování, jsou především zachování historických a architektonických hodnot, návazání na stavebně-historický vývoj objektu a vytvoření nové vrstvy, která bude svébytným projevem své doby, bude ctít zásady kontextuální architektury a zároveň nebude mít ambice strhávat pozornost, naopak přenechá hlavní roli empírovému průčelí ratibořického zámku.

Diplomová práce modulu památkové péče bude obsahovat dílčí stavebně - historický průzkum, který se bude zabývat především doplněním stavebně-historického vývoje objektu ratejny SO 09, který od doby svého vzniku na počátku 19. století prošel nejednou stavební úpravou.

2/ specifikace stavebního programu

- ČÁST SHP

Jelikož je již stavebně-historický průzkum zčásti zhotoven, proběhne jeho doplnění na podrobnější úrovni v podobě detailní dokumentace dveřních a okenních výplní, rozkreslení vývojových půdorysů jednotlivých podlaží s vyznačením jednotlivých etap a konkrétních změn a zaměření kamenného prvku včetně profilace pomocí šablony.

- ČÁST NÁVRHOVÁ

Návrh zahrne nové využití všech dochovaných budov hospodářského dvora včetně trosek vyhořelé stodoly a úprav nezastavěné plochy dvora s jeho bezprostředním okolím. Při návrhu bude brán zřetel především na výsledky stavebně - historického průzkumu a výsledky analýz zpracovaných v rámci diplomního semináře v ZS 2022/2023.

Náplní hospodářského dvora bude podpora turistického ruchu Babiččina údolí a zároveň doplnění jeho úzkého zaměření. Vznikne tak centrum pro ubytování jednotlivců, rodin i větších skupin, včetně organizovaných pobytů (teambuilding, škola v přírodě, soustředění) či společenských akcí. V souvislosti s těmito provozami budou do areálu zakomponovány nejen ubytovací kapacity, ale i místa pro vzdělávání (učebny, studovny), kulturní akce (sály, dílny) i gastronomii (restaurace, kavárna). Celý koncept rozprostření mezi budovami areálu hospodářského dvora bude propojen úpravami nezastavěných ploch prostranství dvora

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

- ČÁST SHP

Vývojové půdorysy (1:50 – 1:200) jednotlivých podlaží objektu ratejny SO 09
Inventarizace dveřních otvorů (fotografie, text)
Inventarizace okenních otvorů (fotografie, text)
Zaměření kamenného prvku včetně profilace (1:5 – 1:50)
Historická obrazová dokumentace
Současná fotodokumentace
Doprovodný text.

(vše součástí portfolia)

- ČÁST NÁVRHOVÁ

Výkres širších urbanistických vztahů (1:5 000 – 1:25 000)
Návrhová situace (1:500 – 1:1000)
Půdorysy, řezy a pohledy dílčích objektů dvora (1:100 – 1:250)
Vybrané architektonické detaily (1:10 – 1:20)
Vizualizace exteriérové a interiérové (min. 6 záběrů)

Průvodní zpráva a Souhrnná technická zpráva v plném znění podle přílohy 12 vyhlášky 499/2006 Sb. v platném znění z doby zpracování diplomního projektu.

(vše součástí portfolia)

Všechny části diplomního projektu budou odevzdány v souladu suverejněným dokumentem o průběhu diplomové práce v letním semestru 2023 a budou obsahovat všechny jím předepsané náležitosti, a to přihlášku, zadání, 2x knihu formátu A4, plachtu diplomního projektu, plachtu modulové části a model (specifika dle zadání).

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

- Fyzický model (1:100 – 1:500)

14. 2. 2023
Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE**FAKULTA ARCHITEKTURY****AUTOR, DIPLOMANT: Eliška Houdová**
AR 2022/2023, LS**NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:**

(ČJ) Revitalizace hospodářského dvora v Ratibořicích

(AJ) Rrevitalization of the farm yard in Ratibořice

JAZYK PRÁCE: český

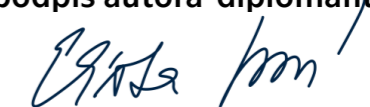
Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. Akad. arch. Václav Girsá Ústav: 15114 Ústav památkové péče
Oponent práce:	
Klíčová slova (česká):	hospodářský dvůr, panský dvůr, revitalizace, Ratibořice
Anotace (česká):	Návrh prověřuje možnosti využití zanedbaného čtyřstranného hospodářského dvora, který díky svému umístění má potenciál pozdvihnout turistickou návštěvnost již tak bohaté lokality. Do nevyužívaných objektů jsou tak nově vkládány funkce jako ubytování, restaurace, obchod, dílny, multifunkční sál či autentická expozice. Areál má tak šanci doplnit národní přírodní kulturní památku a nové funkce, provozy a ještě zvýšit atraktivitu daného území.
Anotace (anglická):	The design examines the possibilities of using a neglected four-sided farm yard, which, thanks to its location, has the potential to increase the tourist attendance of the already rich locality. Functions such as accommodation, restaurants, shops, workshops, a multifunctional hall or an authentic exhibition are newly inserted into unused buildings. The area thus has a chance to complement the national natural cultural monument and new functions, operations and even increase the attractiveness of the given area.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 26.5.2023

podpis autora-diplomanta

ÚVOD

Babiččino údolí je historicky i turisticky významná lokalita. Údolí řeky Úpy vytváří krajinné scenerie, které na mladou Barboru Panklovou natolik zapůsobilo, že do nich v dospělosti vložila svůj román Babička. Středobodem lokality je Ratibořický zámek, který shlíží na říční nivu na východě. Při západním pohledu však oko návštěvníka narazí na objekty hospodářského dvora, ke kterým čas nebyl tak milostivý. Nevyužívané objekty s opadanými omítkami, propadlými klenbami a chybějícími střechami čekají na zázrak, který do nich vdechne život a umožní jim být opět reprezentativním zámeckým zázemím.

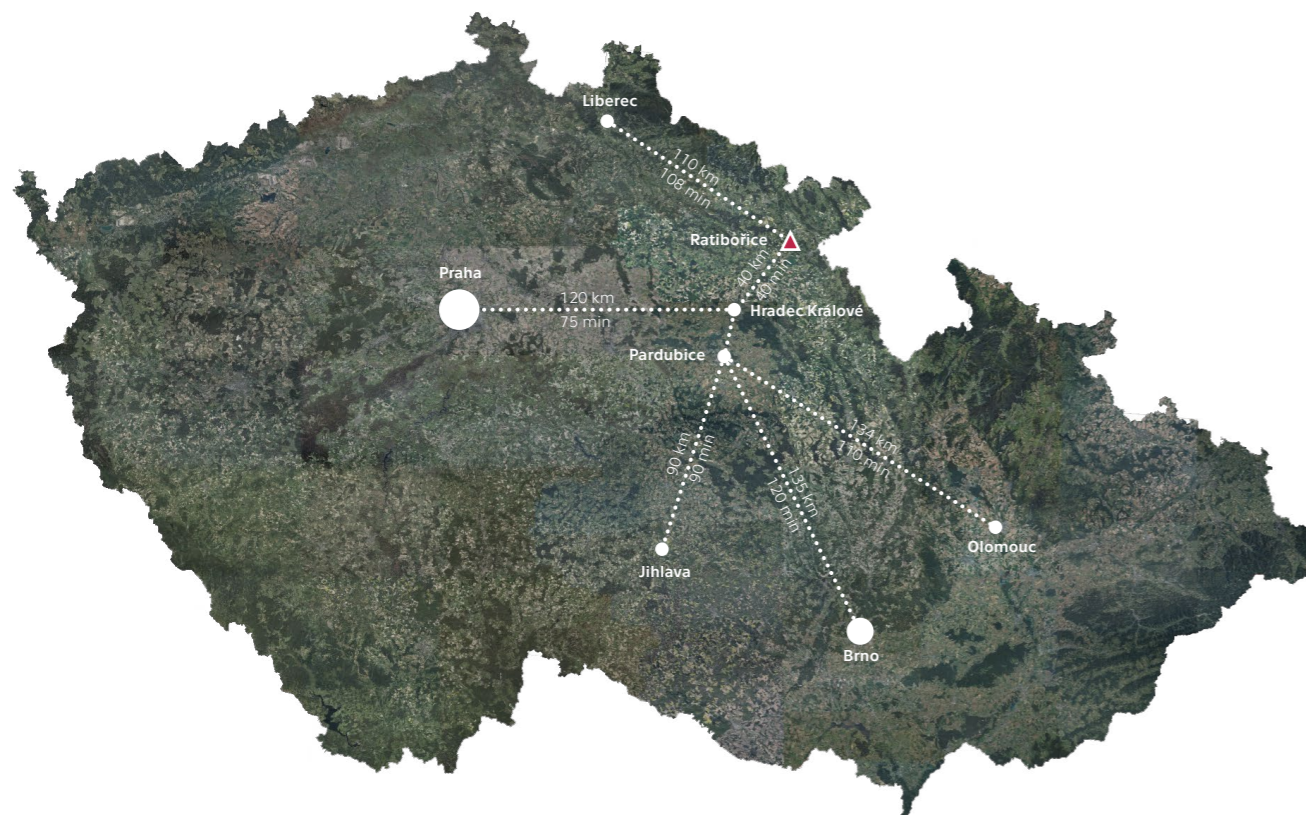
Předdiplomní seminář, jako příprava na diplomní projekt mapuje situaci hospodářského dvora a jeho širšího okolí pomocí analytických schémat a vytyčuje možné cesty, kterými se navazující projekt může ubírat. V užším měřítku se zabývá hospodářským dvorem a jeho historií, včetně popisu jednotlivých objektů.

Hospodářské dvory byly ve svém rozkvětu živá zemědělská sídla, která byla s nástupem industrializace a moderních technologií během 2. poloviny 20. století opouštěna a ponechávána bez využití. Cílem předdiplomní práce je upozornit na architektonické a historické kvality ratibořického hospodářského dvora tak, aby byl budoucí návrh nejen v kontextu s okolní krajinou, ale i plynulým navázáním na historický vývoj lokality s respektem k jejímu budoucímu směřování.

Na předdiplomní část navazuje samotná návrhová část, která aplikuje poznatky provedených analýz a prověřuje možnosti využitelnosti zanedbaných hospodářských objektů. V závěru je projekt doplněn architektonickým detailem a vizualizacemi.

A / ANALYTICKÁ ČÁST

1 / ANALÝZA LOKALITY

geografické schéma měst a vzdáleností na mapě ČR, Zdroj: (Houdová, 2022)
podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

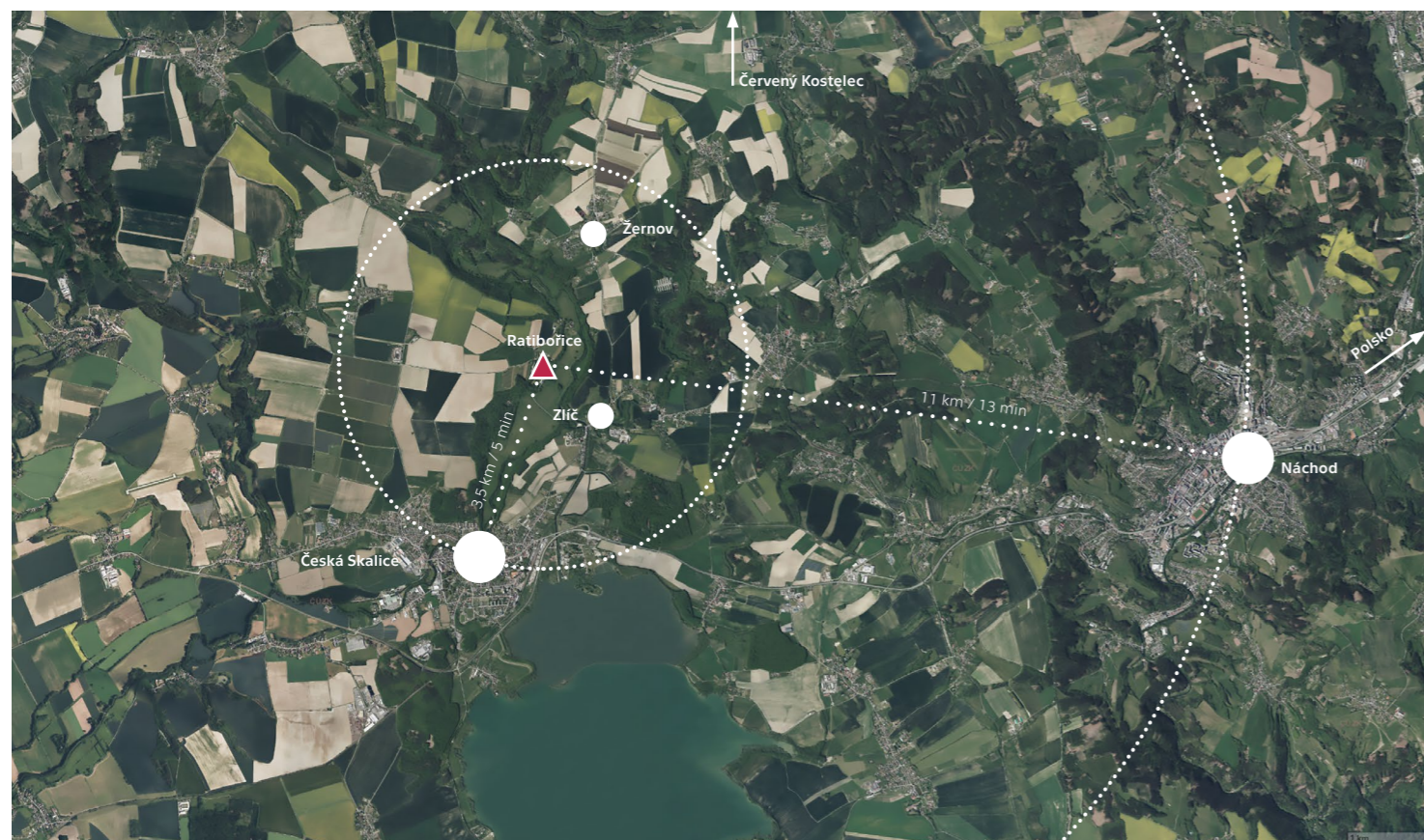
GEOGRAFIE

Ratibořice se nachází v severovýchodních Čechách, v náhodském okrese Královéhradeckého kraje. Lokalita je někdy geograficky nazývána Kladské pomezí a to díky bezprostřední blízkosti s polskými hranicemi, které se nachází necelých 15km na východ a za nimiž se rozkládá kladský okres Dolnoslezského vojvodství.

I přes to, že Ratibořice tvoří vlastní katastrální území, úředně spadají pod obec Česká Skalice, která spolu s rozlehlou vodní nádrží Rozkoš leží 3,5km jižněji.

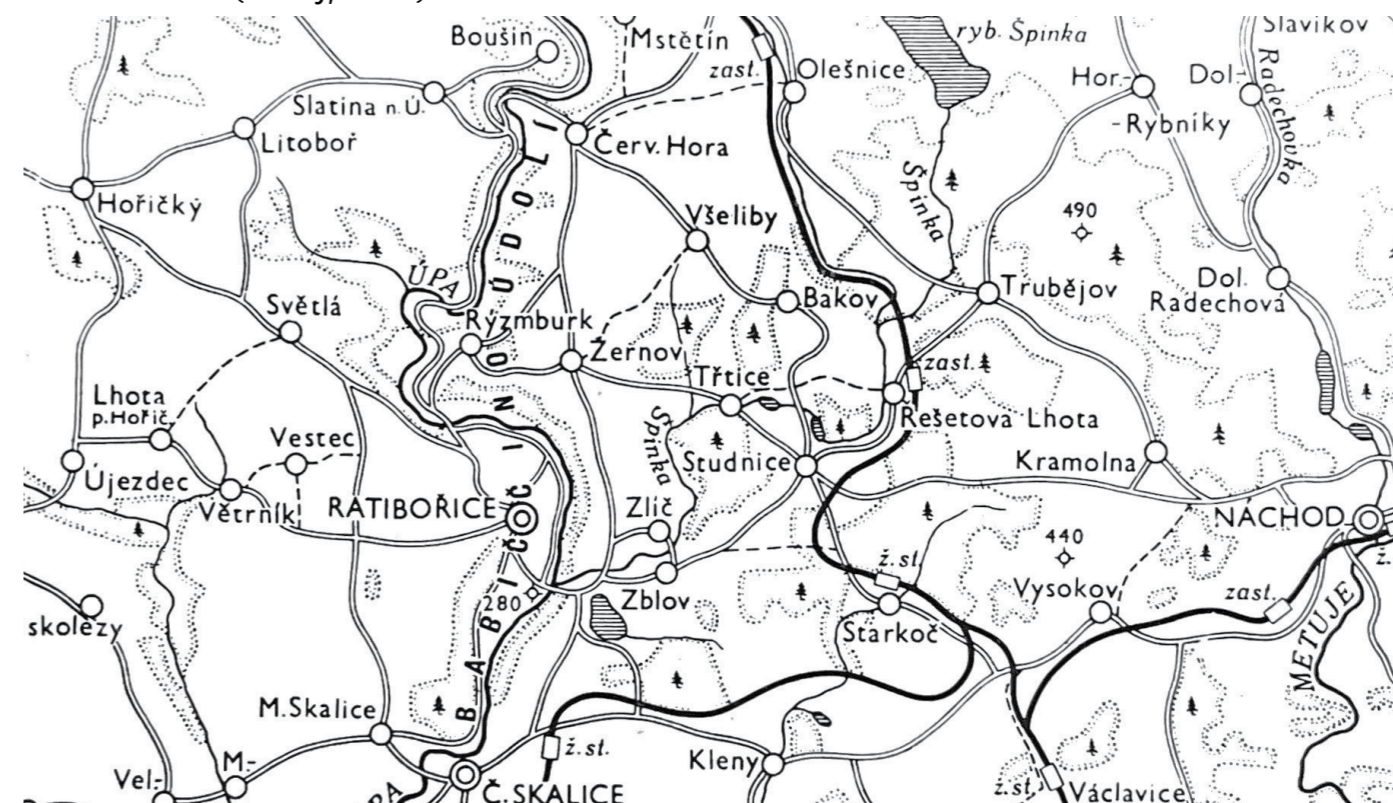
Samotný zámecký areál s hospodářským dvorem stojí na rovinaté vyvýšenině na pravém břehu řeky Úpy, která pod zámek tvoří širokou říšní nivu. Právě v hospodářském dvoře v suterénním bytu ratejny pobýval od roku 1830 patnáct let šafář Pankl se svou rodinou.¹ Díky historické provázanosti s Boženou Němcovou, která do Ratibořic a údolí řeky Úpy zasadila své románové dílo Babička již lokalitě neřekne nikdo jinak, než Babiččino údolí.

Řeka Úpa pramení na hřebenech Krkonošského národního parku tvoří severo - jižní osu Babiččina údolí. Vtéká na jeho severním konci, kde se klikatí mezi zalesněnými svahy Krkonošského podhůří. Čím blíže se dostává k zámeckému areálu, kopce se vzdalují a rozšiřuje se údolní niva, kterou řeka v daleké historii svým tokem vytvořila. Úrodnost těchto luk byla podmíněna meliorací, která poprvé proběhla v polovině 19. století, do té doby šlo o zamokřená bažinatá luka.² Na jižním konci Babiččina údolí před Vilémovým mostem je tok Úpy usměrňován zdymadlem. Dále na jihu řeka ze západu obchází vodní nádrž Rozkoš a pokračuje do města Jaroměř, kde vtéká do Labe.

geografické schéma měst a vzdáleností, okres Náchod, Zdroj: (Houdová, 2022)
podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

- 1 (Horký, 2013)
- 2 (Horký, 2013)

Mapka nejbližšího okolí Ratibořic, Zdroj: (Wirth, 1956)

Hospodářský dvůr se nachází severně od zámku a přímo přiléhá k zámecké zahradě a vymezuje její severo-západní hranu. Samotný dvůr je od severojižní osy odkloněn o přibližně 30° východním směrem, aby tvořil pravouhlou kompozici s nástupní osou zámku. Jeho polohu určil i terénní zlom, který umožňuje podsklepení objektů v severo-východním rohu dvora.

Obvod čtyřstranného dvora obdélného tvaru tvoří tři objekty s ryze hospodářskými provozy a objekt Kavalierhausu. Jednotlivá křídla na sebe vzájemně nenavazují, uzavření dvora dopomáhají ohradní zdi.

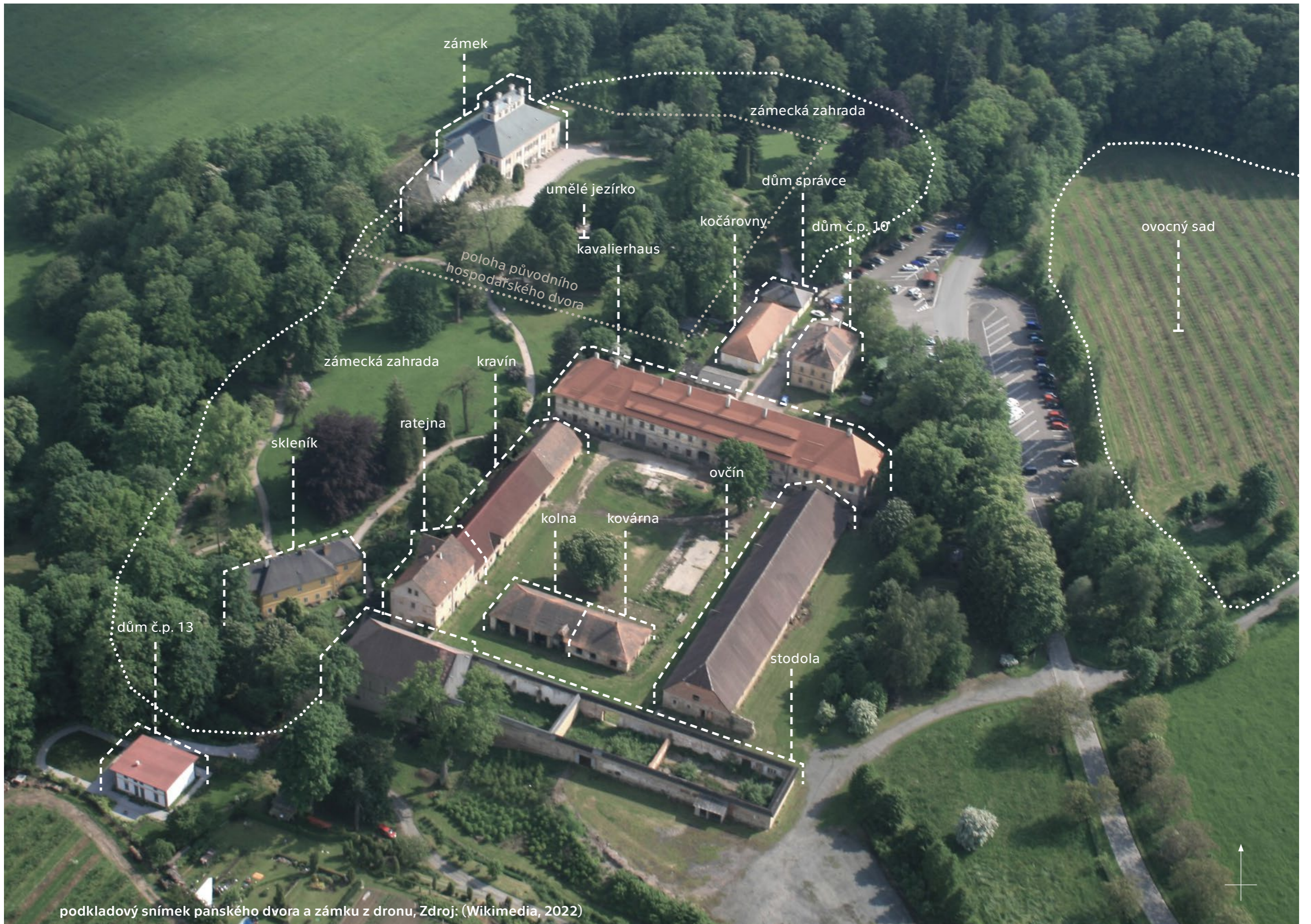

2022 satelitní snímkování Zdroj: (ČUZK, 2022)

snímek panského dvora a zámku z dronu, Zdroj: (Wikimedia, 2022)

podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

podkladový snímek panského dvora a zámku z dronu, Zdroj: (Wikimedia, 2022)

GEOMORFOLOGIE³

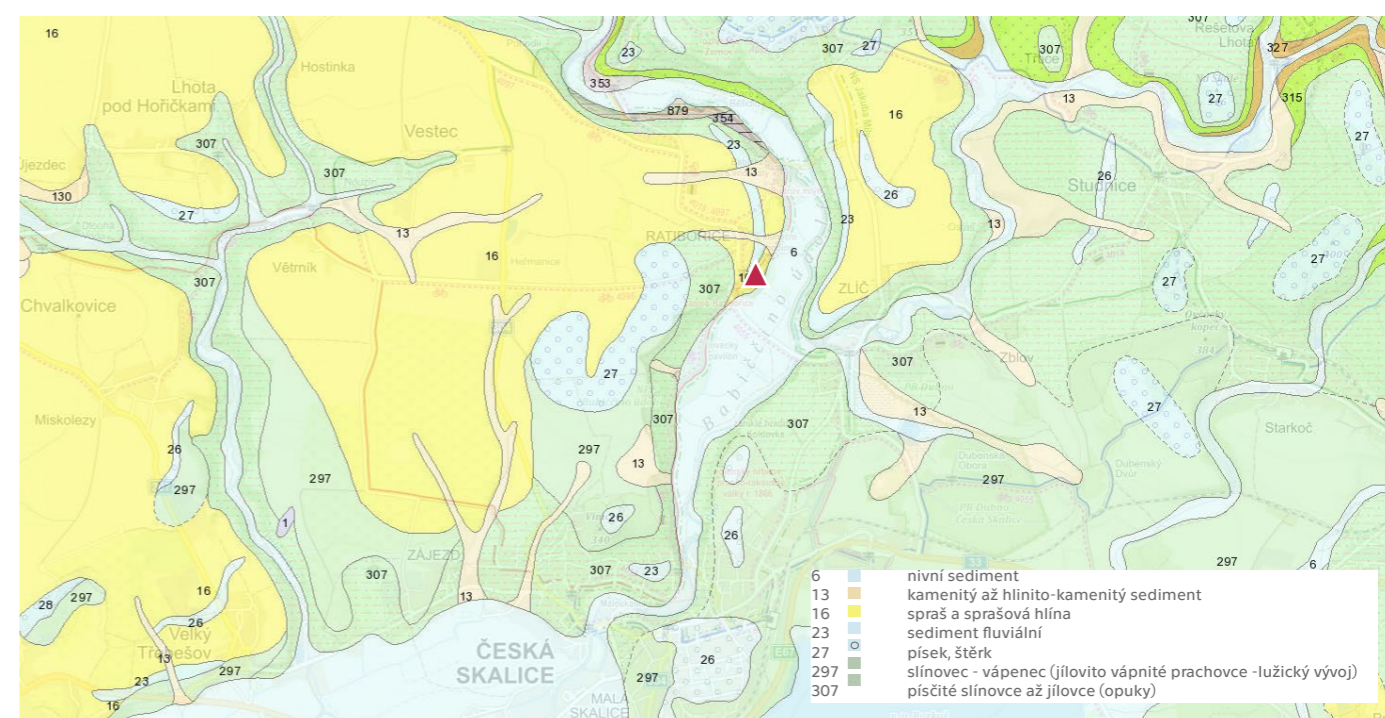
Babiččino údolí se nachází na hranici která dělí nejen dvě geomorfologické oblasti, ale i dvě odlišné subprovincie. Severní část údolí tvoří Krkonošské podhůří (Krkonošská oblast < Krkonošsko-jesenická subprovincie < Česká vysočina) . Naopak jižní část, kde se řeka Úpa rozlévá do široké nivy spadá pod celek Orlické tabule (Východočeská tabule < Česká tabule < Česká vysočina).

Lokalita je charakteristická plochými pahorkatinami a říčními terasami. Na jedné z nich se nachází ratibořický zámek s hospodářským dvorem. Jedná se o jednu z nejnižších teras podél řeky Úpy. Dalším typickým jevem Babiččina údolí jsou svislé skalní stěny, vzniklé sesedáním jednotlivých rozpukaných bloků dolu do údolí.

GEOLOGIE A PŮDNÍ TYPY

V jižní části Babiččina údolí a východně od řeky Úpy dominují opuky a slínovce. V severní části mají větší podíl spraše a sprašové hlíny.

3 (Gremlica, 2013)

geologická mapa Zdroj: (geology.cz, 2019)

geografické schéma morfologie, okres Náchod, Zdroj: (Houdová, 2022)
podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ KRAJINA

Lokalita je bohatá na přírodní památky, ale i zásahem člověka vznikla díla, která jsou v dnešní době turistickým lákadlem.

Národní přírodní památka Babiččino údolí se rozkládá na ploše 3,3 km² a její osou je řeka Úpa. Břehové prostory tvoří především olšiny, které lemují řeku a zajišťují přirozené zpevnění břehů. Většina Babiččina údolí je však pokryta smrkovými lesy, který doplňují listnaté stromy jako dub letní nebo jasan ztepilý.

Louky kolem řeky Úpy byly často odvodňovány za účelem zvýšení úrodnosti půdy. Dnes jde o zamokřené nivy, bohaté na vlhkomilné rostliny bylinného a keřového patra.

Jihovýchodně od Babiččina údolí se nachází Přírodní rezervace Dubno - Česká Skalice, Na severním konci Přírodní památka Pod Rýzmburkem. Výraznou plošnou dominantou je vodní nádrž Rozkoš zbudovaná v 60. letech 20. století.

Rozkoš od Náchoda, Zdroj: (Wikipedia.cz, 2023)

geografické schéma příroda, okres Náchod, Zdroj: (Houdová, 2022)
 podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

ZÁMEK S AREÁLEM BABIČČINA ÚDOLÍ⁴

národní kulturní památka - Babiččino údolí v Ratibořicích
území s archeologickými nálezy - Tvrz a zámek Ratibořice
ochranné pásmo pro NKP Babiččino údolí v Ratibořicích

- 1** Bodové památky
 - smírčí kříž⁵
 - Pomník Babičky s dětmi
 - socha Panny Marie
 - Pomník Bedřicha ze Schaumburg-Lippe
 - Pomník Viléma ze Schaumburg-Lippe
 - Pomník Boženy Němcové

- 1** Další památky
 - Viktorčin splav
 - Vilémův most

- 1** Objekty
 - Zámek a zámecký park
 - soubor budov Panského dvora
 - kočárovna a domek vrátého
 - mlýn s hospodářským objektem
 - Panský hostinec
 - Skleník
 - Staré bělidlo
 - lovecký pavilon a psinec
 - obytný dům č.p. 10
 - mandl
 - obytný dům č.p.12 a č.p. 13
 - dům č.p. 14 Panklovna
 - prádelna

4 (NPÚ, 2022)

5 (smircikrize.cz, 2022)

smírčí kříž 0103
Zdroj (Mapy.cz, 2017)

Památník Babička s dětmi
Zdroj: (Mapy.cz, 2022)

socha Panny Marie
Zdroj: (Mapy.cz, 2021)

Pomník princů Schaumburg - Lippe
Zdroj (Mapy.cz, 2021)

Pomník Viléma Schaumburg - Lippe
Zdroj (Mapy.cz, 2017)

Pomník Boženy Němcové
Zdroj (Mapy.cz, 2018)

Viktorčin splav
Zdroj (Mapy.cz, 2022)

Vilémův most
Zdroj (Mapy.cz, 2022)

Staré Bělídlo a vrbová alej
Zdroj: (Mapy.cz, 2022)

Zámek, Zdroj: (Houdová, 2022)

skleníků, Zdroj: (Houdová, 2022)

Panský hostinec, Zdroj: (Mapy.cz, 2017)

zámecký park, Zdroj: (Houdová, 2022)

dům správce, Zdroj: (Houdová, 2022)

mlýn s hospodářským objektem
Zdroj: (Mapy.cz, 2022)

vodní nádrž v zámeckém parku
Zdroj: (Houdová, 2022)

kočárovny, Zdroj: (Houdová, 2022)

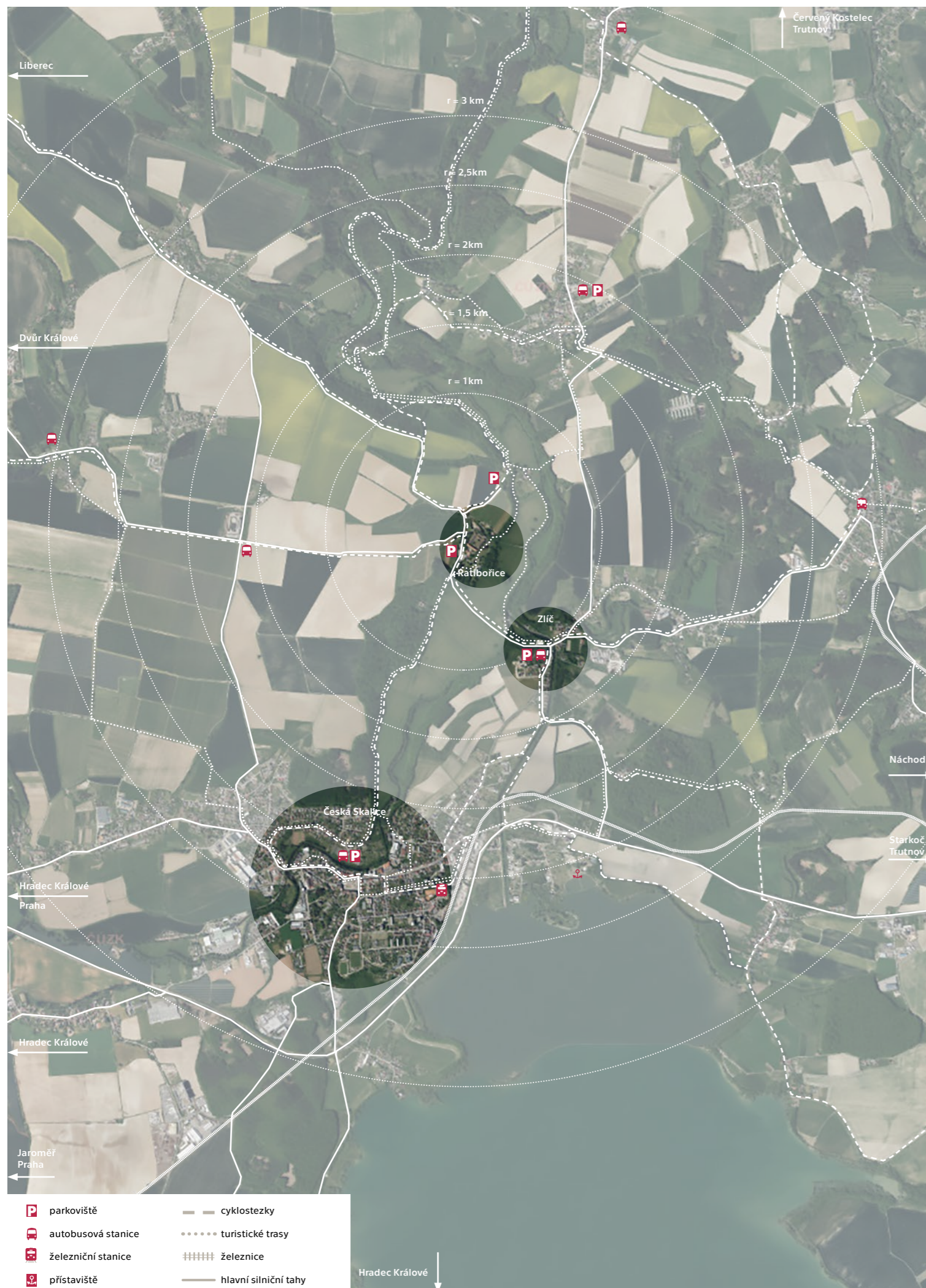
mandl, mlýn a hospodářský objekt
Zdroj: (Mapy.cz, 2022)

Panský dvůr, Zdroj: (Houdová, 2022)

Lovecký pavilon s psincem
Zdroj: (Mapy.cz, 2022)

DOPRAVA

Zámecký areál Ratibořice se nachází v blízkosti České Skalice, na silnici třetí třídy III/3048, která vede ze Zlích do Světlé v místech původní historické cesty, kdy silnice křížuje babiččino údolí východo-západním směrem přímo v její stopě. Bezprostředně před vstupem do areálu zámku se nachází dvě parkoviště. Pro návštěvníky Babiččina údolí je další parkovací plocha umístěna na okraji nedaleké obci Zlích nebo na sever od zámku, u Panského hostince.

Nejbližší železniční zastávkou je stanice v České Skalici, kudy prochází železniční trať 032 Trutnov - Jaroměř. Každou hodinu z Trutnova vyjíždí vlaková souprava přes Českou Skalici směrem na Hradec Králové a stejně tak v opačném směru. Jednou za dvě hodiny je vlak vypraven z Prahy. Samotný zámek se pak z vlakové stanice nachází něco málo přes 3km pěší chůzí. Lze také využít autobus, avšak autobusová stanice, která se nachází přímo před zámkem není v provozu a turisté proto musí vystoupit na jedné ze dvou dalších stanic (Česká Skalice, Zlích, odb.Ratibořice vzdálena 1,3km / Vestec, Heřmanice vzdálena 1,9 km).

Celý kraj je protkán cyklistickými a turistickými stezkami, z nichž lze zmínit Naučnou stezku Babiččino údolí, Naučnou stezku City Walk Českoskalicko, která začíná již v České Skalici a tvoří 12 km okruh celou jižní částí Babiččina údolí, nebo Cestu Boženy Němcové vedoucí z Chvalkovic do České Skalice a přes celé Babiččino údolí do centra města Náchod a měřící přes 40km. Neméně turisticky zajímavou je i Naučná stezka Po stopách erbu zlatého třmene, vedoucí z České Skalice přes Babiččino Údolí až na hrad Vízmburk a je zaměřena především na zapomenutá tvrziště a zříceniny.

geografické schéma dopravy a cestní sítě, okres Náchod, Zdroj: (Houdová, 2022)
podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

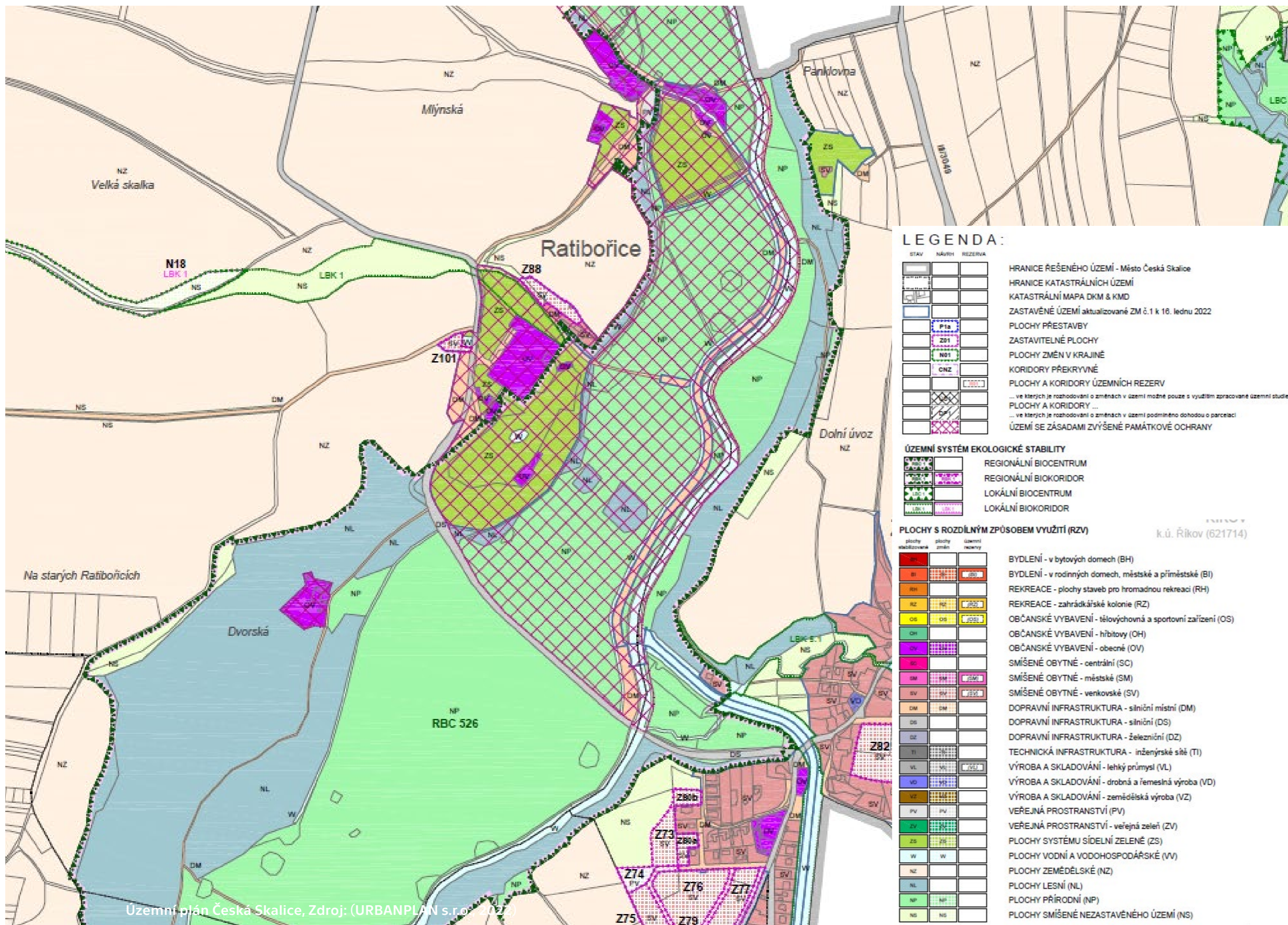
OBČANSKÁ VYBAVENOST

V rámci analýzy občanské vybavenosti bylo zjištěno, že veškeré potřebné služby se kumulují v České Skalici, pouze nemocnice se nachází v okresním městě Náchod. Menší obce těží z turistického ruchu Babiččina údolí. I přes to je většina bližších ubytování formou ubytování v soukromí. Podobně je tomu s gastronomickými zařízeními, kdy v rámci údolí nebo v jeho nejbližším okolí jsou spíše drobná občerstvení.

Veškerá edukativní zařízení jsou kumulována do měst Česká Skalice, kde se nachází mimo mateřské a základní školy i základní umělecká škola.

geografické schéma občanské vybavenosti, okres Náchod, Zdroj: (Houdová, 2022)
podkladová mapa ČR, Zdroj: (ČUZK, 2022)

LEGENDA:

STAV	NÁVRH	REZERVA	
[Solid line]	[Dashed line]	[Dotted line]	HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ - Město Česká Skalice
[Dashed line]	[Dotted line]	[Dotted line]	HRANICE KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍ
[Dotted line]	[Dotted line]	[Dotted line]	KATASTRÁLNÍ MAPA DKM & KMD
[Blue hatched]	[Blue hatched]	[Blue hatched]	ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ aktualizované ZM č.1 k 18. lednu 2022
[Blue hatched]	[Blue hatched]	[Blue hatched]	PLOCHY PŘESTAVBY
[Blue hatched]	[Blue hatched]	[Blue hatched]	ZASTAVITELNÉ PLOCHY
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	PLOCHY ZMĚN V KRAJINĚ
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	KORIDORY PŘEKRYVNÉ
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	PLOCHY A KORIDORY ÚZEMNÍCH REZERV
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	... ve kterých je rozhodování o změnách v území možné pouze s využitím zpracované územní studie
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	PLOCHY A KORIDORY ...
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	... ve kterých je rozhodování o změnách v území podmíněno dohodou o parcelaci
[Green hatched]	[Green hatched]	[Green hatched]	ÚZEMÍ SE ZÁSADAMI ZVÝŠENÉ PAMÁTKOVÉ OCHRANY

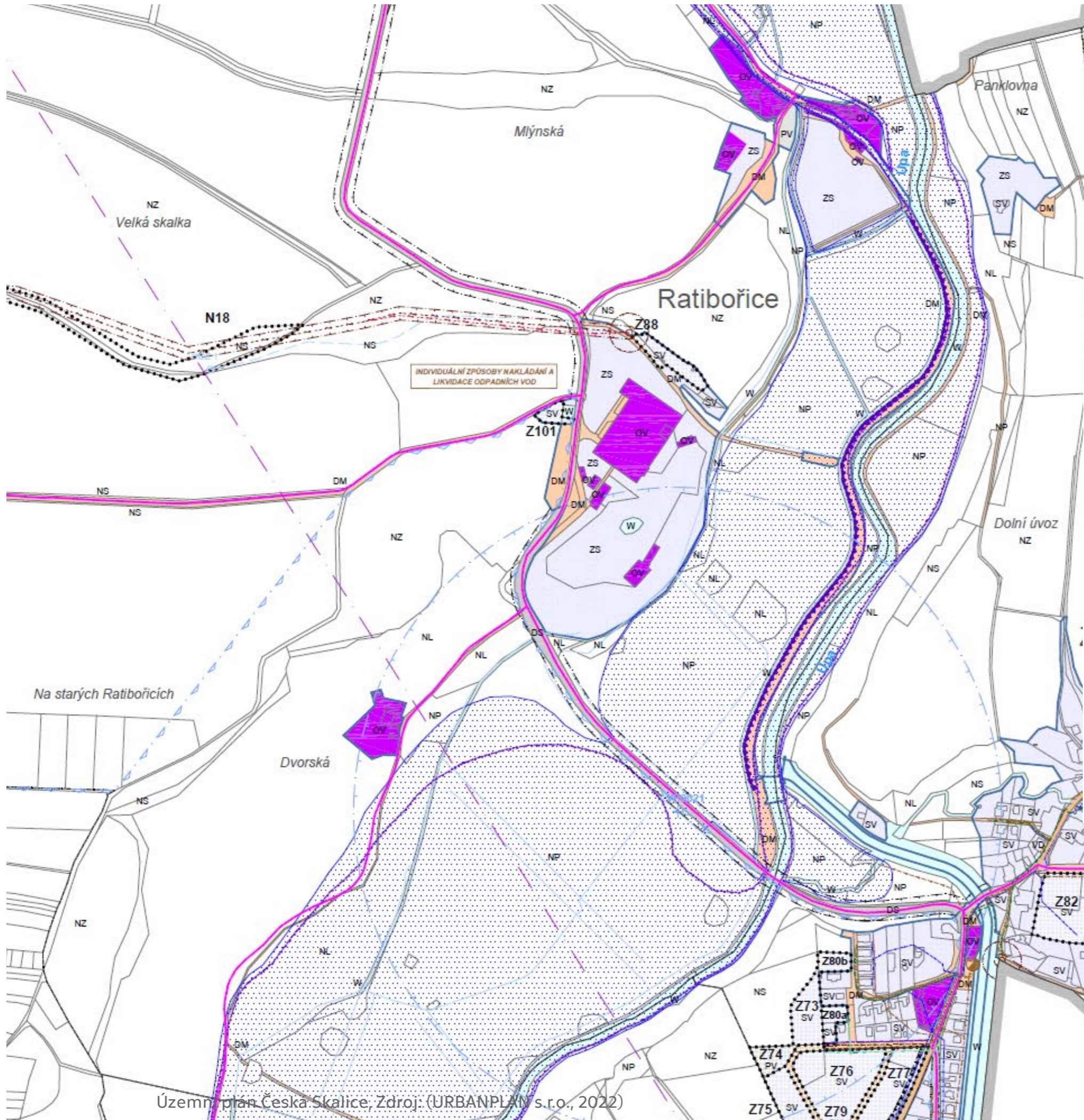
ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

[Green hatched]	[Green hatched]	REGIONÁLNÍ BIOCENTRUM
[Green hatched]	[Green hatched]	REGIONÁLNÍ BIODOR
[Green hatched]	[Green hatched]	LOKÁLNÍ BIOCENTRUM
[Green hatched]	[Green hatched]	LOKÁLNÍ BIODOR

PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ (RZV)

plochy stabilizované	plochy změn	územní rezervy	
[Red hatched]	[Red hatched]	[Red hatched]	BYDLENÍ - v bytových domech (BH)
[Red hatched]	[Red hatched]	[Red hatched]	BYDLENÍ - v rodinných domech, městské a příměstské (BI)
[Red hatched]	[Red hatched]	[Red hatched]	REKREACE - plochy staveb pro hromadnou rekreaci (RH)
[Red hatched]	[Red hatched]	[Red hatched]	REKREACE - zahrádkářské kolonie (RZ)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - tělovýchovná a sportovní zařízení (OS)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - hřištní (OH)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - obecné (OV)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	SMÍŠENÉ OBYTNÉ - centrální (SC)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	SMÍŠENÉ OBYTNÉ - městské (SM)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	SMÍŠENÉ OBYTNÉ - venkovské (SV)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA - síňiční místní (DM)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA - síňiční (DS)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA - železniční (DZ)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA - inženýrské sítě (TI)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - lehký průmysl (VL)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - drobná a řemeslná výroba (VD)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - zemědělská výroba (VZ)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ (PV)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ - veřejná zeleň (ZV)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	PLOCHY SYSTÉMU SIDELNÍ ZELENĚ (ZS)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ (VV)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ (NZ)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	PLOCHY LESNÍ (NL)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	PLOCHY PŘÍRODNÍ (NP)
[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	[Yellow hatched]	PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ (NS)

Územní plán Česká Skalice, Zdroj: (URBANPLAN s.r.o. 2022)

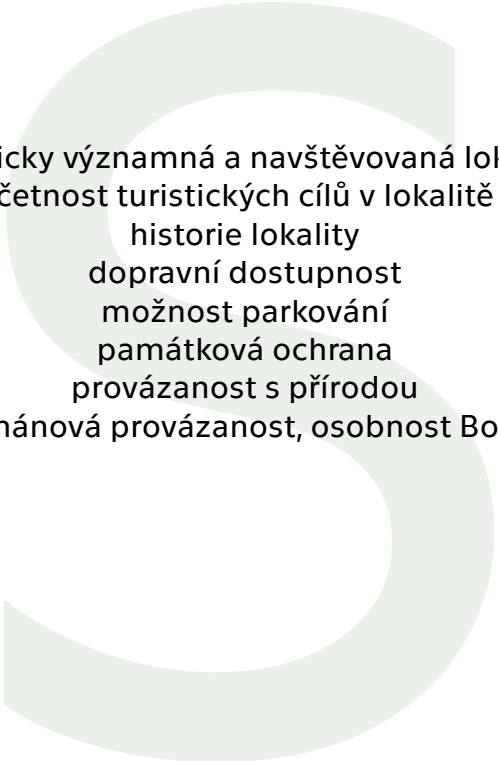
LEGENDA:

STAV	NAVRH	REZERVA	
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ - Město Česká Skalice
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	HRANICE KATASTRÁLNÍCH ÚZEMÍ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KATASTRÁLNÍ MAPA DKM & KMD
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ aktualizované ZM č.1 k 16. lednu 2022
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	PLOCHY PŘESTAVBY
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ZASTAVITELNÉ PLOCHY
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	PLOCHY ZMĚN V KRAJINĚ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KORIDORY PŘEKRYVNÉ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	PLOCHY A KORIDORY ÚZEMNÍCH REZERV
SPOJE & TELEKOMUNIKACE			
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VYSÍLACÍ ZAŘÍZENÍ & RADIORELÉOVÁ TRASA
ZÁSOBOVÁNÍ ELEKTRICKOU ENERGIÍ			
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	NADZEMNÍ VEDENÍ VN 35 kV, včetně OP
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	NADZEMNÍ VEDENÍ VN 35 kV - rušené, respektive překládané
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	PODZEMNÍ VEDENÍ VN 35 kV, včetně ochranného pásma
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	FOTOVOLTAICKÉ ZAŘÍZENÍ s výkonem nad 0,1 MV
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VODNÍ ELEKTRÁRNA, včetně ochranného pásma
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	TRAFOSTANICE, včetně ochranného pásma
ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM			
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VTL PLYNOVOD, včetně bezpečnostního pásma
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VTL PLYNOVOD - rušený
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	STL PLYNOVOD
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	REGULAČNÍ / MĚŘICÍ STANICE VTL, včetně bezpečnostního pásma
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	REGULÁTOR DISTRIBUČNÍ STL
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ANODOVÉ UZEMNĚNÍ, včetně ochranného pásma
VODOVODY			
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VODOJEM
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ÚPRAVNA VODY
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VODNÍ ZDROJ (zásobovací vrt)
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VODOVODNÍ ŘAD
PRVKY VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ			
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	PLOCHY S INVESTICÍ DO PŮDY (meliorované plochy)
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ZÁVLAHOVÉ KANÁLY
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	HLAVNÍ ODVODŇOVACÍ ZAŘÍZENÍ (otevřené)
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	HLAVNÍ ODVODŇOVACÍ ZAŘÍZENÍ (zakryté)
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	DALŠÍ ODVODŇOVACÍ ZAŘÍZENÍ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VRT ČHMÚ, včetně ochranného pásma
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	OP VODNÍHO ZDROJE - I. stupeň
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	OP VODNÍHO ZDROJE - II. stupeň
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ZÁPLAVOVÉ ÚZEMÍ - řeka Úpa
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	AKTIVNÍ ZÓNA ZÁPLAVOVÉHO ÚZEMÍ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	PROTIPOVODŇOVÁ OCHRANA
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	CHOPAV - severočeská křída
KANALIZACE & ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ			
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KANALIZACE SPLAŠKOVÁ - gravitační
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KANALIZACE SPLAŠKOVÁ - tlaková
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KANALIZACE JEDNOTNÁ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KANALIZACE DEŠŤOVÁ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	KANALIZACE ODLEHČOVACÍ
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ČERPAČÍ STANICE KANALIZACE
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	ČIŠTÍRNA ODPADNÍCH VOD, včetně ochranného pásma
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	VÝUSTĚ KANALIZACE
[Symbol]	[Symbol]	[Symbol]	SKLÁDKY & NEBEZPEČNÉ ODPADY

Řík
k.ú. Říkov (621)

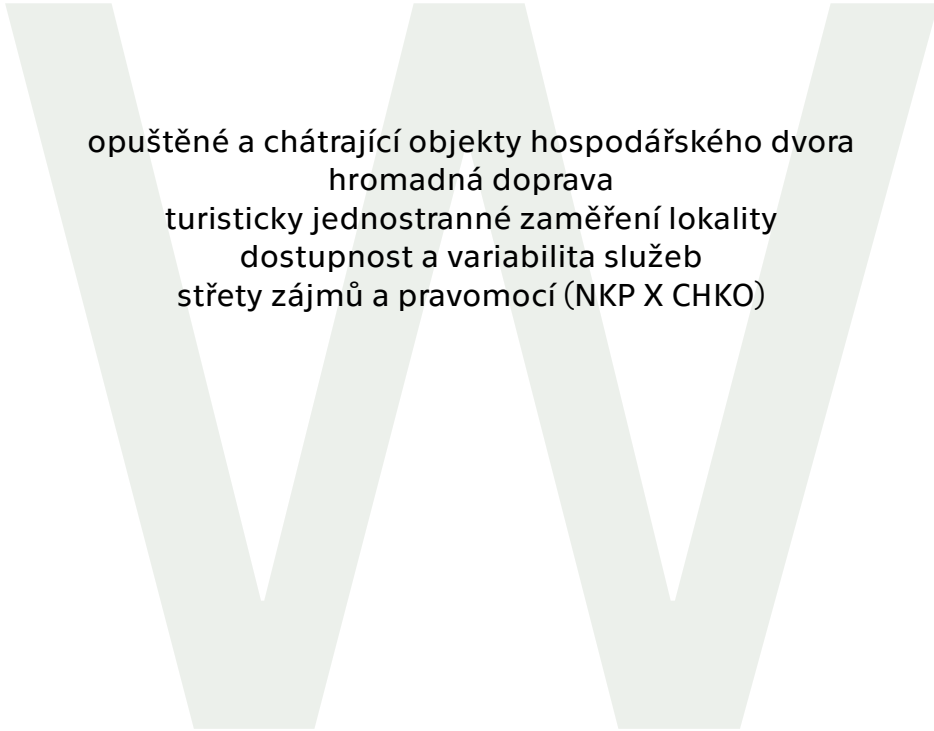
Územní plán Česká Skalice, Zdroj: (URBANPLAN s.r.o., 2022)

SILNÉ STRÁNKY

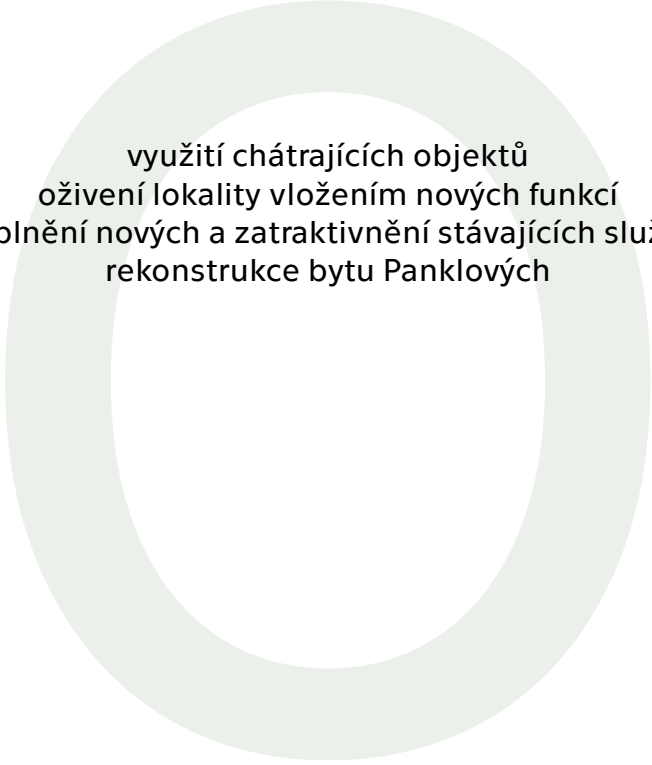
turisticky významná a navštěvovaná lokalita
četnost turistických cílů v lokalitě
historie lokality
dopravní dostupnost
možnost parkování
památková ochrana
provázanost s přírodou
historická a románová provázanost, osobnost Boženy Němcové

SLABÉ STRÁNKY

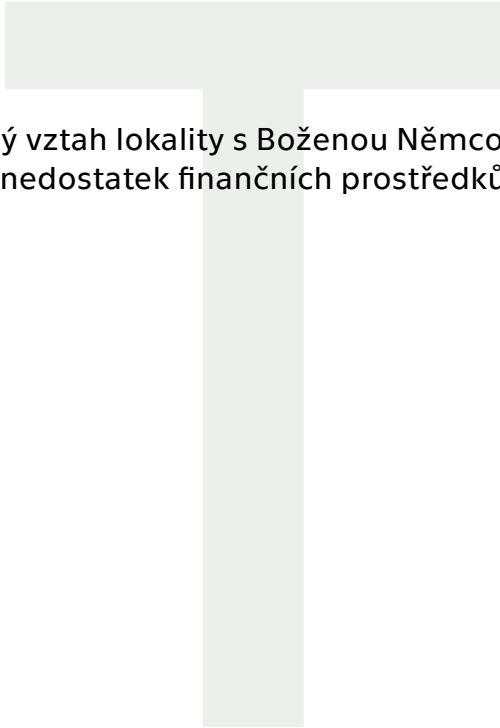
opuštěné a chátrající objekty hospodářského dvora
hromadná doprava
turisticky jednostranné zaměření lokality
dostupnost a variabilita služeb
střety zájmů a pravomocí (NKP X CHKO)

PŘÍLEŽITOSTI

využití chátrajících objektů
oživení lokality vložím nových funkcí
doplnění nových a zatraktivnění stávajících služeb
rekonstrukce bytu Panklových

HROZBY

úzký vztah lokality s Boženou Němcovou
nedostatek finančních prostředků

VYHODNOCENÍ ANALÝZY

Areál hospodářského dvora je lukrativním místem nejen díky jeho geografické poloze, ale i díky přírodním podmínkám. Blízkost velkého města Česká Skalice je výhodou nejen z hlediska dopravy, ale i pro případné potřeby zásobování. Může vybízet k spontánním návštěvám místních i plánovaných výletů turistů ze vzdálenějších míst. Výhodou je atraktivita lokality, která ještě plně netěží ze svého potenciálu. Blízkost přírodního a městského se v Babiččině údolí propojuje a vzniká tak rekreační areál s čistým ovzduším.

Výhodou je doprava v klidu, jejíž kapacita pokrývá stávající provoz a není proto třeba uvažovat o dalších plochách vymezených k parkování návštěvníků. Nevýhodou je však nevyužívaná autobusová stanice, kterou však vyvažuje dobrá pěší dostupnost.

Slabým bodem lokality je její jednosměrné zaměření, které plně těží z románové a historické souvislosti s knihou Babička od Boženy Němcové. Vekým nedostatkem je dostupnost a variabilita služeb, kdy v rámci Babiččina údolí lze najít pouze drobná občerstvení a ubytování převážně v soukromí. Jedním z námětů diplomového projektu by proto mohlo být rozšíření nabídky služeb a nabídnout turistům další důvod proč do Babiččina údolí zavítat.

Hospodářský dvůr Rymice, muzeum Kroměřížského kraje, realizace 2020 - 2022
Zdroj: (region-kromeruzsko.cz, 2023)

Studijní centrum Český Krumlov, řešení konverze interiéru hospodářské stavby
Zdroj: (zamek-ceskykrumlov.cz, 2023)

fara Chvalšiny, řešení interiéru historické stavby, realizace 2019
Zdroj: (archiweb.cz, 2023)

Studijní centrum Český Krumlov, řešení konverze interiéru hospodářské stavby
Zdroj: (zamek-ceskykrumlov.cz, 2023)

fara Chvalšiny, řešení interiéru historické stavby, realizace 2019
Zdroj: (archiweb.cz, 2023)

Panský dvůr Telč, areál s konferenčními prostory k pronájmu, realizace 2015

2 / HISTORIE¹

¹ Veškeré informace uvedené v kapitole Historie, není-li uvedeno jinak, pochází z archivní rešerše zpracované roku 2020 Kateřinou Siglovou pod institucí NPÚ OÚP v Josefově.

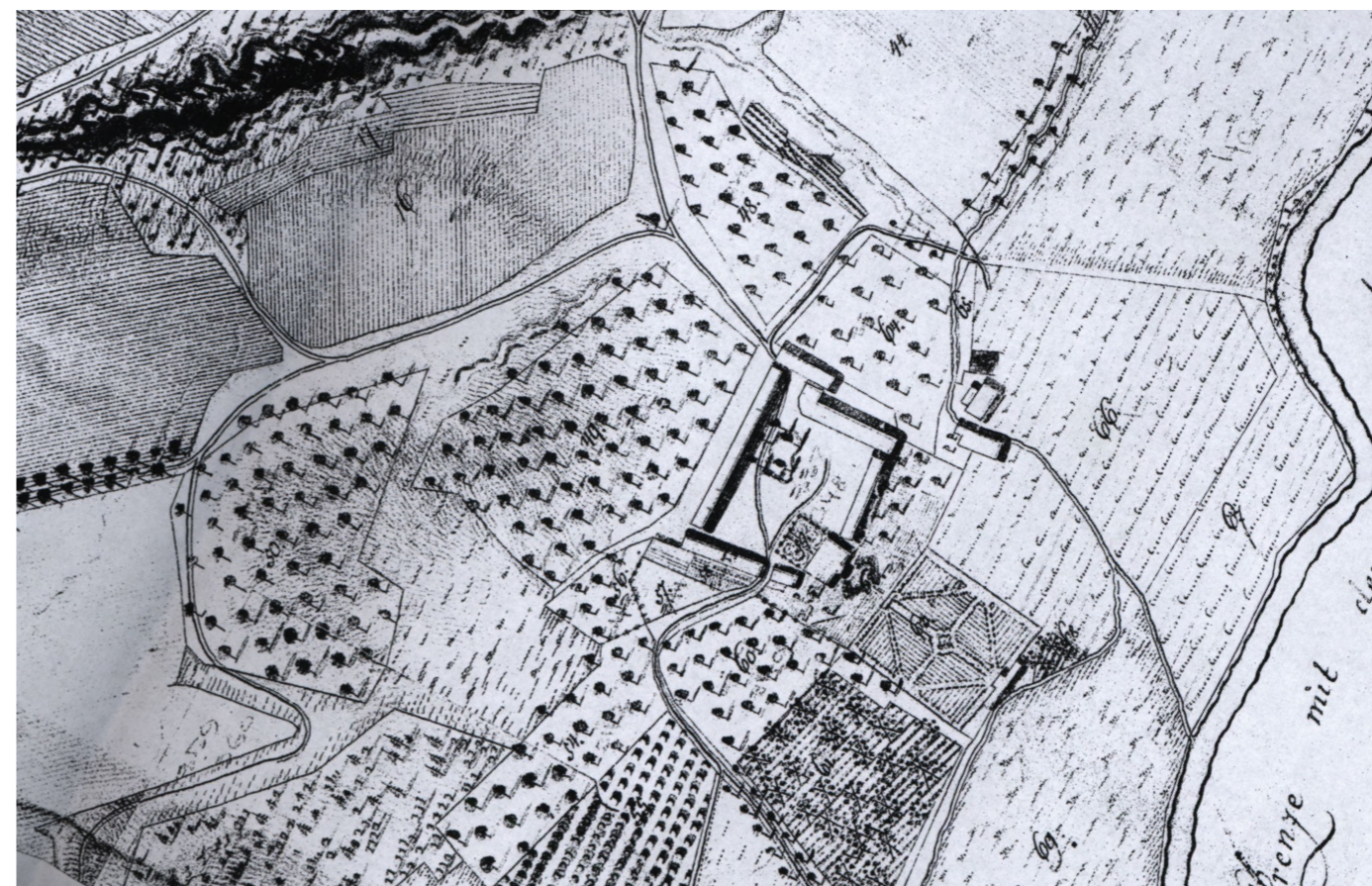
POČÁTKY RATIBOŘIC 1388 - 1800

První písemná zmínka o Ratibořicích je doložena z roku 1388. V té době se v místech areálu dnešního zámku pravděpodobně nacházela středověká tvrz. V první polovině 16. století je v deskách zemských uveden dodatečný zápis z roku 1541, který uvádí vznik požáru v Ratibořicích a je zde písemně potvrzena existence tvrze, poplužního dvoru a vsi. Po polovině 16. století však musela tvrz zaniknout, jelikož při začlenění Ratibořic pod náchodské panství Jaroslava Smiřického se uvádí pouze poplužní dvůr. Smiřičtí ve svých registrech z roku 1615 uvádějí podrobný popis dvora, v rámci něhož se nachází sýpka, stodola, byt šafáře a čelední ratejna.

Třicetiletá válka přinesla mnoho zvrátů. Po bitvě na Bílé hoře bylo náchodské panství, jako majetek Smiřických, zkonfiskováno, předáno do rukou Adama Erdmana Trčky a po jeho pádu roku 1634 připadlo císařskému generálovi Františku Octavianu Piccolomini.

Právě rod Piccolomini staví na výspě, v blízkosti hospodářského dvora, jako letní a lovecké sídlo barokní zámeček se zahradou. Výstavba probíhala mezi lety 1702 - 1708. Následně byla kolem zámku zbudována zahrada, obehnaná 6 loket vysokou zdí. Z téhož století pochází i patrová přístavba panských pokojů

Ke konci 18. století zdědil náchodské panství Josef Adalbert hrabě Des Fours, od něhož ho roku 1792 kupuje Petr von Biron vévoda kuronský a vévoda zaháňský. Z tohoto roku pochází písemný doklad, kdy při ratibořickém dvoře stojí dobře zařízený zámek. Po jeho smrti roku 1800 celé panství dědí jeho dcera Kateřina Vilemína Zaháňská.

1799 mapa panství Ratibořice, Zdroj: (Češka, 2022)

RATIBOŘICE ZA KNĚŽNY ZAHÁŇSKÉ 1800 - 1839

Kněžna Zaháňská si náhodské panství oblíbila a zámek v Ratibořicích využívala jako letní sídlo. Díky svému společenskému postavení a známosti s rakouským ministrem zahraničí Klemensem Václavem Metternichem měla značný politický vliv (roku 1813 se na zámku v Ratibořicích konalo jednání kancléře Metternicha s pruským králem Bedřichem Vilémem a ruským carem Alexandrem I., které bylo rozhodující pro vstup Rakouska-Uherska do protinapoleonské koalice).⁶

Pravděpodobně časté politické návštěvy a s tím i nutnost vytvoření reprezentativního nástupu od hlavní cesty k zámku zapříčinily potřebu odstranit hospodářský dvůr z předprostoru zámku a jeho znovuvybudování dále, severozápadním směrem, mimo zámeckou osu. Z původního dvora se dochovalo pouze napajedlo pro dobytek, které je v současnosti využíváno jako umělé jezírko v zámecké zahradě. Nový panský dvůr byl budován mezi lety 1808 - 1827 a to ve dvou etapách.⁷ Nový panský dvůr sestával z panské ubytovny Kavalierhausu, ovčína, stodoly, kočárovny s kovárnou a kravín, který byl na severní straně zakončen čelední ratejnou. Právě v suterénním bytě ratejny bydlela mezi lety 1830 - 1845 rodina Panklova. V rámci stavebního ruchu kolem hospodářského dvora byla přestavěna v empírovém slohu i budova zámku.

Paní kněžna, podle kresby J. N. Endera z doby kolem 1818, Zdroj: (Wirth, 1956)

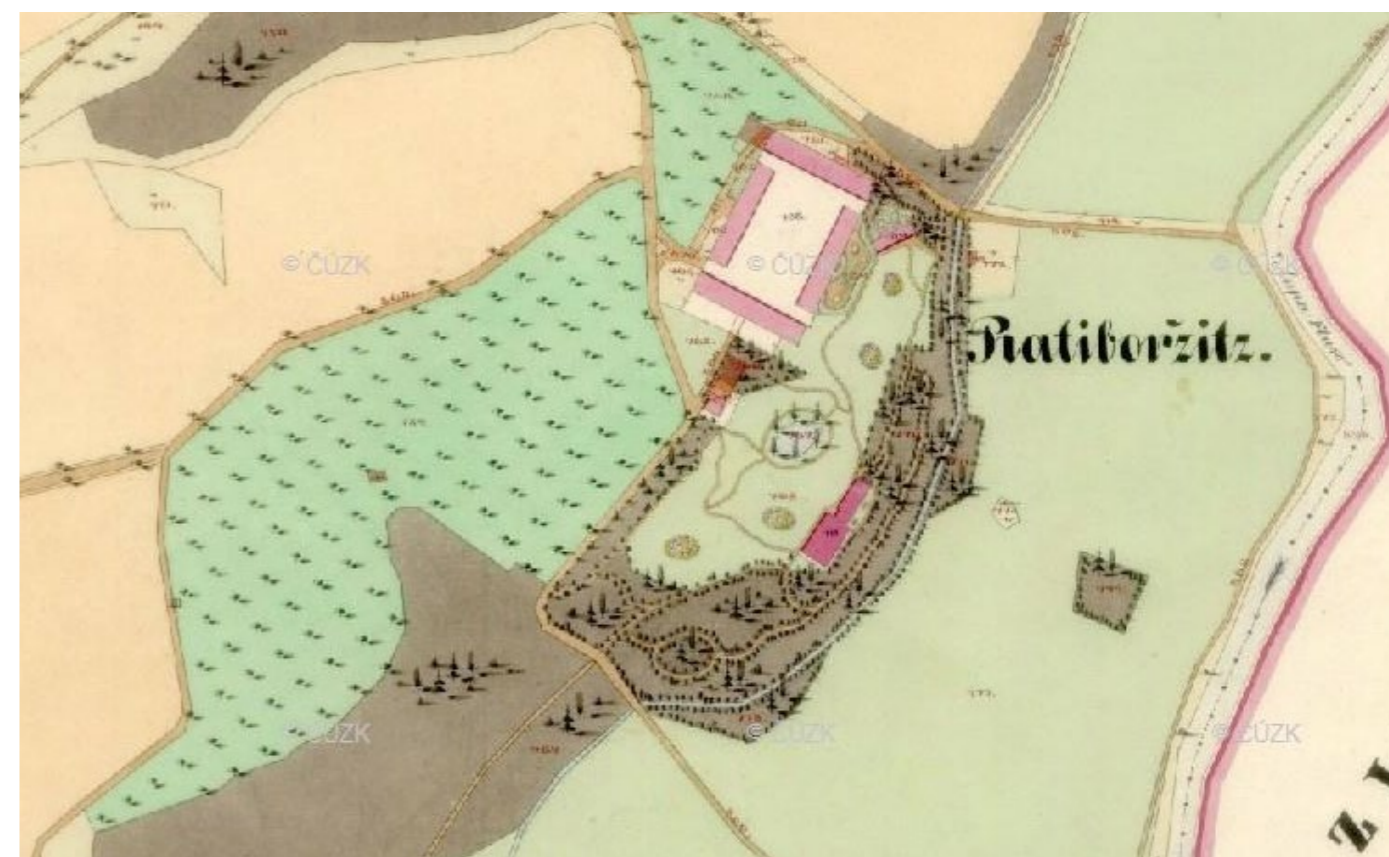
⁶ (Wirth, 1956)

⁷ Podrobný vývoj hospodářského dvora řeší archivní rešerše rozpracovaného stavebněhistorického průzkumu areálu hospodářského dvora v Ratibořicích. Blíže je stavební vývoj popsán v následující modulové části diplomní práce..

OBDOBÍ PRINCŮ Z SCHAUMBURG-LIPPE 1843 - 1945

Po smrti kněžny Zaháňské dědí panství její sestra, ta ho však záhy prodává říšskému hraběti z Lippe-Bisterfeldu. Od něj panství roku 1843 kupuje Jiří Vilém kníže z Schaumburg-Lippe. Přichází taky era, kdy se náhodský zámek stává trvalým sídlem rodu Schaumburg-Lippe a zámek ratibořický sídlem letním. Po skončení prusko-rakouské války byl roku 1868 vyhotoven popis celého náhodského panství.

Po první světové válce a vzniku první republiky přišel rod o část českých pozemků. Roku 1945 však byly z Čech vypovězeni a zámek Ratibořice zestátněn na základě Benešových dekretů a určen k zpřístupnění.⁸

1878 Reambulace stabilního katastru z roku 1840, Zdroj: (ČÚZK, 2022)

POVÁLEČNÉ OSUDY 1945 - 1990

Po válce se Ratibořický zámek společně s přilehlým hospodářským dvorem stal majetkem státu. Správu zřizovala mezi lety 1947 - 1951 Národní kulturní komise, která se následně přeorganizovala v Státní památkovou správu (1951 - 1958) až nakonec na Státní ústav památkové péče a ochrany přírody (1958 - 1990).

Během let byl hospodářský dvůr postupně využíván Státními statky Smiřice (1945 - 1976) a Jednotným zemědělským družstvem (1976 - 1990). Jejich přičiněním byl zpuštěn byt rodiny Panklových, který byl využit pro skladování jablek z přilehlých sadů. Docházelo také k mnohým vestavbám a stavebním úpravám. Největší stavební proměnu zaznamenala ratejna, které se věnuje modulová část diplomního projektu.

⁸ 12/1945 Sb. Konfiskace majetku Němců, zrádců a kolaborantů

HOSPODÁŘSKÝ DVŮR V SOUKROMÝCH RUKÁCH 1991 - 2004

Roku 1991 Okresní národní výbor v Náchodě za 500 000 Kčs,- převedl objekty hospodářského dvora společnosti Agropodnik Česká skalice a pozemky městu Česká Skalice. Roku 1991 však čtyři zaměstnanci Agropodniku jako společníci zakládají firmu Ratis s.r.o. a odkupují hospodářský dvůr s cílem jeho obnovy a využití pro turismus. Ušlechtilý záměr však nebyl nikdy naplněn a to především z finančních důvodů. Právě v této době vzniká první studie využití hospodářského dvora. Roku 1995 byl majetek firmy přepsán na nového a zároveň jediného jednatele, podnikatele Františka Wolfa. S novým jednatelem se změnil i název firmy, která je od 11.4.1995 vedena jako Podzámčí s.r.o.⁹

I přes počáteční záměry byl dvůr ponechán ladem a zarůstal náletovými dřevinami. V říjnu roku 1996 vypukl požár ve stodole, jehož důsledkem zanikly veškeré dřevěné konstrukce krovu v západní části stodoly. Příčina požáru nebyla nikdy zjištěna, avšak panuje podezření, že šlo o pojistný podvod. František Wolf jako jednatel firmy byl k nezastižení a komunikace s ním bezvýsledná. Budovy byly vybydlené, v havarijním stavu a nebyla prováděna žádná základní údržba. Začala proto jednání úřadů za účelem získání hospodářského dvora zpět do rukou města nebo státu. Paralelní boj vedli pozůstalí z rodu Schaumburg-Lippe, kteří se snažili Ratibořický zámek restituovat. To se jim ale nepovedlo.

Pohled na čerstvě vyhořelou stodolu od západu, Zdroj: (Racková, 2021)

V ledu 2004 ministerstvo kultury zahájilo řízení podle §15 odst. 1. zákona 20/1987 Sb. O státní památkové péči, které mělo zajistit veškerá opatření k zajištění péče o kulturní památku. Souhrou okolností se však v březnu téhož roku firma Podzámčí s.r.o. ocitla v likvidaci. Ministerstvo kultury tak uzavřelo dohodu s pověřeným likvidátorem a odkoupilo veškeré nemovitosti, které byly národní kulturní památkou (§13 20/1987Sb.). Trvalo však další tři roky, než bylo možné nebytými nemovitostmi řádně nakládat, jelikož se stále vedl soudní spor o navrácení majetku rodu Schaumburg-Lippe. Ten vydal zamítavý verdikt v únoru roku 2007 a bylo tak možné upsat objekty do katastru nemovitostí.

SOUČASNÝ STAV HOSPODÁŘSKÉHO DVORA

Dnes spadá celý areál zámku s hospodářským dvorem pod NPÚ. Zámek je otevřen veřejnosti stejně jako přilehlá zámecká zahrada.

Hospodářský dvůr je udržován, avšak z finančních důvodů jsou prováděny pouze nezbytné úpravy pro zajištění objektů. Zdivo vyhořelé stodoly bylo zajištěno, krov obnoven nebyl a koruny zdiva jsou zajištěny oplechováním. Všechny objekty se potýkají se zatékáním, vlhkostí, tvorbou plýsní a solných výkvětů. V objektu ovčína došlo k propadu kleneb, část klenebních pasů je podepřena výdřevami proti destrukci. K závalu zdivem došlo i v mléčném sklepě pod ratejnou, kde se vysypal líc obvodové zdi do prostoru schodiště. Kompletní destrukci podlehl schodiště propojující úroveň dvora se zámeckou zahradou.

1720 Mullerovo mapování, Zdroj: (ČÚZK, 2022)

RATIBOŘICE V MAPÁCH - SEZNAM MAPOVÝCH PODKLADŮ

Historické mapy

- 1720 Mullerovo mapování
- 1780 I. vojenské (Josefské) mapování
- 1799 areál zámku Ratibořice
- 1840 Císařské povinné otisky stabilního katastru
- 1851 - 1853 II. vojenské (Františkovo) mapování
- 1877 - 1880 III. vojenské mapování
- 1878 indikační skica
- 1878 Reambulace císařských povinných otisků stabilního katastru

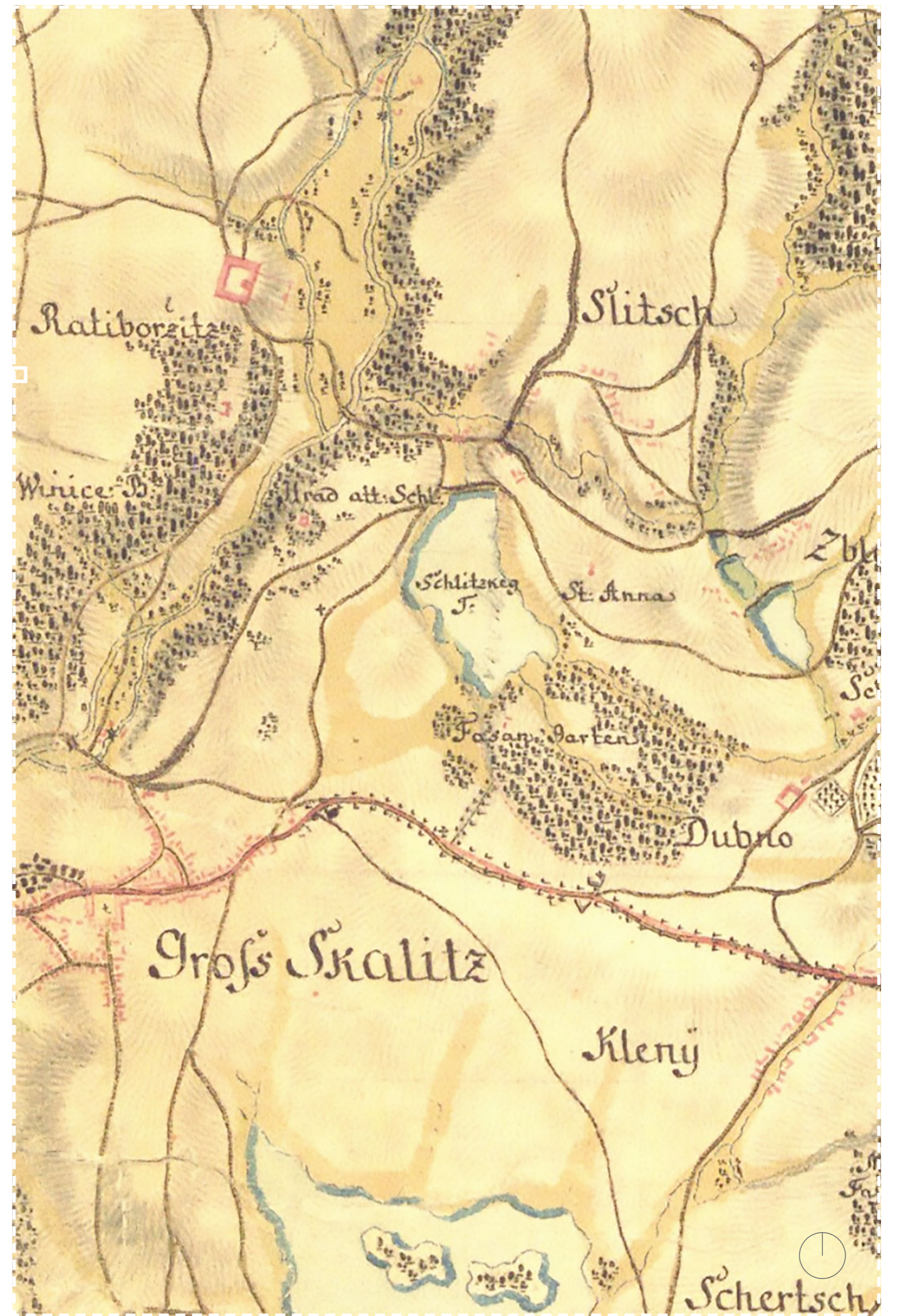
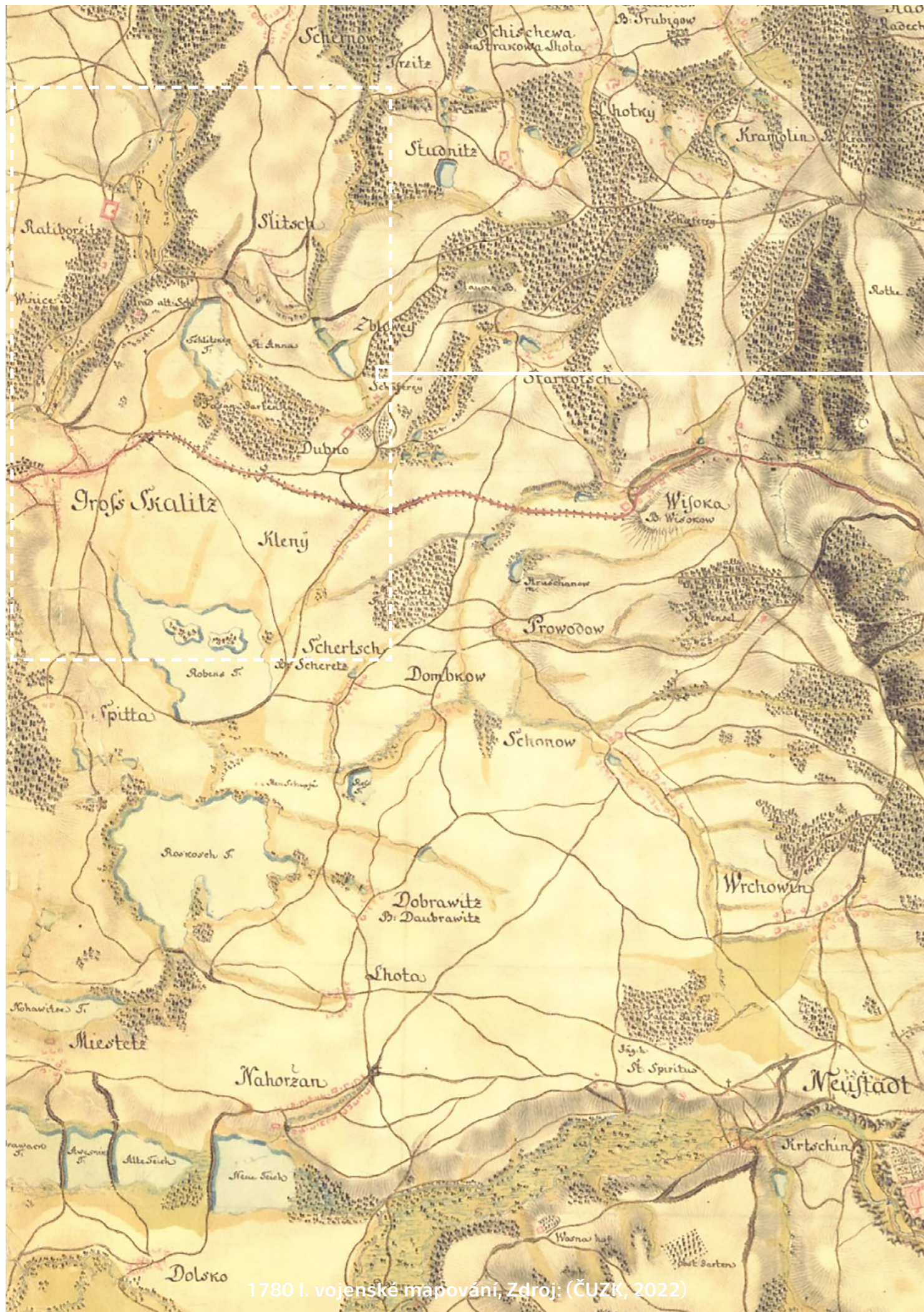
Letecké snímkování

- 1937
- 1946
- 1960

Satelitní snímkování

- 2000
- 2022

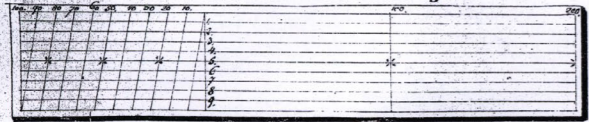
Popis zámeckého areálu s panským dvorem

Geometrische Oeconomische Charte
Von Vorwerck
Ratiborčitz

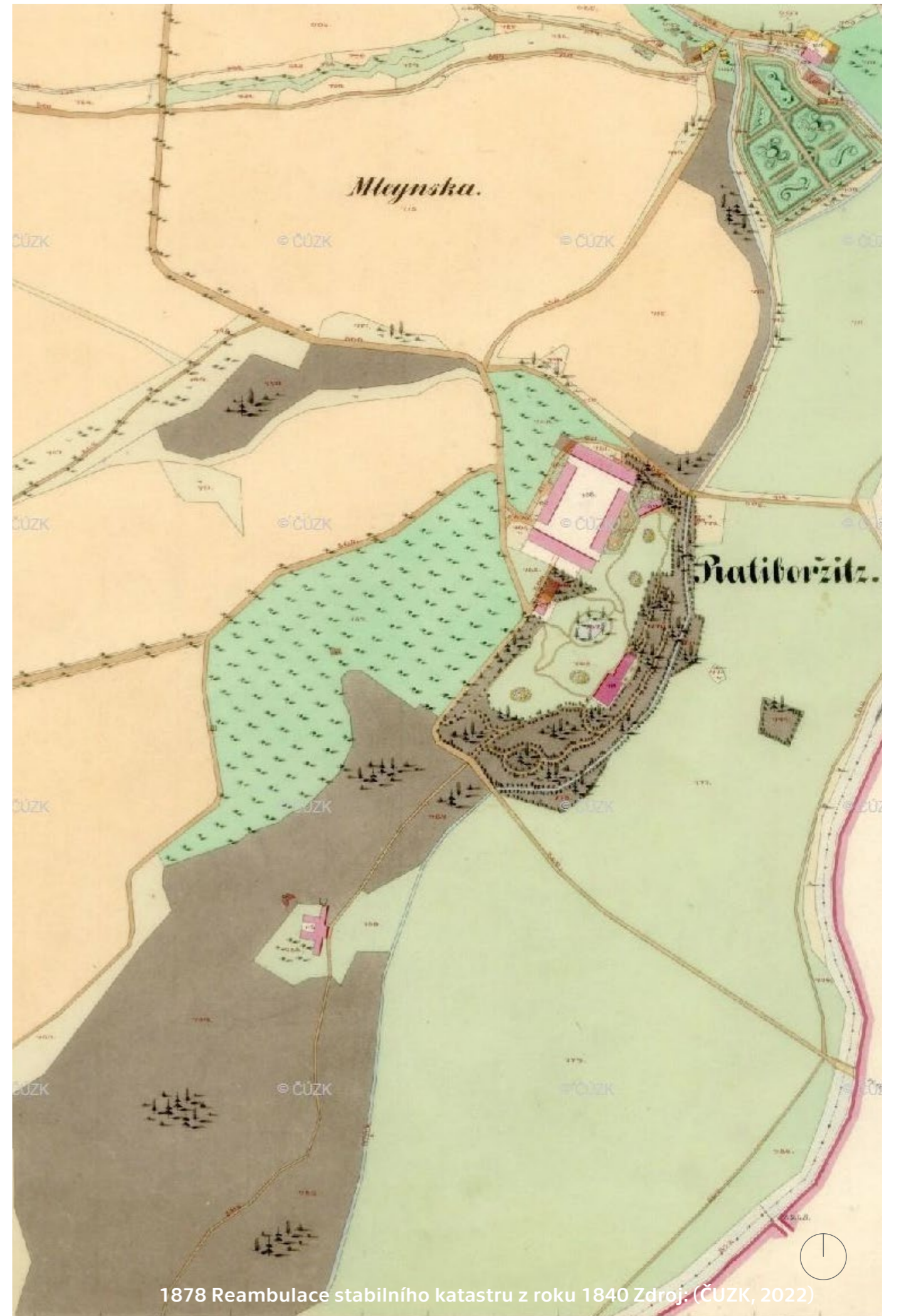
Maasstab von 200 Wiener Maasfuss

Abgeschlossen, und gezeichnet in Sulza 1799. Von dem
Königlichen Ratiborčitzer
Landrath Johann Friedrich
Ludwig

Stadt Skalitz

1799 mapa panství Ratibořice, Zdroj: (Češka, 2022)

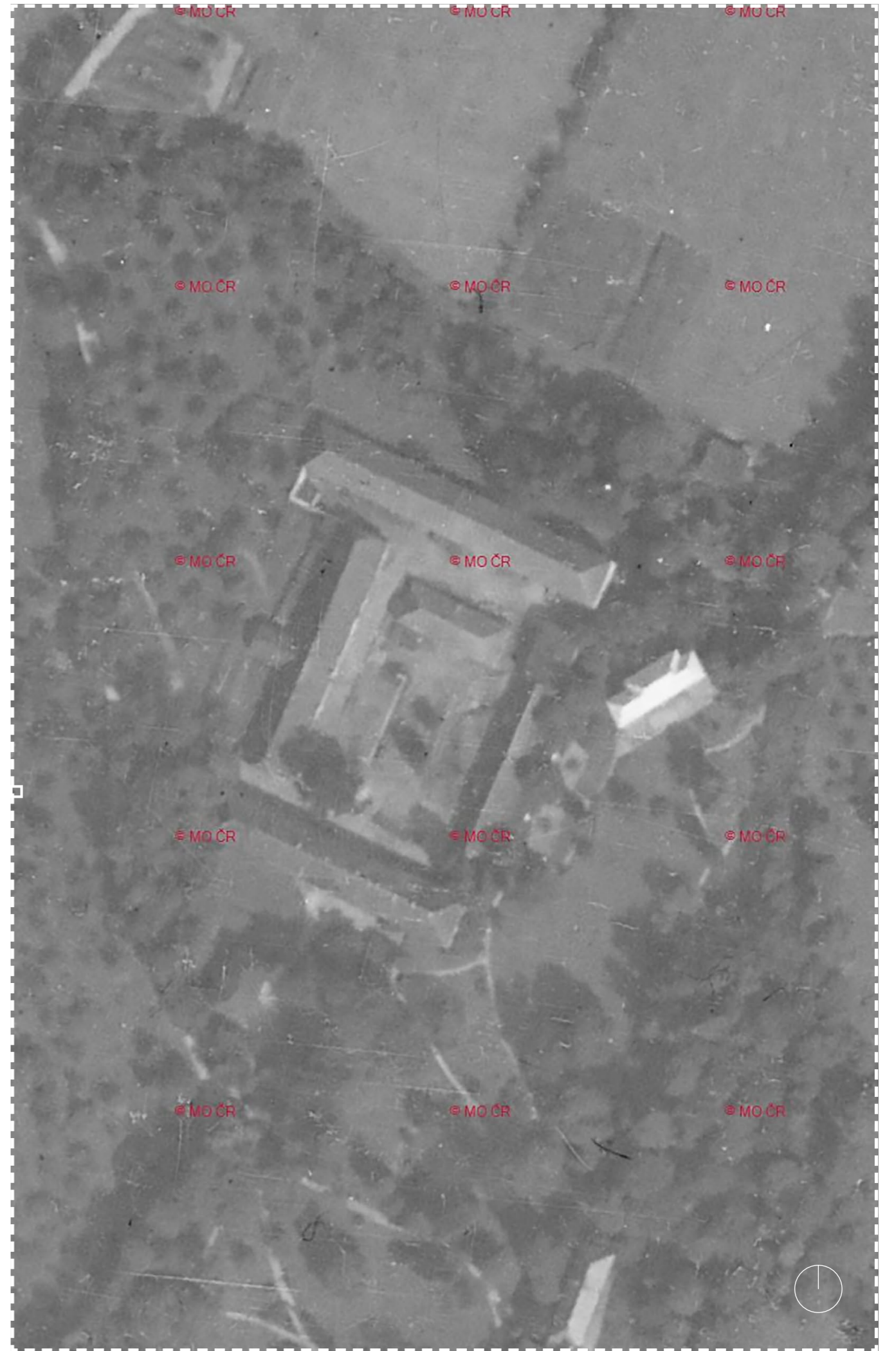
1851 - 1853 II. vojenské mapování, Zdroj: (ČUZK, 2022)

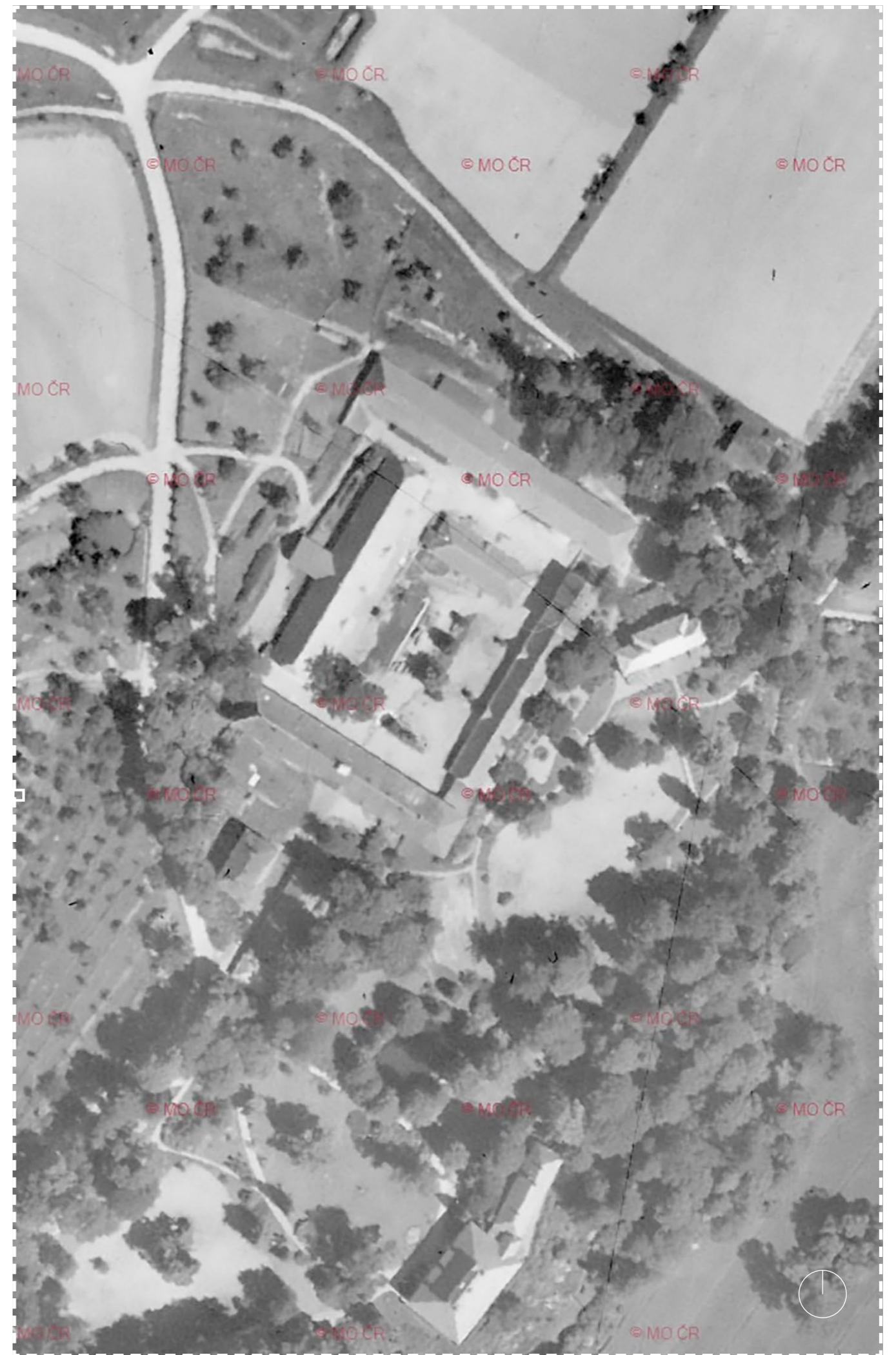

1878 Indikační skica Zdroj: (ČUZK, 2022)

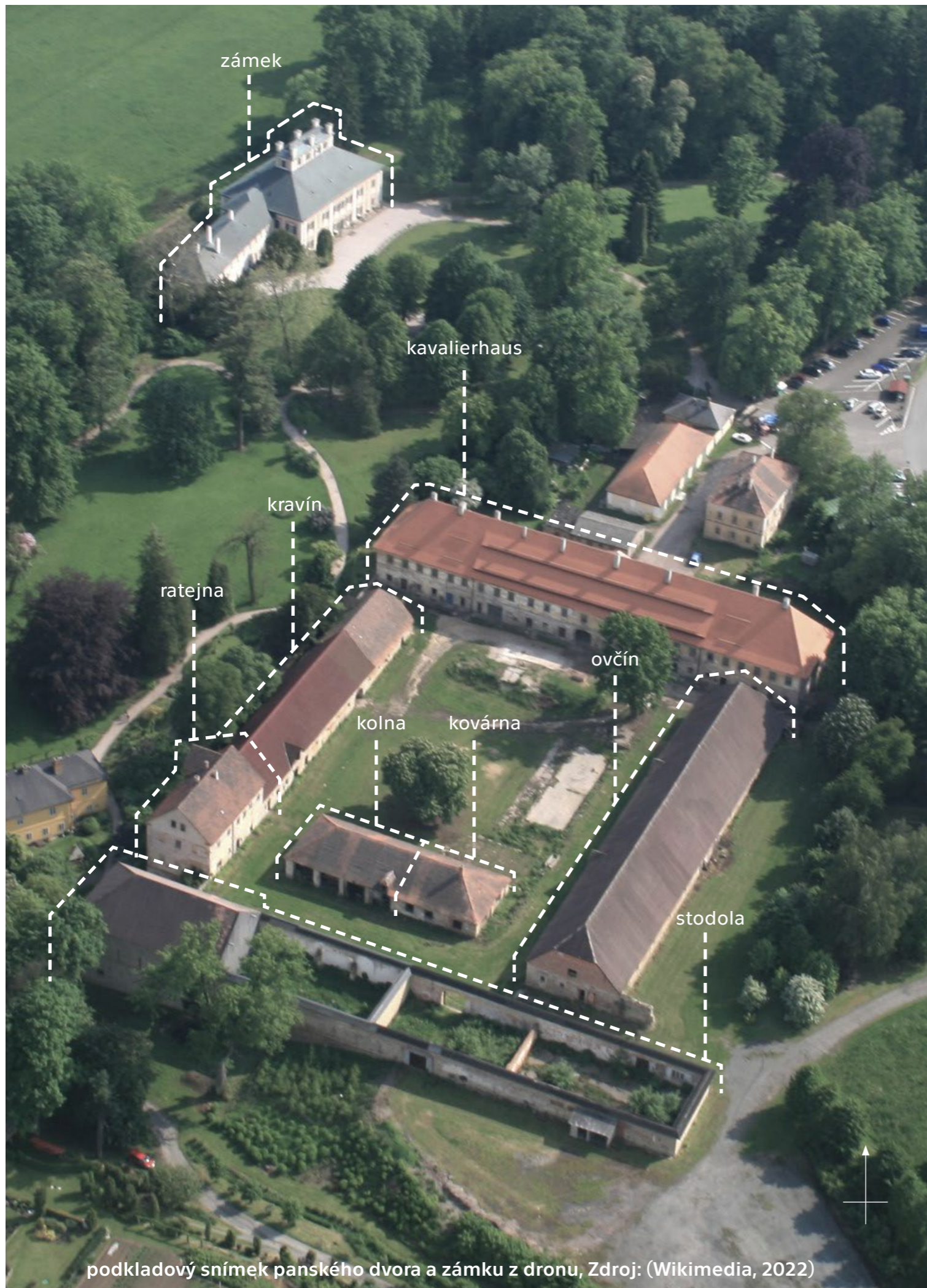

2000 satelitní snímek Zdroj: (ČUZK, 2022)

podkladový snímek panského dvora a zámku z dronu, Zdroj: (Wikimedia, 2022)

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

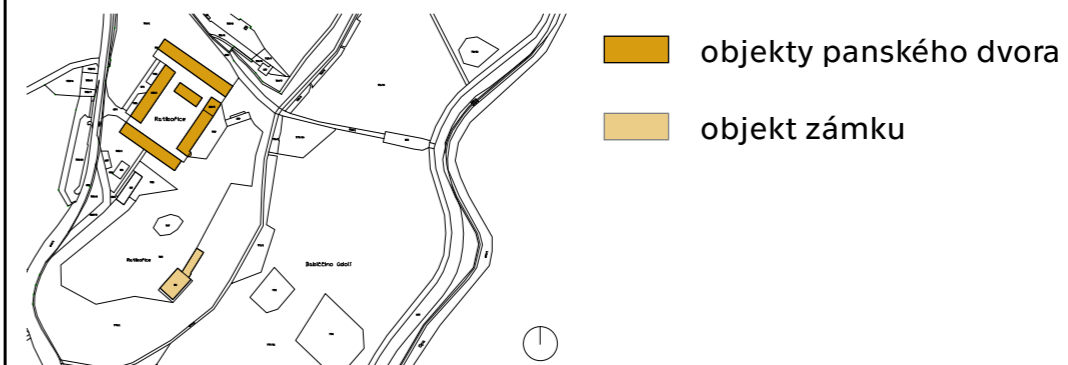
lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 2 hospodářský dvůr č.p. 14 ratejna	číslo(a) parcelní:	180/1 hospodářský dvůr 180/2 ratejna

stručná charakteristika: Čtyřstranný hospodářský dvůr senachází severně od ratibořického zámku, při historické cestě do obce Hoříčky. Dvůr je lichoběžníkového půdorysu a sestává celkem z pěti objektů: kavalierhaus, ovčín, stodola, kravín s ratejnou a vozová kolna s kovárnou. Hlavní osa dvora je kolmá na kratší strany s orientací SV - JZ.

Dnešní podoba dvora je výsledkem téměř 150 letého vývoje. Na počátku 19. století, byl původní poplužní dvůr nacházející se v blízkosti zámku zbořen a nový vybudován severněji do dnešní polohy tak, aby nerušil při výhledu na hlavní průčelí zámku. Nachází se na severo - jižním terénním zlomu, důsledkem čehož je terén dvora přibližně o 4 metry výše než terén zámeckého parku. Tyto terénní nerovnosti jsou patrné především v západní části dvora, kde předurčily vznik sklepních prostor.

Původní polohu poplužního dvora zaznamenávají dvě historické mapy z konce 18. století (I. vojenské mapování - do 1780 a mapa poplužního dvora z roku 1799) a dochovalé napajedlo pro dobytek (dnes přeměněno v umělé jezírko).

zákres do mapy:

památková ochrana: Panský dvůr je od listopadu 1995 součástí kulturní památky zámek Ratibořice s areálem Babiččina údolí (ÚSKP 11782/6-1584) a národní kulturní památka Babiččino údolí v Ratibořicích (ÚSKP 150).

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

SO 06

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 2 hospodářský dvůr	číslo(a) parcelní:	180/1 hospodářský dvůr
funkce objektu:	Kavalierhaus	GPS (WGS 84):	N 50°24.98185' E 16°3.10648'
identifikační fotografie:		zákres do mapy:	

poloha: jihozápadní část hospodářského dvora

stručná charakteristika: Objekt Kavalierhausu tvoří jihozápadní část panského dvora. Jde o lineární patrový objekt s valbovou střechou, jejímž přidaným prvkem je trojúhelníkový tympanon artikulující jižní fasádu obracející se směrem k přístupové cestě. Všechna průčelí jsou typicky klasicistní a symetrická. Hlavní severní průčelí na okapové straně má 25 os, jižní je děleno na 23 os, obě štítová průčelí mají 3 osy. Východní štítové průčelí je v pravém horním rohu zdobeno malovanými slunečními hodinami s letopočtem 1811.

Zdivo je smíšené, kdy převážnou část tvoří opuka s malým podílem cihelného zdiva. Fasády objektu mají místy plošně dochovanou omítku se žlutým okrovým nátěrem. Mají jednoduchou profilaci (kordonová římsa, rohová bosáž, šambrány, nadokenní římsy) a sokl z pískovcových tabulí. Výraznější profilace je na centrální části jižní fasády, která je kromě artikulace tympanonem členěna omítkovou bosáží v podobě pilastrů a segmentových oblouků. Střecha je vynesena krovem hambalkové soustavy a krytinu tvoří skládaná červená keramická bobrovka.

Výstavba je datována k počátku budování nového hospodářského dvora. První etapa probíhala mezi lety 1809 - 1811 (dle datace na malbě slunečních hodin na východním štítovém průčelí), druhá etapa probíhala v letech 1820 - 1826 (doloženo dle účtů). V přízemí objektu se nacházely stáje, kočárovny a obslužné prostory. Do patra byla vložena obytná funkce pro návštěvy zámku. Prostor krovu je dělen na dvě podlaží s podlahou v úrovni hambalků a sloužil jako sýpka, což dokazují podélné provětrávací otvory ve střeše.

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

SO 07

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 2 hospodářský dvůr	číslo(a) parcelní:	180/1 hospodářský dvůr
funkce objektu:	ovčín	GPS (WGS 84):	N 50°24.98185' E 16°3.10648'
identifikační fotografie:		zákres do mapy:	

poloha: severozápadní část hospodářského dvora

stručná charakteristika: Objekt ovčína tvoří severozápadní část panského dvora. Jde o lineární přízemní hospodářský objekt s polovalbovou střechou.

Zdivo je smíšené, kdy převážnou část tvoří opuka s malým podílem cihelného zdiva. Fasády objektu mají místy plošně dochovanou omítku se žlutým okrovým nátěrem. Objekt je prost výraznější profilace, pouze místy je dochován relikt drobné římsičky, na níž výše navazuje fabionová korunní římsa. U terénu je zdivo opatřeno soklem z pískovcových tabulí. Střecha je pokryta skládanou keramickou krytinou - prejzy.

Výstavba je datována k počátku budování nového hospodářského dvora, konkrétně do let 1809 - 1811 (doloženo dle účtů). Celé dvojtraktové přízemí je zaklenuto křížovými bezžebnými klenbami vnesenými na pilířích s pískovcovými patkami a původně sloužilo pro ustájení ovcí (v průběhu let byl ovčín transformován a sloužil pro ustájení krav). Poslední dvě klenební pole v severní části ovčína byla předělena a sloužila pro krmení ovcí.

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

SO 08

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 2 hospodářský dvůr	číslo(a) parcelní:	180/1 hospodářský dvůr
funkce objektu:	stodola	GPS (WGS 84):	N 50°24.98185' E 16°3.10648'
identifikační fotografie:		zákres do mapy:	

poloha: severní část hospodářského dvora

stručná charakteristika:

Objekt stodoly tvoří severní závěr panského dvora. Jde o lineární přízemní hospodářský objekt s valbovou střechou dochovanou pouze nad východním dílem. Východní díl je podsklepen.

Zdivo je smíšené, kdy převážnou část tvoří opuka s malým podílem cihelného zdiva. Fasády objektu mají místy plošně dochovanou omítku se žlutým okrovým nátěrem. Objekt je prost profilace, u terénu není opatřen soklem. Zdivo je zakončeno fabionovou korunní římsou. Dochovaná část střechy je pokryta skládanou keramickou krytinou - prejzy, původně však šlo o bobrovky. Objekt byl tradičně dělen na čtyři mlaty (vzhledem k terénu průjezdné pouze dva západní) a šest peren s předělením protipožární zdí v polovině délky.

Výstavba je datována do druhé etapy budování nového hospodářského dvora, a to do 20. let 19. století (doloženo dle účtů). „Dnešní“ podoba stodoly pochází z přestavby vyhořelé stodoly v 50. letech 18. století. Vzhled fasády byl výrazně přeměněn po roce 1964 - viditelné mnohé zezdívky, vybourány nové otvory. V roce 1990 došlo k celkové výměně krovu včetně střešního pláště nejvýchodnějšího dílu stodoly. Po požáru roku 1996 došlo ke kolapsu západních dvou dílů a mezi lety 2004 - 2006 se zřítíl třetí díl. Dodnes se dochovalo obvodové zdivo a zastřešení nejvýchodnějšího dílu.

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

SO 09

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 14 ratejna	číslo(a) parcelní:	180/2 ratejna
funkce objektu:	ratejna	GPS (WGS 84):	N 50°24.98185' E 16°3.10648'
identifikační fotografie:		zákres do mapy:	

poloha: severovýchodní část hospodářského dvora

stručná charakteristika:

Objekt ratejny původně plynule navazoval na kravské chlívy ve východní části dvora. Dnes jde o lineární podsklepený patrový objekt se sedlovou střechou. Objekt má v jižní části další dodatečnou nástavbu s vikýřem obráceným na východ.

Zdivo je smíšené, kdy převážnou část tvoří opuka s malým podílem cihelného zdiva. Fasády objektu mají místy plošně dochovanou omítku se žlutým okrovým nátěrem. Na severní štítové fasádě jsou viditelné záměrné vpadlé niky pro doplnění členění fasády. U některých původních okenních otvorů se dochovaly zbytky okenních šambrán. U terénu objekt není opatřen soklem. Zdivo je zakončeno korunní římsou, která je useknuta na obou krajích severní štítové fasády. Střecha je pokryta skládanou keramickou krytinou - prejzy. Trojdílná dispozice dělí objekt na středovou komunikační část, severní ratejnu a jižní provozní část s kuchyní a komorou propojenou s chlívy.

Výstavba je datována k počátku budování nového hospodářského dvora, konkrétně do let 1809 - 1811 (doloženo dle účtů) - nebyla potvrzena návaznost na starší objekt. Objekt prošel mnoha vývojovými etapami, které jsou podrobně rozebírány v dalších kapitolách.

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

SO 10
SO 11

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 2 hospodářský dvůr	číslo(a) parcelní:	180/1 hospodářský dvůr
funkce objektu:	kravín salet	GPS (WGS 84):	N 50°24.98185' E 16°3.10648'
identifikační fotografie:		zákres do mapy:	

poloha: jihovýchodní část hospodářského dvora

stručná charakteristika:

Objekt kravína tvoří východní část panského dvora. Jde o lineární přízemní hospodářský objekt s poloalbovou střechou. Severní část objektu tvoří ratejna (řešena na zvláštním listu).

Zdivo je smíšené, kdy převážnou část tvoří opuka s malým podílem cihelného zdiva. Fasády objektu mají místy plošně dochovanou omítku se žlutým okrovým nátěrem. Objekt je prost profílance, u terénu není opatřen soklem. Zdivo je zakončeno fabionovou korunní římsou. Jižní díl střechy je pokryt skládanou keramickou krytinou - bobrovkami, severně navazující část (až k dělicímu zdivu ratejny) je pokryta vlnitým plechem. Objekt byl původně dělen na tři hlavní díly - krajní skladovací komory a středové stání se žlaby.

Výstavba je datována k počátku budování nového hospodářského dvora, konkrétně do let 1808 - 1811 (doloženo dle účtů). Celá středová část je zaklenuta pruskými plackami klenebními pasy na selou šířku objektu a původně sloužila pro ustájení krav. K jižní části k východní fasádě byl roku 1925 přistavěn přízemní altán (salet) s rákosovým stropem. Ve 2. polovině 20. století byly provedeny četné úpravy členění fasády - zazdívkou či zvětšování okenních a dveřních otvorů. Došlo také k propadu klenby při jižním vjezdu do stodoly, situace je dodnes zajištěna výdřevami.

PANSKÝ DVŮR RATIBOŘICE

SO 12

Výčet objektů v rámci hospodářského dvora a jejich popis

lokality:	severozápadní Čechy údolí řeky Úpy	okres:	Náchod
obec:	Česká Skalice	ORP:	Náchod
katastrální území:	Ratibořice u České Skalice	kraj:	Královéhradecký kraj
číslo popisné (č.p.) nebo číslo evidenční (č.e.):	č.p. 2 hospodářský dvůr	číslo(a) parcelní:	180/1 hospodářský dvůr
funkce objektu:	vozová kolna s kovárnou	GPS (WGS 84):	N 50°24.98185' E 16°3.10648'
identifikační fotografie:		zákres do mapy:	

poloha: uvnitř dvora v severní části hospodářského dvora

stručná charakteristika:

Objekt kolny s kovárnou stojí ve středu dvora při v severní části. Jde o lineární přízemní hospodářský objekt s valbovou střechou, která je ve východní části (část kolny) vynášena osmi pilíři zajišťující průjezd skrz. Západní část, bývalou kovárnu, tvoří stěnová konstrukce.

Zdivo je smíšené, kdy převážnou část tvoří opuka s malým podílem cihelného zdiva. Fasády objektu mají místy plošně dochovanou omítku s žlutým okrovým nátěrem. Objekt je prost profílance, u terénu není opatřen soklem. Zdivo je zakončeno prostým ukončením a obedněno dřevěnými prkny. Střecha je pokryta skládanou keramickou krytinou - bobrovkami. Objekt je dělen na kovárnu (uzavřená, stěnový systém) a kolnu (otevřená, sloupový systém).

Výstavba je datována do první třetiny 19. století, k budování nového hospodářského dvora. Část kolny je otevřena přímo do krovu, kovárna je zastropena - podoba zastropení nepochází z doby výstavby. Ve 2. polovině 20. století byly provedeny úpravy členění fasády - zazdívkou či zvětšování okenních a dveřních otvorů - i probourání dělicích stěn v dispozici kovárny. Došlo také přezdělení dělicí stěny mezi kolnou a kovárnou.

zámek hlavní průčelí

zámecký park s jezírkem
v pozadí střecha Kavalierhausu

zámecký park

zámecké jezírko
původní napajedlo pro dobytek

Kavalierhaus východní fasáda

sluneční hodiny v severní části průčelí
Kavalierhaus východní fasáda

detail slunečních hodin s datací 1811
Kavalierhaus východní fasáda

západní část hlavního průčelí
Kavalierhaus jižní fasáda

střední a východní část průčelí
Kavalierhaus jižní fasáda

střední část průčelí s tympanonem
Kavalierhaus jižní fasáda

Kavalierhaus severní fasáda - dvorní

severovýchodní nároží
ovčín východní fasáda - dvorní

ovčín severní fasáda

zazdívka bývalého průjezd
ovčín východní fasáda

negativ po konstrukci posuvných vrat
místo bývalého přístavku z 2. pol. 20. stol.
ovčín východní fasáda

sedlové vikýře středové části
ovčín východní fasáda - dvorní

sokl - opadané pískovcové bloky
ovčín východní fasáda

severní část se zbytky ohradní zdi
ovčín východní fasáda

ovčín jižní fasáda

jižní část s probouraným otvorem
ohradní zed' z 2. pol. 20. stol
ovčín východní fasáda, Kavaliierhaus v pozadí

severní část, kus ohradní zdi a stodola v pozadí
ovčín západní fasáda

detail profilace fabionové římsy
ovčín východní fasáda

detail profilace fabionové římsy
ovčín východní fasáda

Zdroj: (Houdová, 2022)

zdivo suterénního podlaží s vjezdem do podlouhlého sklepa
stodola severní fasáda, východní část

vrata východního neprůjezdného mlatu
kruhové otvory po větrácích
stodola jižní fasáda - dvorní

vrata východních dvou neprůjezdných mlátů
pohled na východní zastřešenou část
ovčín jižní fasáda - dvorní

kruhové otvory po větrácích
úprava z 2. poloviny 20. století
stodola jižní fasáda

dvorní fasáda
stodola jižní fasáda - dvorní

vstupy do sklepů na severní fasádě
stodola severovýchodní nároží

předěl zastřešené a nezastřešené části
stodola severní fasáda

kruhový otvor po větráku v místě škvíry
úprava z 2. poloviny 20. století
stodola severní fasáda

prodloužení o čtvrtý průjezdný mlát
přestavba stodoly v 2. pol. 19. stol
stodola jižní fasáda - dvorní

pohled na od východu třetí vrata
průjezdný mlát
ovčín jižní fasáda - dvorní

prodloužení stodoly
stodola severozápadní nároží

Zdroj: (Houdová, 2022)

pohled na západní fasádu
ratejna severozápadní nároží

pohled na severní fasádu ze zámecké zahrady
ratejna severovýchodní nároží

nástavba druhého patra
ná vaznost zdiva objektů ratejna - kravín
ratejna východní fasády

pohled na severní fasádu
ratejna severozápadní nároží

návaznost objektů kravín-ratejna
ratejna západní fasáda

detail fasády s četnými opravami
ratejna západní fasáda

pohled na východní fasádu s nástavbou druhého patra
ratejna severovýchodní nároží

Zdroj: (Houdová, 2022)

severní část se střešní krytinou z vlnitého plechu, sedlový vikýř (ve střeše původně volské oka)
zdivo průjezdu vyvaleno kolapsem klenby, průjezd rekonstruován
kravín západní fasáda - dvorní

úprava okenního otvoru
kravín východní fasáda

dřevěné podpory proti vyvalení zdiva
kravín východní fasáda

zazdívký okenních otvorů
kravín východní fasáda

detail upravovaného okenního otvoru
zbytky omítek bez profilace
kravín západní fasáda - dvorní

přechod druhů střešních rytin
kravín západní fasáda - dvorní

jižní zakončení kravína
shodná podoba původní ratejny
kravín západní fasáda - dvorní

dveře saletu, profilace, korunní římsa
kravín východní fasáda / salet

napojení střež kravín - salet
kravín jihovýchodní nároží / salet

okno do altánu / soklová část
kravín východní fasáda / salet

Zdroj: (Houdová, 2022)

západní část kovářny, k níž přiléhá pod jednou střešou pilířová vozová kolna s kovárnou jižní fasáda

přezděná zeď mezi vozovou kolnou a kovárnou s kovárnou vnitřní dělicí zeď

část vozové kolny na pilířích střešní vikýř v havarijním stavu kolna s kovárnou severní fasáda

zakončení střešy dřevěnými prkny kolna s kovárnou severní fasáda

detail destruovaného křídla vrat kolna s kovárnou jižní fasáda

část bývalé kovářny, zadržky, změny otvorů kolna s kovárnou jižní fasáda

kovárna přestavěna 2. polovina 20. let v pozadí ratejna kolna s kovárnou severní fasáda

střešní vikýř kolny v havarijním stavu kolna s kovárnou jižní fasáda

jednoduchý trámový strop kolna s kovárnou strop

Zdroj: (Houdová, 2022)

1800

Náchodské panství, včetně Ratibořic, dědí po svém otci Kateřina Vilemína Zaháňská

1808

počátek budování nového hospodářského dvora severně, mimo osu zámku

1809 - 1811

probíhá výstavba ovčína, kravína a ratejny, Kavalierhausu

1820

počátek druhé etapy výstavby Kavalierhausu

1821

výstavba stodoly uzavírající hospodářský dvůr ze severu

1825

na východní zdi jižního dílu kravína zřízen nový altán/salet s rákosovým stropem

v ratejně osazena kamenná ostění přenesená z kravína

1843

prodej panství Jiřímu Vilému knížeti z Schaumburg-Lippe

1. dochované půdorysy objektů hospodářského dvora, včetně ratejny

počátek budování vozové kolny s kovárnou

1852

přestavba stávající stodoly

1852

požár stodoly a její opětovná výstavba (půdorysně dnešní stav)

1860 - 1890

období přestaveb a úprav interiéru ratejny, opravy dalších objektů hospodářského dvora

dochovány plány ratejny datovatelné do tohoto období

1965 nad ratejnou zřízeny dvě čelední komory

1901/1902

přestavba ratejny, plán nástavby patra, přestavba dispozičního řešení, nové zaklenutí ratejny

1937 - 1941

nástavba 2. patra ratejny, z důvodu vládního nařízení dokončena pouze v hrubé vrchní stavbě, zastřešeno sedlovou střechou

1866

Ratibořice letním sídlem princů z Schaumburg-Lippe

1885

konec spisového materiálu

7.5.1941

vládní nařízení o zákazu nových staveb, započaté stavby lze dokončit do fáze hrubé stavby do 1.7.1941, dále lze stavbu provádět pouze se souhlasem příslušného úřadu práce (166,1941 Sb.)

1945

majetek zestátněn na základě Benešových dekretů

1947 - 1976

hospodářský dvůr využívají Státní statky Smiřice

prováděny drobné stavební úpravy hospodářského dvora

1976 - 1982/1990

hospodářský dvůr využívá JZD

prováděny drobné stavební úpravy hospodářského dvora

1991 - 2004

hospodářský dvůr v rukách soukromé firmy

1991 výměna krovu v technicky špatném stavu na východním díle stodoly, historické konstrukce nenávratně pryč

1996 požár stodoly, zánik zastřešení ve dvou západních dílech

2004 - 2006 propad střechy druhého východního dílu, zastřešena zůstala pouze nejvýchodnější část.

2000 - 2007

soudní spory o navrácení majetku rodu Schaumburg-Lippe (zamítavý verdikt)

2004

soukromá společnost uvedena do likvidace, koupě nemovitostí ministerstvem kultury

2007

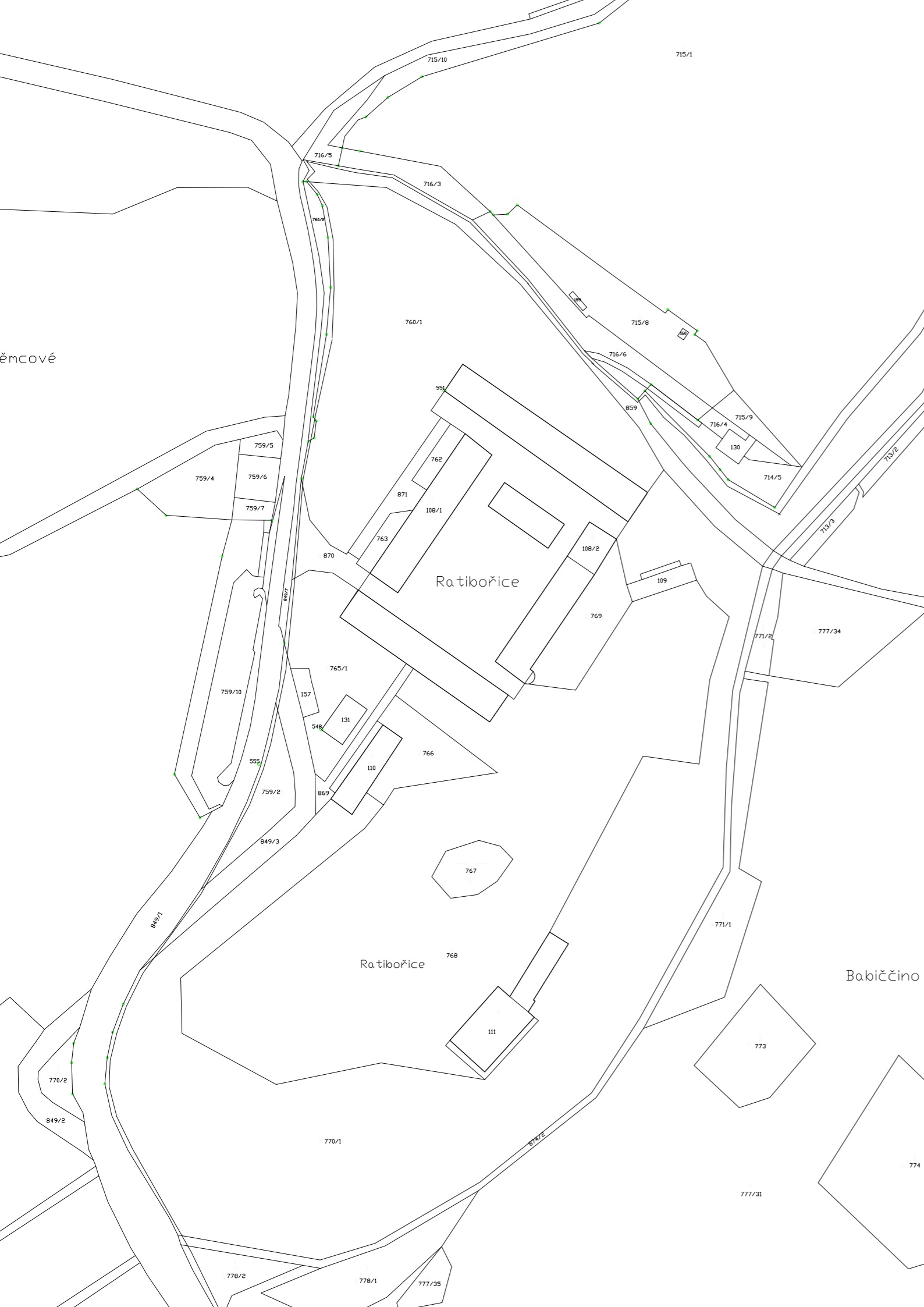
odkoupení pozemků pod nemovitostmi NPÚ, zápis do katastru

2009

oprava střechy Kavalierhausu
nezbytné zajišťovací práce

B / NÁVRHOVÁ ČÁST

1 / TECHNICKÁ ZPRÁVA

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

A.1 Identifikační údaje

A.1.1 Údaje o stavbě

a) název stavby,
Panský dvůr Ratibořice

b) místo stavby (adresa, čísla popisná, katastrální území, parcelní čísla pozemků),
adresa: Ratibořice, 552 03 Česká Skalice Ratibořice, okres Náchod

číslu popisné: soubor budov hospodářského dvora - č. p. 2
objekt ratejny s bytem rodiny Panklový - č. p. 14

katastrální území: Ratibořice u České Skalice

p. č. pozemků: parcely hospodářského dvora - 108/1, 108/2
dotčené parcely - 755/1, 760/1, 762, 763, 769, 770/1, 870, 871

c) předmět projektové dokumentace - nová stavba nebo změna dokončené stavby, trvalá nebo dočasná stavba, účel užívání stavby.

U všech řešených objektů jde o změnu dokončené stavby. Kawalierhaus je určen jako krátkodobé ubytování včetně recepce, kavárny a snídárny. Budova ovčína slouží jako sezónní multifunkční sál (občanská vybavenost). V objektu kravských chlévů jsou navrženy dílny. V navazující ratejně je umístěno opět krátkodobé ubytování v podobě apartmánů. Středová kolna bude využívána k posezení jak venkovnímu tak vnitřnímu. Severní stodola obsahuje ve svém východním díle zázemí pro údržbu dvora, dále na západ je umístěn malý obchod a gastronomický provoz restaurace.

A.2 Členění stavby na objekty a technická a technologická zařízení

Řešený soubor staveb se skládá celkem z šesti samostatně fungujících objektů - Kawalierhausu, ovčína, kravského chléva, vozové kolny, ratejny a dvůr uzavírající stodoly. Technická a technologická zařízení budovy jsou popsána v části B.2.7.

A.3 Seznam vstupních podkladů

Územní plán Ratibořic u České Skalice
 Koordinační výkres Ratibořic u České Skalice
 Stabilní katastr Ratibořic u České Skalice
 Vojenské mapování Ratibořic u České Skalice
 Katastrální mapa Ratibořic u České Skalice
 Historické fotografie hospodářského dvora v Ratibořicích u České Skalice
 Ortofotografie lokality Ratibořic u České Skalice
 Plánová dokumentace z archivu správce zámku Ivana Česky
 Archivní dokumentace z ÚOP Josefov
 autorská fotodokumentace
 autorská analýza lokality (předdiplomní seminář)
 autorský dílčí SHP a inventarizace (modulová část diplomního projektu)

SOUHRNNÁ TECHNICKÁ ZPRÁVA

B.1 Popis území stavby

a) charakteristika území a stavebního pozemku, zastavěné území a nezastavěné území, soulad navrhované stavby s charakterem území, dosavadní využití a zastavěnost území,

Návrh se zabývá využitím již stávajících objektů, nenavrhuje nové objekty. Stavebně i funkčně je návrh v souladu s charakterem území i s jeho dosavadním využitím.

b) údaje o souladu u s územním rozhodnutím nebo regulačním plánem nebo veřejnoprávní smlouvou územní rozhodnutí nahrazující anebo územním souhlasem, - není předmětem akademické studie

c) údaje o souladu s územně plánovací dokumentací, v případě stavebních úprav podmiňujících změnu v užívání stavby,

V rámci územního plánu je pozemek určen k plnění funkce občanské vybavenosti. Nově navrhované funkce jsou v souladu s aktuálně platným územním plánem.

d) informace o vydaných rozhodnutích o povolení výjimky z obecných požadavků na využívání území, - není předmětem akademické studie

e) informace o tom, zda a v jakých částech dokumentace jsou zohledněny podmínky závazných stanovisek dotčených orgánů, - není předmětem akademické studie

f) výčet a závěry provedených průzkumů a rozborů - geologický průzkum, hydrogeologický průzkum, stavebně historický průzkum apod.,

Pro akademickou studii nebyly provedeny žádné průzkumy a rozborů.

g) ochrana území podle jiných právních předpisů¹⁾,

Hospodářský dvůr se nachází v území ochranného pásma Národní kulturní památky zámku Ratibořice.

h) poloha vzhledem k záplavovému území, poddolovanému území apod.,

Objekty ani pozemek se nenachází v záplavovém ani poddolovaném území.

i) vliv stavby na okolní stavby a pozemky, ochrana okolí, vliv stavby na odtokové poměry v území,

Jelikož jde o změnu již dokončených staveb, nebude mít návrh vliv na okolní stavby, pozemky ani na odtokové poměry v území. Terénní úpravy jsou navrženy tak, aby neměly vliv na odtokové poměry v území.

j) požadavky na asanace, demolice, kácení dřevin,

Studie navrhuje demolici střešní konstrukce objektu stodoly. Návrh nevznáší požadavky na kácení vzrostlých stromů. V rámci realizace budou odstraněny náletové dřeviny z torza objektu stodoly a z míst u východní fasády ratejny a kravského chlěva.

k) požadavky na maximální dočasné a trvalé zábory zemědělského půdního fondu nebo pozemků určených k plnění funkce lesa,

Veškeré práce budou řešeny na pozemku hospodářského dvora, tedy na parcele 180/1 a nevzniknou tak žádné požadavky na trvalé zábory ZPF či PUPFL. Dočasně, pro umístění zařízení staveniště po dobu výstavby bude zabrána část zemědělského půdního fondu.

l) územně technické podmínky - zejména možnost napojení na stávající dopravní a technickou infrastrukturu, možnost bezbariérového přístupu k navrhované stavbě,

Změna dokončené stavby nezmění územně technické podmínky, napojení na stávající dopravní infrastrukturu bude ponecháno z jižní strany hospodářského dvora. Další vjezd bude realizován ze severo-západní strany směrem k objektu stodoly. Objekt bude napojen na stávající technickou infrastrukturu, která je v území zavedena.

Návrh umožňuje bezbariérový přístup ke všem objektům i jejich bezbariérové využívání (návrh výtahu v patrovém objektu kavalierhausu, návrh pokojů s možností pohybu osob se sníženou schopností pohybu).

m) věcné a časové vazby stavby, podmiňující, vyvolané, související investice, - není předmětem akademické studie

n) seznam pozemků podle katastru nemovitostí, na kterých se stavba provádí,
108/1, 108/2, 755/1, 760/1, 762, 763, 769, 770/1, 870, 871

o) seznam pozemků podle katastru nemovitostí, na kterých vznikne ochranné nebo bezpečnostní pásmo.

Návrhem nevznikne žádné nové ochranné nebo bezpečnostní pásmo.

B.2 Celkový popis stavby

B.2.1 Základní charakteristika stavby a jejího užívání

a) nová stavba nebo změna dokončené stavby; u změny stavby údaje o jejích současném stavu, závěry stavebně technického, případně stavebně historického průzkumu a výsledky statického posouzení nosných konstrukcí,

V případě všech objektů se jedná o změnu dokončené stavby. Všechny objekty jsou v havarijním stavu. Objekt stodoly se dochoval v části pouze jako torzo s obvodovými zdmi. Stavebně technický průzkum, kompletní stavebně historický průzkum, ani statické posouzení nosných konstrukcí nebylo předmětem akademické studie.

b) účel užívání stavby,

objekt	účel užívání stavby / funkce
Kawalierhaus	ubytování / bydlení
ovčín	multifunkční sál / občanská vybavenost
kravské chlěvy	dílny / občanská vybavenost
salet (altán)	kavárna / občanská vybavenost
ratejna	apartmánové ubytování / bydlení
stodola	restaurace, obchod / občanská vybavenost
kolna	venkovní posezení

c) trvalá nebo dočasná stavba,

Všechny stavby, které jsou předmětem návrhu jsou trvalými stavbami.

d) informace o vydaných rozhodnutích o povolení výjimky z technických požadavků na stavby a technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání stavby, - není předmětem akademické studie

e) informace o tom, zda a v jakých částech dokumentace jsou zohledněny podmínky závazných stanovisek dotčených orgánů, - není předmětem akademické studie

f) ochrana stavby podle jiných právních předpisů¹⁾,

Objekty se nachází na území ochranného pásma národní kulturní památky. Samotné objekty nejsou předmětem ochrany.

g) navrhované parametry stavby - zastavěná plocha, obestavěný prostor, užitná plocha, počet funkčních jednotek a jejich velikosti apod.,

Kawalierhaus

zastavěná plocha	1240 m ²
obestavěný prostor	14630 m ³

KAWALIERHAUS - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	zázemí personál kuchyně	25	-
	hygienické zázemí hosté	28	-
	kuchyň	75	10
	snídárna	110	48
	zázemí personál	42	-
	kavárna	61	24
	recepce	61	2
	zázemí personál recepce	20	-
	zázemí studovny	12	-
	studovna	108	40
	úklidová místnost	4	-

KAWALIERHAUS - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	jídlna/společenská místnost	36	16
	kuchyňka	24,5	-
	kolárna/kočárkárna/sklad	68	-
patro	pokoj standard - connecting	29	2
	pokoj standard - connecting	28	2
	pokoj family	43	4
	pokoj family	44	4
	pokoj standard	24	2
	pokoj deluxe	33	2
	pokoj family	47	4
	pokoj family	48	4
	pokoj family	55	4
	pokoj standard plus	28	2
	pokoj standard	23	2
	pokoj standard	26	2
	pokoj deluxe	35	2
	pokoj family	52	4
	sklad	15,5	-
	sklad/úklid	15,5	-
	úklid	5	-
	studovna - malá	25,5	12
	studovna - velká	76	38
	chodba	99	-
chodba	19	-	
hala	43	-	
kuchyňka	18,6	-	

pozn. Technické místnosti se nacházejí v podsklepené části objektu.
Standard pokojů je popsán v kapitole B.2.3

Ovčín

zastavěná plocha	1200 m ²
obestavěný prostor	9124 m ³

OVČÍN - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	jižní multifunkční sál	310	až 85
	severní multifunkční sál	356	až 100
	foyer středové	91	-
	severní foyer	61,5	-
	severní hygienické zázemí	42	-
	jižní hygienické zázemí	50	-
	šatna	25,5	-
	sklad	4	-

Kolna

zastavěná plocha	450 m ²
obestavěný prostor	3010 m ³

KOLNA - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	venkovní posezení	200	až 50
	vnitřní posezení	78,5	až 20
	zázemí	54	-

Stodola

zastavěná plocha	1570 m ²
obestavěný prostor	13626 m ³

STODOLA - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	restaurace	240	96
	kuchyň	225	20
	personální vstup/příjem zboží	20	-
	denní místnost, zázemí	53	-
	šatna personál - ženy	18	-
	hyg. zázemí personál - ženy	23	-
	šatna personál - muži	18	-
	hyg. zázemí personál - muži	23	-
	hygienické zázemí hosté	46	-
	obchod	170	2
	zázemí personálu obchodu	12	-
	pojistný sklad obchodu	10	-
	stodola - mlat, východní perna	320	-
	dílna, údržba - západní perna	100	-
	sklepy	3 místnosti expozice	250

Ratejna - kravín - salet (altán)

zastavěná plocha	915 m ²
obestavěný prostor	8117 m ³

RATEJNA - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	bezbariérový apartmán	60	2
	sklad/úklid	12	-
	apartmán	40	2
	chodba	13	-
1. patro	apartmán	80	4
	apartmán	30	2
	chodba	17	-

RATEJNA - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
1. patro	úklid	10	-
	společenská místnost	24	10
2. patro	prádelna	15	-
	sklad prádla	15	-
	chodba	5	-
sklep	technická místnost	40	-
byt Panklových	světnice	22	-
	světnice	22	-
	chodba	12	-
	spíž	5	-
	kuchyň	14	-

KRAVÍN - TABULKA MÍSTNOSTÍ			
podlaží	místnost/funkce	plocha [m ²]	kapacita [os]
přízemí	severní předsíň	30	-
	jižní předsíň	32	-
	dílna	72	18
	dílna	72	18
	dílna	110	20
	dílna	61	16
	severní hygienické zázemí	34	-
	jižní hygienické zázemí	34	-
	zázemí personálu	20	-
	kavárna	50	16

B.2.2 Celkové urbanistické a architektonické řešení

a) urbanismus - územní regulace, kompozice prostorového řešení,

Řešené území se rozkládá severně od ratibořického zámku a spadá do ochranného pásma této národní kulturní památky. Zároveň je areál bezprostředně spjat s Babiččiným údolím, národní přírodní památkou o rozloze přes 330 ha. Hlavní příjezdovou cestou je silnice od České Skalice, která probíhá západně od hospodářského dvora v severojižním směru.

Projekt nenavrhuje žádné novostavby, pouze revitalizuje a adaptuje stávající objekty, které jsou však v různých stádiích dochovanosti. Ctí tak tradiční historickou kompozici čtyřstranného hospodářského dvora se středovou vozovou kolnou. Nově jsou navrženy terénní úpravy dvora, plocha bude řešena parkovými úpravami a mlatovými cestami navrženými v nejčastěji využívaných směrech. Pravidelnost cest narušují účelně navržené organické zkratky.

Hlavní vstup do areálu podtrhuje historickou kompozici, nachází se na jihozápadní straně areálu. Cesta, která je komponována na osu zdobeného průčelí Kawalierhausu vede přímo k jeho průjezdu směrem do nitra dvora. Další vstup do

areálu je navržen na jeho severozápadním okraji u stodoly, kudy lze pohodlně odbočit z hlavní dopravní komunikace a přijet k areálu libovolným dopravním prostředkem. Ten lze odstavit na nově navrženém parkovišti. Posledním vedlejším vstupem do areálu dvora je obnovené schodiště podél jižní fasády stodoly ze strany zámecké zahrady (konkrétně z dvorku před bytem Panklových), které vede přímo do severovýchodního rohu dvora.

Všechny objekty jsou lineární stavby s šikmou střechou. Stodola, ovčín a kravín jsou přízemními objekty, ratejna navazující na kravín prošla mnoha stavebními úpravami a dosahuje dnes tří nadzemních a jednoho podzemního podlaží (přízemí se nachází ve výškové úrovni hospodářského dvora). Kawalierhaus je jediná patrová stavba v areálu.

Funkčně areál hospodářského dvora splňuje regulace dané územním plánem, v němž je plocha dvora vyčleněna pro obecnou občanskou vybavenost.

b) architektonické řešení - kompozice tvarového řešení, materiál a barvy

Architektonické řešení bylo ve většině případech podmíněno stávajícími historickými konstrukcemi a dispozicemi, do nichž jsou vkládány nové či obnoveny a modernizovány původně zamýšlené provozy. Kompozičně si tak dvůr ponechal svou historickou a typologickou podobu. Zároveň je pojednán tak, aby i přes svou velikost netvořil blízkému zámku konkurenční dominantu, ale kultivovaného partnera.

Návrh se snaží maximálně zachovat veškeré historicky významné architektonické prvky. Rušivé okenní výplně či zadržky pojednává svěbytným stylem současné kontextuální architektury. Nejvíce se tento přístup projevil na objektu stodoly, která je v havarijním stavu s minimem dochovaných architektonických prvků.

Všechny objekty budou barevně sjednoceny do okrového nátěru, jehož barevnost se bude maximálně blížit nálezovým situacím na fasádách Kawalierhausu a ratejny, kde jsou zbytky původních nátěrů a omítek. Střešní krytina bude taktéž sjednocena do keramické pálené bobrovky. Pískovcové sokly objektů budou repasovány a na mnoha místech doplněny pískovcovými deskami.

B.2.3 Celkové provozní řešení

Celý dvůr funguje jako samostatná jednotka, v rámci šesti objektů je navrženo krátkodobé ubytování, gastronomie i společenské zázemí (multifunkční sál, dílny). Parter dvora pak slouží pro relax, odpočinek a při nepřízni počasí se lze ukrýt v bývalé vozové kolně, kde je navrženo posezení nejen pod venkovní střechou ale i uvnitř, v místech kde se původně nacházela kovárna.

Kawalierhaus je jediným objektem, který byl od počátku vícepodlažní. Původně jeho patro sloužilo k ubytování návštěvníků či úředníků, co přijeli na zámek. Přízemí sloužilo jako provozní zázemí - nacházely se zde stáje a kočárovny. Během 2. poloviny 20. století však byly dispozice zaneseny mnohými vestavbami a dělicími příčkami. Návrh obnovuje stav, který je zdokumentován k počátku 20. století a zároveň bere v úvahu autorský vizuální průzkum objektu.

V přízemí byla do dvou klenutých kočároveň, umístěných osově kolem centrálního průjezdu, citlivě vložena recepce a kavárna. Na západní straně objektu je umístěna kuchyně se snídařnou pro ubytované hosty, veřejné toalety a zázemí pro personál kuchyně. Naopak ve východní části je do bývalých stájí vložena studovna a dále společenská místnost se samoobslužnou kuchyňkou. V nejvýchodnější části objektu je umístěno zázemí pro údržbu dvora s možností uložení kočárků, kol a jiného sportovního náčiní.

Jak bylo uvedeno výše, patro bude opět sloužit pro ubytování hostů. Nachází se zde celkem 14 pokojů s celkovou kapacitou 40 osob. Pokoje jsou navrženy ve dvou kapacitách, které jsou dále rozděleny na kategorie. Dvoulůžkové pokoje jsou kategorie „standard“, „plus“ a „deluxe“. Čtyřlůžkové pokoje jsou pokoje, které jsou navrženy s rozkládacím gaučem, který je možno zaměnit za dvě postele a je jim přiřazena kategorie „family“. Dále se v objektu nachází dvojice pokojů kategorie standard connecting, které je možno propojit v jeden prostorný čtyřlůžkový pokoj s dvěma koupelnami pomocí propojovacích dveří. Popis standardu jednotlivých pokojů je sepsán níže.

Pokoj standard do 30m ² dvoulůžkový pokoj	3x
Pokoj standard connecting do 30m ² dvoulůžkový pokoj možnost propojení s vedlejším pokojem	2x
Pokoj standard plus do 30m ² dvoulůžkový pokoj vyhovuje požadavkům pro osoby se s níženou schopností pohybu	1x
Pokoj deluxe 30 - 35m ² dvoulůžkový pokoj	2x
Pokoj family od 40m ² pokoj s možností ubytování až 4 hostů dvě lůžka + rozkládací gauč jako dvoulůžková přistýlka	6x dvoupokojový, 1x jednopokojový

Výhodou navržené dispozice v patře je předělení trojtraktu příčnou velkou studovnou. Jsou tak vytvořeny tři pomyslné díly, západní díl pojímající kapacitu 30 osob může fungovat nezávisle na východním dílu, který je přístupný po vlastním schodišti a je od západního dílu oddělen studovnou. Východní díl pojme kapacitně 10 osob (2x pokoj standard, 1x pokoj deluxe, 1x pokoj family) a po schodišti je přímo propojen s provozem veřejné kuchyně a jídelny. Zároveň však všechny díly mohou fungovat jako jeden celek, jelikož středová studovna je volně průchozí.

Veškeré technické zázemí je umístěno v sklepních prostorech pod východní částí objektu a v přízemním východním skladu (bývalá stáj).

Do budovy **ovčína** návrh vkládá multifunkční sál, určený především k sezónnímu provozu. Celý objekt může sloužit jako jeden sál s centrálním prostorem šaten, nebo lze využít pouze jeho jednu část. K tomuto účelu je navržena severní část ovčína, kde je u severní fasády navrženo druhé foyer s šatnou a malým příručním skladem. Hygienická zázemí včetně toalety pro vozíčkáře se nachází jak v severní, tak v jižní části objektu.

Kravské chlévy návrh adaptuje na kreativní ruční dílny. Vstupy zůstanou zachovány na svých původních místech, z nich se vchází do předsíně, který umožňuje přístup vždy do dvou dílen. Návrh počítá s provozně a materiálově nenáročnou kreativní prací či tradičním řemeslem - keramika, malba, kresba, šití, košíkářství, ruční dřevorezba, výroba papíru atp. V rámci objektu jsou tímto způsobem navrženy 4 dílny s kapacitou 16, 18, 18 a 20 osob, každá dílna má k dispozici skladovací prostor v rámci zadní části místnosti. Hygienické zázemí je navrženo vždy při zděné nosné stěně a je společné vždy pro dvě dílny. Jižní hygienické zázemí zároveň slouží pro hosty kavárny, která je navržena v jižní části kravských chlévů s altánem otevřeným do zámecké zahrady na východní fasádě kravína.

Dále na sever navazuje na kravské chlévy třípodlažní objekt **ratejny**, který díky prudkému terénnímu zlomu disponuje ještě jedním podzemním podlažím, které je ze severní strany přístupno z terénu. Do objektu ratejny jsou navrženy velké apartmánové pokoje, jejichž provoz souvisí s ubytování v objektu Kawalierhausu. Lze je však využívat i samostatně, či pronajmout jako celý objekt. Celkem se zde nacházejí 4 apartmány. V přízemí je to jeden dvoulůžkový bezbariérový s možností přidání přistýlky k navýšení počtu hostů (avšak již bez možnosti bezbariérového užívání) a jeden dvoulůžkový. V patře se pak nachází jeden velký rodinný čtyřlůžkový apartmán a malý dvoulůžkový. V tomtéž podlaží se nachází i společenská místnost. O podlaží výše v nástavbě pocházející ze 40. let 20. století je umístěna příruční prádelna a sklad prádla výhradně pro objekt ratejny. Objekt tak pojme celkem 12 hostů. Větší apartmány lze však využít i k trvalému bydlení například jako byt správce či zaměstnanců dvora.

V původně mléčném sklepně přístupném z přízemí objektu je navrženo technické zázemí. Byt rodiny Panklových, který se nachází ve stejném podlaží, je přístupný pouze z dvorku ze zámecké zahrady a pro vstup z hospodářského dvora je nutné sejít obnovenné schodiště podél jižní fasády stodoly. Byt se skládá ze středové chodby, která má po obou stranách vstup do jedné světnice. Chodba ústí v původně černé kuchyni, která se dodnes nedochovala, avšak tlama pece je stále dochována. Na západní straně místnosti je malá spíž. Byt rodiny Panklových bude vybaven nábytkem z poloviny 19. století a bude sloužit jako dobová tematická expozice: „zde žili Panklovi“.

Stodola, uzavírající hospodářský dvůr ze severu, je v celém svém rozsahu přízemní, pouze na východní straně je podsklepena důsledkem terénního zlomu. Svah výrazně klesá i podél severní fasády stodoly, což zapříčinilo, že jsou průjezdné pouze dva západní mláty, zbylé dva východní jsou přístupné pouze z jihu ze dvora. S tímto pracoval i návrh a do západní části umístil zázemí a provoz restaurace, aby bylo možné zásobovat provoz kuchyně mimo plochu vnitřního dvora a objekt byl dobře přístupný i pro týdenní závoz větší dopravou. V druhém díle ze západu je vložena restaurace, která využívá průjezdného mlátu ke svému

prosvětlení a zároveň umožňuje zpřístupnění restaurace ze dvou světových stran - jak pro hosty ubytované v hospodářském dvoře z jihu, tak pro návštěvníky a turisty co přijdou po vyznačených trasách vedoucích z Babiččina údolí kolem dvora ze severu.

Restaurace je navržena jako velký otevřený prostor s kapacitou až 96 osob. Volný prostor nabízí různé varianty rozmístění stolů a mimo provoz restaurace i pořádání rautů či zábav. Kuchyň je navržena tak, aby vyhovovalo základním hygienickým a provozním požadavkům kuchyňského provozu. Jsou navrženy samostatné sklady, hrubá a čistá přípravná, chladicí a mrazicí místnost a zároveň kancelář šéfkuchaře s výhledem do prostoru kuchyně. Servírování a debaras se odehrává dvěma různými cestami. Celý provoz je navržen jako cyklický mechanismus, aby byl splněn základní požadavek zamezení styku servírovaných pokrmů s debarasem.

Do dalšího dílu stodoly je navržen obchod, prodejna potravin. Návrh předpokládá soukromou prodejnu, která pokryje nutnou potřebu ubytovaných hostů nejen v Kawalierhausu, ale i v apartmánech. Je navržen jako samoobsluha se základním spotřebním zbožím.

Východní díl slouží jako zázemí pro údržbu celého dvora a uskladnění zahradních strojů (sekačka, fréza, atp.). Zároveň je v této části zřízena opravářská dílna a sklad velkoobjemových věcí.

V severní části dvora uprostřed nádvoří je objekt **vozové kolny**, se kterým návrh počítá jako s útočištěm při nepřízni počasí, či jako veřejné posezení. Pilířová kolna má svou východní část plně průjezdnou a tvoří jakýsi prostor uvnitř-vně, který může sloužit ke grilování, pořádání oslav nebo jako jednoduché zázemí. Západní část je již uzavřena stěnami a navržena je taktéž pro využití veřejnosti. K této části je přidružena místnost s kuchyňskou linkou.

B.2.4 Bezbariérové užívání stavby

Přízemí všech objektů je přístupné bezbariérově. Pro možnost ubytování osob se sníženou schopností pohybu byl na západní fasádě Kawalierhausu navržen výtah, který zpřístupňuje ubytovací patro objektu. V objektu ratejny se v přízemí nachází bezbariérový apartmán. Restaurace, obchod, dílny i multifunkční sál jsou navrženy jako bezbariérové, včetně zakomponování adekvátního hygienického zázemí. Prostory v nichž jsou navrženy expozice (byť Panklových, expozice v sklepních prostorech stodoly) jsou přístupné bezbariérově.

B.2.5 Bezpečnost při užívání stavby

Budovy i jejich bezprostřední veřejné prostranství jsou navrženy a upraveny tak, aby se zamezilo nepřijatelnému nebezpečí v průběhu jejich užívání. Všechna místa s nebezpečím pádu z výšky budou zajištěna zábradlím.

B.2.6 Základní charakteristika objektů

a) stavební řešení,

Kawalierhaus

Dvoupodlažní objekt, s částečným podsklepením na východní straně, je zastřešen vysokou valbovou střechou s podélnými provětrávacími otvory (historicky krov sloužil jako sýpka). Vertikální komunikace tvoří tři stávající schodiště a nově navržený výtah v poloze východního rizalitu.

Návrh významně nezasahuje do nosných konstrukcí objektu. Vybourává pouze dodatečně vestavěné příčky za účelem vyčištění dispozice a vložení provozu krátkodobého ubytování. Největším zásahem je vložení výtahu do míst prvorepublikového rizalitu, který je za tímto účelem demolován a opětovně vystavěn jako rekonstrukce. Dále se návrh věnuje jednotlivým výplním okenních otvorů, kdy nevhodné výplně nahrazuje novými a stávající historické navrhuje k repasování. Více o přístupu k výplním otvorů pojednává kapitola B.2.6. b).

Ovčín

Přízemní objekt je lokálně podsklepen pod severní částí. Zastřešení je polovalbovou střechou, na východní fasádě je prostor krovu otevřen dvěma sedlovými vikýři. Do podsklepené části vede samostatné schodiště vedoucí z exteriéru. Interiér objektu je zaklenut dvěma poli křížových kleneb v středu podpíraných pilíři s pískovcovými sokly.

V celé ploše střechy bude vyměněna střešní krytina za pálenou keramickou tašku (bobrovku). Okenní otvory budou osazeny novými okenními výplněmi. V interiéru jsou demolovány dodatečné vestavby v severní části objektu a na jejich místo je vloženo hygienické zázemí. Stejně tak u jižní fasády. Podélná dvojtraktová dispozice je ve středu předělena dvěma prosklenými lehkými příčkami, které vytvářejí středové foyer a umožňují multifunkční sály využívat jako dvě na sobě nezávislé jednotky.

Kolna

Přízemní nepodsklepený objekt je zastřešen valbovou střechou. Východní část objektu je pilířová a tvoří volně průjezdnou dispozici. Západní část je mezi pilíři vyžděna. S nově prolomenými či obnovovanými otvory.

Studie navrhuje výměnu střešní krytiny na keramickou bobrovku. Dále je v západní části proraženy zadržované otvory a vloženy nové výplně pro prosvětlení interiéru a jeho propojení s exteriérem.

Stodola

Přízemní objekt využívá terénního zlomu, čímž vzniklo podsklepení nejvýchodnějšího dílu stodoly. Celkem se stodola skládá ze čtyř dílů (původně 4 mlaty a 8 pern), které reagují na původní členění na mlaty a perny. Objekt je nově zastřešen valbovou střechou. Příčné ztužení tvoří nejen soustava krovu

ale i příčné nosné stěny. Podzemní podlaží je přístupné pouze z exteriéru, v objektu se nenachází žádná vertikální komunikace. V interiéru stodoly jsou nově vloženy stěnové konstrukce související s vkládanými provozy a zároveň s konstrukcí krovu nad jednotlivými díly.

Ratejna

Třípodlažní objekt s jedním podzemním podlažím prošel nejvýraznějším stavebním vývojem. Zastřešen je sedlovou střechou se sedlovým vikýřem na východní fasádě, který souvisí s nástavbou v jižní části objektu ratejny. Celkem se v objektu nachází tři schodiště. Nejstarší schodiště vede z přízemí do mléčného slepa (podklepená jižní část objektu). Další schodiště, jehož trajektorie byla upravována počátkem 20. století, vede z přízemí do prvního patra. V 40. letech bylo zbudováno schodiště vedoucí do nástavby 2. patra a následně do prostoru krovu.

Návrh využívá stávající dispozice, s drobnými probourávkami druhotně zazděných otvorů či demolicemi dodatečně vložených příček pro zvýšení standardu jednotlivých prostorů.

Kravín

Lineární přízemní objekt na jehož severu zdivo plynule pokračuje jako objekt ratejny. Na jižní fasádě z východní strany je přistavěn altán obrácený do zámecké zahrady. Objekt je zastřešen polovalbovou střechou s jedním dochovaným sedlovým vikýřem na západní fasádě.

Je navržena kompletní výměna střešní krytiny za keramickou pálenou tašku (bobrovku). okenní otvory budou osazeny jednotnými okenními výplněmi. V interiéru bude odstraněna dodatečná vestavba u severní stěny. Volný prostor bude příčně předělen lehkými prosklenými příčkami, které budou oddělovat jednotlivé dílny od předsíně.

b) konstrukční a materiálové řešení,

Všechny budovy jsou stěnového konstrukčního systému. Jedinou výjimku tvoří pilířová vozová kolna, jejíž nosný systém tvoří sada pilířů podpírajících konstrukci střechy. Všechny objekty pochází z první poloviny 19. století a jsou vyžděny z lokálního kamenného zdiva. Záklenky otvorů a jsou vyžděny z cihel. Navrhované zadržky a přezdívký včetně nově vkládaných svislých konstrukcí budou zděny z pálených cihel.

Stropní konstrukce v areálu dvora jsou ponechány stávající. Návrh provádí pouze drobné úpravy a změny. Nově je navržena pouze stropní konstrukce stodoly.

V objektu Kawalierhausu jsou v přízemí ponechány cihlené klenby - průjezd je zaklenut valenou klenbou, stejně jako bývalé stáje, u nichž je klenba doplněna pětibokými lunetovými, či obloukovými výsečemi nad každým koňským stáním. Obě kočárovny jsou klenuty pruskými klenbami. V západní části objektu se klenby nedochovaly a místnosti zůstávají plochostropé. Strop 1. patra tvoří trámový strop s omítaným rákosovým podhledem.

Ovčín je po celé své délce zaklenut dvěma poli křížových kleneb. Podobně tak Kravské chlévy, kde jsou jednotlivé díly klenuty pruskými plackami.

Ve stodole je nad novými provozy navržen podhled zavěšený na ocelovém roštu. V místech kuchyně bude realizován nosný strop pro umístění vzduchotechnické jednotky v prostoru krovu. V místech, kde je navrženo ponechání zemědělského účelu objektu, bude prostor otevřen do krovu.

Objekt ratejny má v sobě zakomponovány, díky svému vrstevnatému stavebnímu vývoji, různé typy stropních konstrukcí. V suterénním bytě Panklových jsou stropní konstrukce zejména klenuté, a to valenými klenbami s pětibokými lunetami v místě okenních otvorů nebo v místě komína/kamen. Valenou klenbou je klenutý i mléčný sklep. V přízemí je severní část, kde se původně nacházela čelední ratejna, plochostropá a návrh ji v tomto stavu pomechává. V souvrství stropu je však skryt nosný podhled (viz modulová část diplomního projektu kapitola 1 / vývoj ratejna SO 09, strana 103 - schéma stropní konstrukce s nosným podhledem nad ratejnou), klenební prostor a podlahu patra tvoří rub pruských plackových kleneb dodatečně vyrovnaný vrstvou litého cementu s keramickou dlažbou. Strop patra je již jednoduchý plochý.

Přístup k jednotlivým objektům z konstrukčního a návrhového hlediska, především v realizaci výplní otvorů, je odlišný. Na mnoha místech budou ponechány a pouze repasovány stávající výplně otvorů včetně korekce kování (př. bakelitové okenní kličky budou zaměněny za kované konkrétně specifikovaného typu dle okenní výplně). Nové okenní výplně v objektech Kawalierhausu budou realizovány jako repliky stávajících prvorepublikových výplní pro zachování harmonické kompozice všech fasád objektu. Ze stejného důvodu je formou repliky pojednán rizalit na západní fasádě Kawalierhausu, který je v rámci návrhu ubourán a nově postaven, aby do sebe mohl vložit výtahovou šachtu. Novým prvkem objektu Kawalierhausu je subtilní zasklení průjezdů do bývalých kočároveň, do nichž je navržen provoz kavárny a recepce. Vrata průjezdů budou repasována. Úzké okenní otvory v kravíně (dílny) a ovčíně (multifunkční sál) budou osazeny nově navrženými otevíravými okenními výplněmi. Stejně tak je tomu u objektu stodoly jejíž průjezdy jsou zaskleny suptilními rámy s otevíravými dveřmi. Prosvětlení je zajištěno vysokými otáčivými okenními otvory. Jako reminiscence škvírového větrání historických stodol jsou zde navrženy škvírové niky.

c) mechanická odolnost a stabilita.

Všechny nově navržené konstrukce budou dostatečně únosné, mechanicky odolné a stabilní. Únosnost bude prověřena v dalším stupni projektové dokumentace.

B.2.7 Základní charakteristika technických a technologických zařízení

Vytápění

Jednotlivé budovy budou vytápěny centrálně pomocí tepelného čerpadla na principu země-voda. Hloubkové vrty budou realizovány v centrální části dvora. Tepelné čerpadlo bude sloužit i k ohřevu teplé vody, která bude dohřívána pomocí elektrické energie. Prostory pro ubytování budou vytápěny pomocí podlahového

vytápění, v koupelnách, šatnách a zázemí budou zřízena otopná tělesa. stejně tak budou navržena otopná tělesa do prostoru restaurace a do dílen.

Kanalizace

Dešťová voda bude ze střech na straně dvora sváděna do akumulčních nádrží, z nichž bude voda opětovně využita pro závlahu dvora či zámecké zahrady. Přepad nádrže bude realizán do vsaku. Dešťová voda z odvrácených ploch střech bude přirozeně vsakována.

Splašková kanalizace bude navržena tak, aby šedá voda z jednotlivých objektů byla přefiltrována a použita pro splachování toalet a následně svedena do společné obecní stoky společně s dalšími druhy odpadní vody.

Elektrorozvody

Každý objekt má vlastní přípojkovou skříň. Hlavní jističe se nachází vždy v blízkosti hlavního vstupu do objektu, na chodbě, či vstupní hale případně foyer. V případě restaurace se hlavní jistič nachází ve vstupu pro personál. Objekt bude napojen na elektrickou energii nově zbudovanou přípojkou od severně od dvora umístěné trafostanice.

Vzduchotechnika

Všechny objekty jsou větrány přirozeně okny - přívod vzduchu je zajištěn přirozenou infiltrací. Pro větrání provozu kuchyně a restaurace bude zřízena vzduchotechnická jednotka se strojovnou v podkroví nad kuchyní, vzduch bude přiváděn a odváděn přes severní fasádu. Všechna hygienická zázemí jsou větrána nuceně. Chodba Kawalierhausu bude větrána okenním otvorem schodiště a zároveň podseknutím dveří jednotlivých provozních místností v patře.

Likvidace odpadu

U parkoviště u jižní fasády Kawalierhausu budou umístěny kontejnery na směsný i tříděný odpad. Další sada kontejnerů bude umístěna v severozápadní části dvora, opět u parkoviště. V kuchyňských provozech je navržena samostatná místnost pro sklad odpadů a obalů.

B.2.8 Zásady požárně bezpečnostního řešení

Všechny objekty jsou řešeny jako úpravy již dokončených staveb. Větší zásahy jsou realizovány v objektu stodoly. Požární výška žádného z objektů nepřesahuje 8m, jedná se převážně o přízemní objekty, objekt ratejny má tři nadzemní podlaží, objekt kawalierhausu je dvoupodlažní. Výtah navržený v budově Kawalierhausu neslouží jako evakuační výtah a bude opatřen bezpečnostním značením, cedulkou s nápisem: „Tento výtah neslouží k evakuaci osob“. Ve všech objektech vyhovuje k požárnímu úniku přirozeně větraná nechráněná úniková cesta.

Kawalierhaus

Požární výška: 3,8m
 druhy konstrukcí: svislé DP, vodorovné DP1, DP3
 smíšený konstrukční systém
 počet PÚ: 38
 NÚC - únik přímo na volné prostranství
 únik z 1. patra umožněn dvěma směry
 únik z přízemí - PÚ v rovině terénu

Kravín

Požární výška: přízemní objekt
 druhy konstrukcí: svislé DP, vodorovné DP1, DP3
 smíšený konstrukční systém
 počet PÚ: 3
 NÚC - PÚ v rovině terénu - únik na volné prostranství

Ratejna

Požární výška: 7,7m
 druhy konstrukcí: svislé DP, vodorovné DP1, DP3
 smíšený konstrukční systém
 počet PÚ: 11
 NÚC - únik přímo na volné prostranství
 únik z 3NP umožněn jedním směrem

Ovcín

Požární výška: přízemní objekt
 druhy konstrukcí: svislé DP, vodorovné DP1, DP3
 smíšený konstrukční systém
 počet PÚ: 1
 PÚ v rovině terénu - únik na volné prostranství

Stodola

Požární výška: přízemní objekt
 druhy konstrukcí: svislé DP, vodorovné DP1, DP3
 smíšený konstrukční systém
 počet PÚ: 4
 PÚ v rovině terénu - únik na volné prostranství

Kolna

Požární výška: přízemní objekt

druhy konstrukcí: svislé DP, vodorovné DP1, DP3
smíšený konstrukční systém
počet PÚ 1
PÚ v rovině terénu - únik na volné prostranství

Objekt bude zásobován požární vodou z umělé vodní nádrže v zámeckém parku. Každý objekt bude vybaven příslušným počtem práškových, požárních hasicích přístrojů hasicí schopnosti 27A. Veškeré ubytovací buňky budou vybaveny zařízením autonomní detekce a signalizace požáru. Všechny PÚ a NÚC budou vybaveny nouzovým osvětlením a značkami ve směru únikové cesty. Příjezd požární techniky je umožněn ze severozápadní strany přímo do prostoru dvora ke každému z objektů.

B.3 Připojení na technickou infrastrukturu

Jednotlivé budovy budou vytápěny centrálně pomocí tepelného čerpadla na principu země-voda. Hlubkové vrty budou realizovány v centrální části dvora.

Společná kanalizace bude odváděna do společné obecní stoky vedoucí k hospodářskému dvoru.

Bude zřízena přípojka elektrické energie napojená na severním směrem umístěnou trafostanicí.

Pitná voda bude přiváděna nově realizovanou vodovodní přípojkou napojující sena vodovodní řad vedený kolem hospodářského dvora.

B.4 Dopravní řešení

a) popis dopravního řešení včetně bezbariérových opatření pro přístupnost a užívání stavby osobami se sníženou schopností pohybu nebo orientace,

Areál hospodářského dvora je zpřístupněn silnicí vedoucí na západ od areálu v severo-j jižním směru od České Skalice směrem na Hoříčky. Dále pokračuje na sever do podkrkonoší. Z této silnice vedou dvě odbočky, mířící přímo k areálu hospodářského dvora. Jedna u zámeckého parkoviště, která vede na osu Kawalierhausu k jižní části dvora, druhá se odpojuje směrem na východ a přichází ke dvoru ze severo-západu. Obě cesty jsou navrženy jako pojízdné automobilem i těžší dopravou.

Pro snadnější přístupnost osobami se sníženou schopností pohybu a orientace je umožněn přístup automobilem až do prostoru hospodářského dvora i do bezprostřední blízkosti jednotlivých objektů. Cesty v rámci dvora jsou navrženy také pro samostatný pohyb těchto osob. Užívání stavby osobami se s níženou schopností pohybu a orientace je popsána v kapitole B.2.4. Bezbariérové užívání stavby.

b) napojení území na stávající dopravní infrastrukturu,

Jelikož nejsou navrhovány nové objekty, budou ponechána veškerá stávající napojení na dopravní infrastrukturu a to jak z jihu tak ze severovýchodu.

c) doprava v klidu,

Pro provoz zámku, a jako jeden z výchozích bodů pro vstup do Babiččina údolí, je u silnice umístěno stávající parkoviště pro automobily a autobusy, které bude částečně využíváno pro provoz hospodářského dvora. Jelikož se důsledkem vkladu nových funkcí zvýší potřebné množství parkovacích míst, jsou navržena dvě nová parkoviště, která budou sloužit výhradně pro ubytované návštěvníky hospodářského dvora či jeho uživatele.

První parkoviště se nachází u severo-východní příjezdové cesty k areálu u stodoly. Kapacitně počítá s odstavením až 30 vozů. Další parkoviště je navrženo před budovou Kawalierhausu z jižní strany, kde je možné zaparkovat celkem 15 vozy. Zvýší se tak kapacita stávajícího parkoviště celkem o 45 míst na stání.

d) pěší a cyklistické stezky.

Návrh zachovává stávající pěší a cyklistické stezky vedoucí zámeckou zahradou a severně od hospodářského dvora. Zároveň reaguje zvoleným architektonickým konceptem na jejich umístění a to tak, že do severo-východního rohu stodoly vkládá provoz restaurace, který může do dvora přilákat nové zákazníky. Dále do zámecké zahrady obrácený altán návrh využívá jako kavárnu pro příchozí turisty bez nutnosti zacházky do dvora.

B.5 Řešení vegetace a souvisejících terénních úprav

Návrh se vypořádává s výrazným terénním zlomem na severo-západní straně dvora. Obnovuje schodiště, které tento terénní zlom vyrovnává a vytváří zkratku mezi prostorem dvora a dvorkem před suterénním bytem Panklových.

Návrh nijak výrazně terén nemění, naopak pracuje s jeho rozmanitostí a různými výškami.

V rámci dvora jsou navrženy mlatové cesty umožňující snadnou komunikaci mezi jednotlivými objekty. Ve středu dvora bude ponechána travnatá plocha protkána cestami ve směrech nejčastěji užívaných - propojení vstupů jednotlivých objektů navzájem. Dominantami jsou dva stávající jírovce, které návrh zachovává a přikládá jim důležitou roli v kompozici dvora.

Kolem východní strany kravského chléva a ratejny bude prosekána náletová zeleň pro vyšší prosvětlení interiérů a zlepšení prostupnosti. Podobně bude řešen plac severovýchodně od stodoly, kde bude odstraněna náletová zeleň a vysazen zelený pruh rostlin vymezující terénní spád.

2 / VÝKRESOVÁ ČÁST

- katastrální mapa
- vrstevnice
- dotčené území
- řešené objekty
- ostatní objekty
- zpevněné plochy
mlat
- zpevněné plochy
silnice/parkoviště
- nezpevněné
plochy dvora
- vzrostlá zeleň
- zalesněná plocha
- vodní plochy
- vstup do areálu

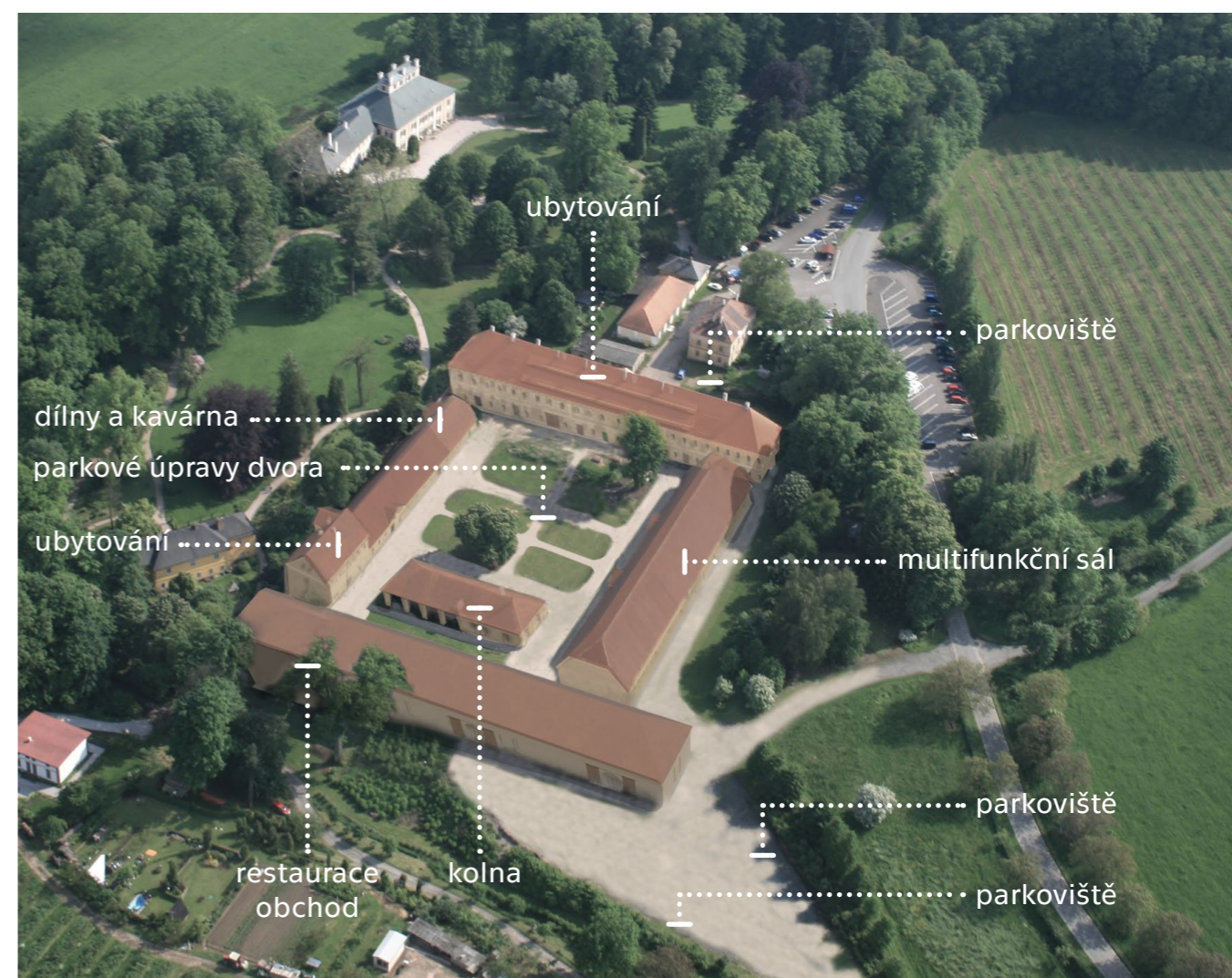
MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ DVORA

Dvůr je spojujícím prvkem všech šesti objektů hospodářského dvora. Návrh počítá s realizací širokých mlatových cest pro zachování odtokových poměrů v rámci celého dvora a zároveň umožnění pohodlného pohybu návštěvníků. Povrch zároveň dovoluje občasný provoz automobilové dopravy.

V centrální části je zachován travnatý povrch v rámci něhož jsou navrženy cesty propojující hlavní vstupy jednotlivých objektů. V jihozápadním rohu dvora a u jihozápadní fasády kolny stojí vzrostlé jírovce, které návrh zachovává jako bodové dominanty dvora.

Důsledkem návrhu nových ubytovacích kapacit a gastronomického provozu dojde v okolí areálu ke zvýšení návštěvnosti. Za účelem toho návrh počítá se zřízením tří nových parkovacích míst, které bude sloužit výhradně hostům restaurace a ubytovaným v hospodářském dvore. Tato parkoviště se nachází za stodolou na severo-západ u příjezdu k hospodářskému dvoru. Další plocha pro parkování se nachází přímo před vstupem do hospodářského dvora na jih od jižní fasády Kawalierhausu. Tyto plochy jsou navrženy ze hutněného šterkopísku.

Střešní krajina bude sjednocena do keramické skládané krytiny - bobrovky. Stejně budou barevně sjednoceny nátěry vnějších omítek objektů do okrové barvy. Barevnost bude řešena dle dochovaných částí omítek a nátěrů na jižní fasádě Kawalierhausu.

KAWALIERHAUS

Objekt Kawalierhausu se nachází v jihozápadní části hospodářského dvora. Patrový objekt s vysokou střechou je obrácen svým hlavním průčelím s tympanonem k hlavní příjezdové cestě.

Původně objekt sloužil k ubytování zámeckých hostů či vážených osob. Tato funkce mu zůstala i v průběhu 20. století. Se zvyšujícími se společenskými standardy se začaly zvyšovat i požadavky na bydlení a v druhé polovině 20. století tak došlo k významným změnám v dispozicích (vkládání hygienických zázemí, tvorba společenské místnosti a kuchyně). V přízemí objektu se nacházely stáje a kočárovny.

Návrh počítá se zachováním funkce krátkodobého bydlení a doplňuje ji o provozy nezbytné k chodu dvora.

V přízemí jsou do dvou kočároveň, které se nacházely na východ a na západ od průjezdu navrženy kavárna a centrální recepce. Dále na západ se původně nacházely stáje adaptované v 2. polovině 20. století na kuchyň s jídelnou. Návrh využívá probourané dispozice někdejší kuchyně a obnovuje zde její provoz. Do přilehlé stáje pak umísťuje snídárnu. Na východní straně objektu je navržena studovna, kuchyňka s jídelnou pro využívání hosty a dále v místě původních východních stájí zázemí pro umístění kočárků, kol či jiného sportovního náčiní a zároveň sklad menších strojů a náčiní pro údržbu dvora.

Celé patro funguje jako dispoziční trojtrakt. Jednotlivé pokoje jsou umístěny podél severní a jižní fasády a vstupuje se z nich středovou chodbou. Objekt disponuje kapacitou 30 lůžek, kterou je možné navýšit pomocí přistýlek až na 44 lůžek. Součástí návrhu je i jeden dvoulůžkový pokoj zvláštního určení, který umožňuje ubytování osobám se sníženou schopností pohybu. Zároveň jsou v patře navrženy dvě studovny s kapacitou celkem 50 osob (12 v malé studovně, 38 ve velké studovně), kuchyňka a místnosti pro sklad a úklid.

Celý objekt je obsluhován třemi schodišti. Pro zvýšení komfortu, zajištění běžného standardu a umožnění ubytování i osobám se sníženou schopností pohybu byl přebudován rizalit na západní fasádě a byl do něj vložen výtah.

Podkroví valbové střechy bude ponecháno bez vestaveb. Původně se krov využíval k sušení a skladování obilí, krov je vícepodlažní a vzhledem k jeho konstrukci se v návrhu počítá k jeho občasnému zpřístupnění pro edukační účely.

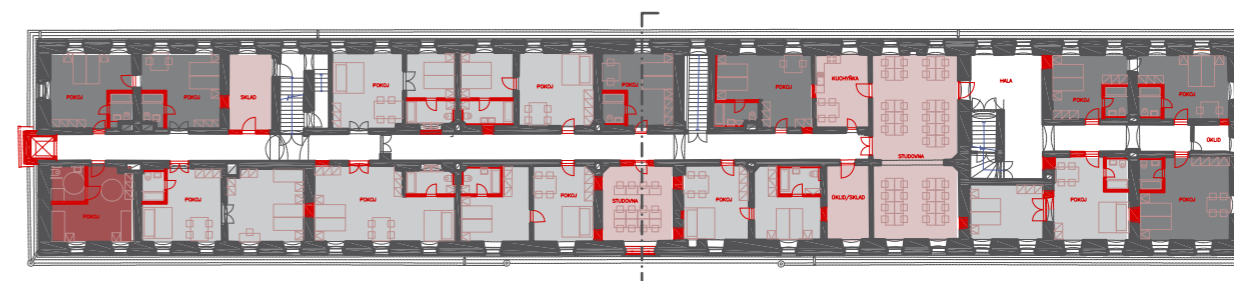
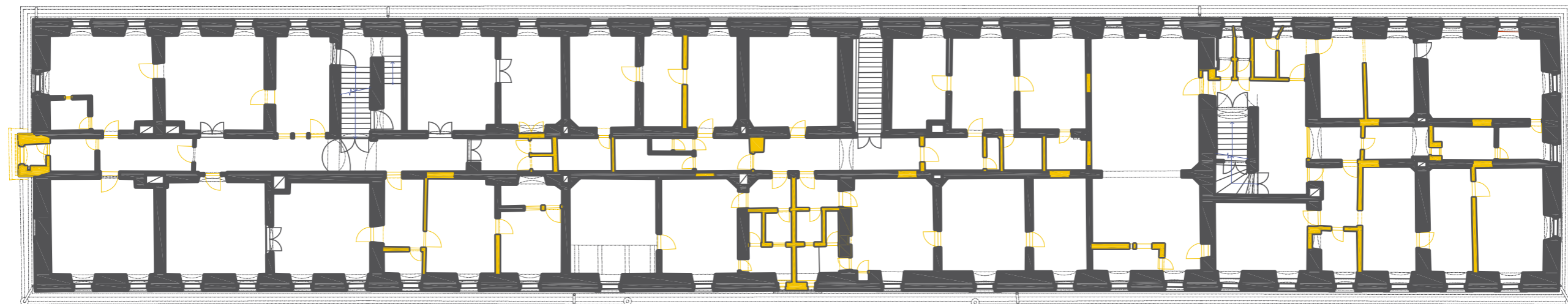
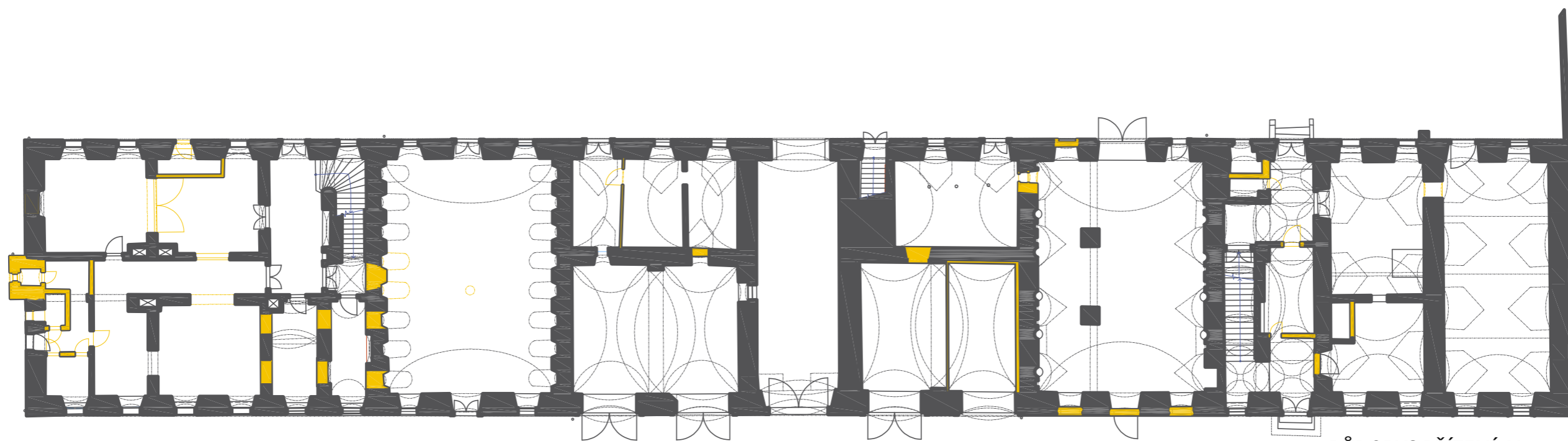

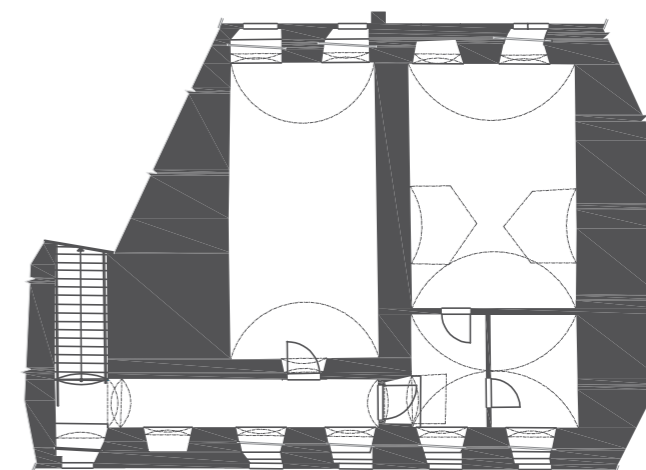
schéma půdorysu patra s vyznačenými funkcemi a kategoriemi pokojů

PŮDORYS 1. PATRA, M1:250

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

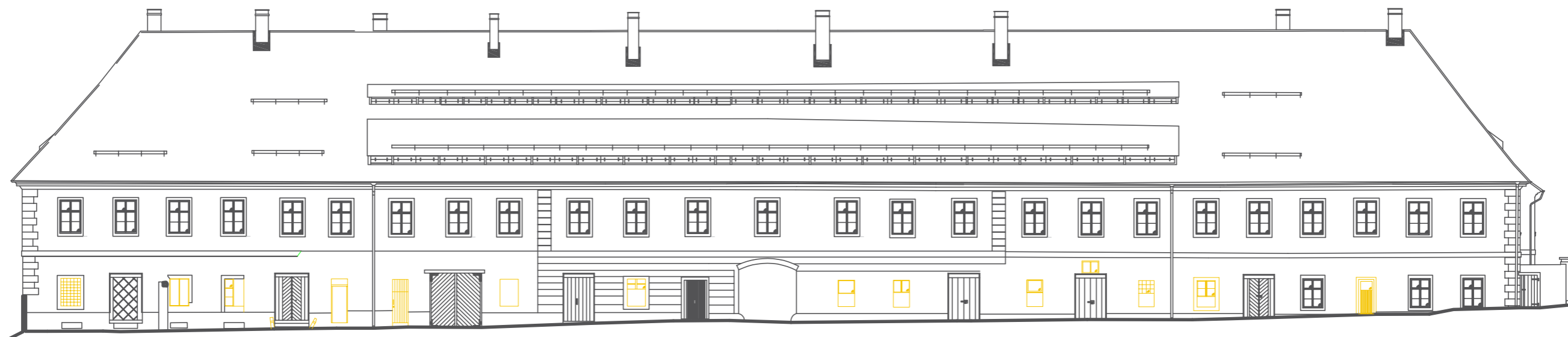

PŮDORYS SKLEPA, M1:250

POHLED JIŽNÍ, M1:250

POHLED SEVERNÍ, M1:250

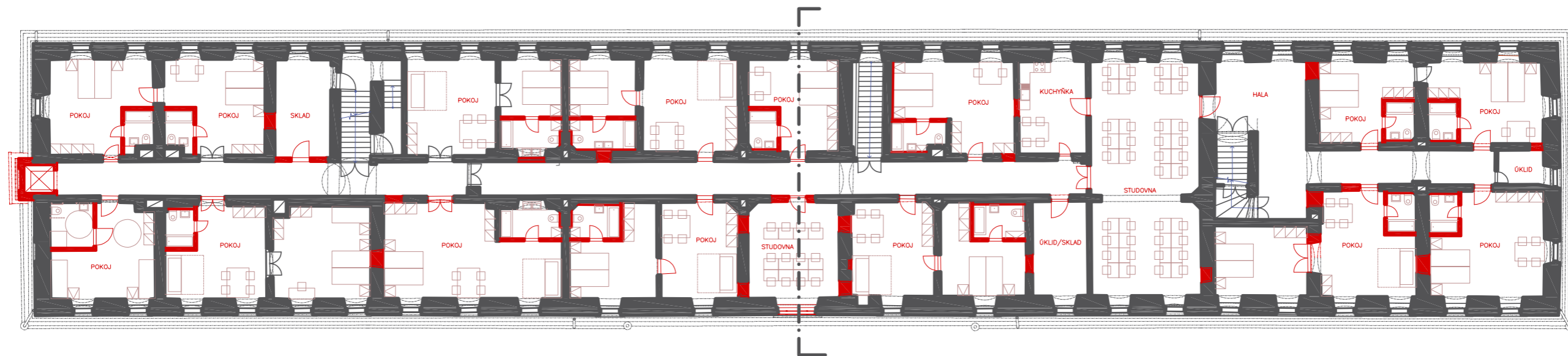

POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

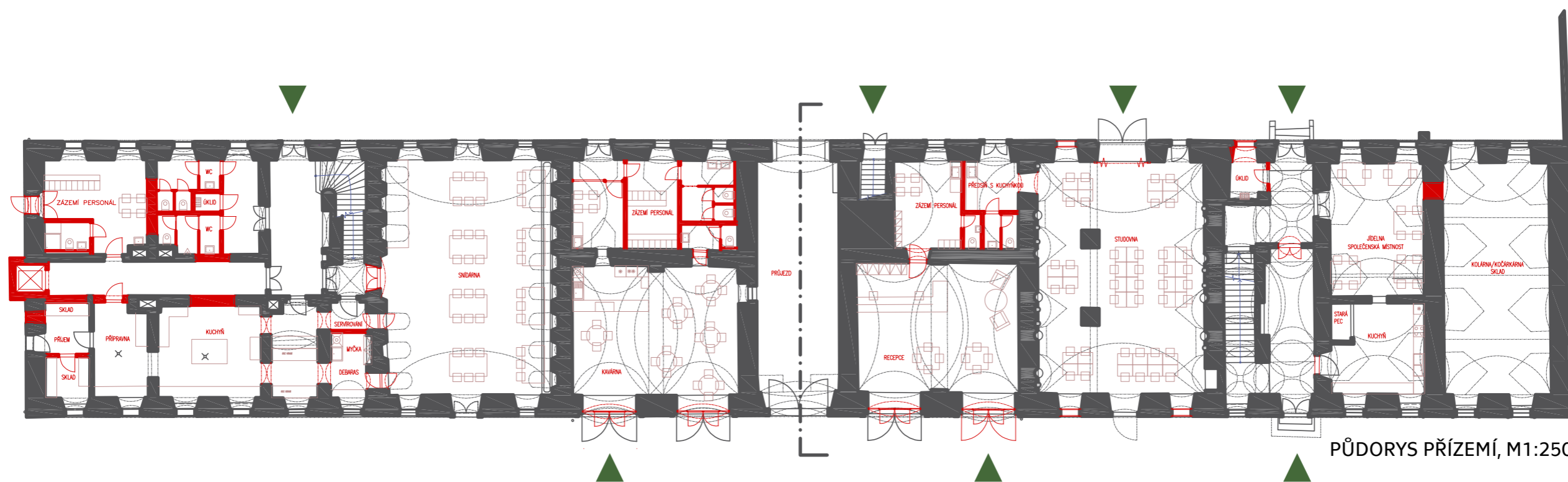

POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

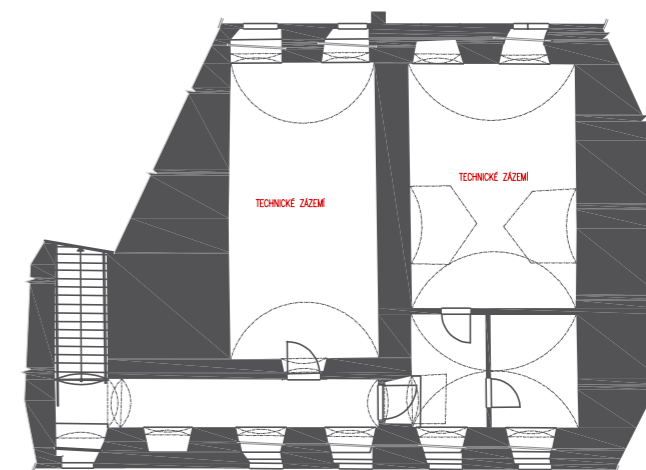

PŮDORYS 1. PATRA, M1:250

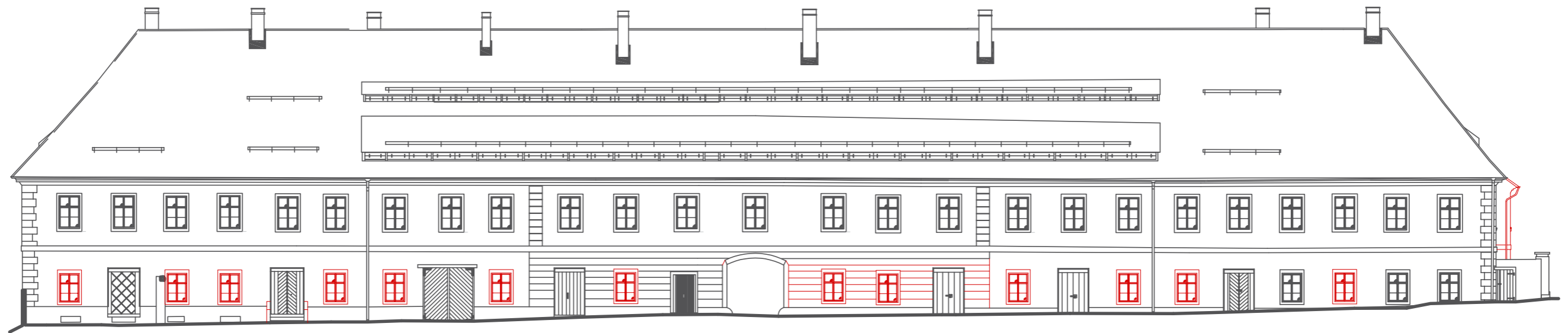
PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

PŮDORYS SKLEPA, M1:250

POHLED JIŽNÍ, M1:250

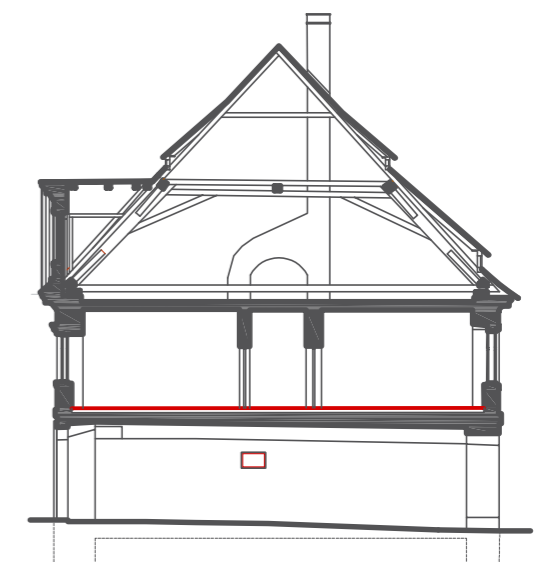
POHLED SEVERNÍ, M1:250

POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

PŘÍČNÝ ŘEZ V MÍSTĚ PRŮJEZDU, M1:250

5 m
2
1
0

RATEJNA

Objekt ratejny se nachází v severovýchodní části hospodářského dvora na terénním zlomu a svým přízemím plynule navazuje na kravské chlévy. V minulosti šlo o jeden lineární objekt s průběžnou střechou. Ratejna však prošla výraznými změnami, první se odehrála na počátku 20. století, kdy byla zbořena polovalbová průběžná střecha a bylo nastavěno jedno podlaží se střechou sedlovou s velmi nízkým sklonem. K další změně došlo v letech čtyřicátých, kdy byla realizována tradiční sedlová střecha s částečnou nástavbou v jižní části objektu. K finálnímu dokončení však nedošlo, jelikož do stavebního ruchu zasáhlo dění druhé světové války. Významným prvkem objektu je suterénní byt, ve kterém v polovině 19. století žil kočí Pankl se svou rodinou.

Původně objekt sloužil k ubytování čeledi, v jižním díle se pak nacházela kuchyň a dvě komory. Postupem času se místnosti přizpůsobovali požadavkům doby, předělovaly se příčkami, upravovaly se okenní výplně atp. Obytná funkce však objektu zůstala a návrh počítá s jejím obnovením ve formě apartmánů ke krátkodobému pronájmu či ubytování.

V přízemí se nachází vstup do dvou apartmánů a úklidové místnosti. Severní z těchto apartmánů je navržen s možností ubytování osob se s níženou schopností pohybu. V patře jsou pak navrženy dva apartmány, jeden velký rodinný, druhý menší dvoulůžkový. Nástavba třetího podlaží a podkroví slouží jako sklady a místnosti pro údržbu.

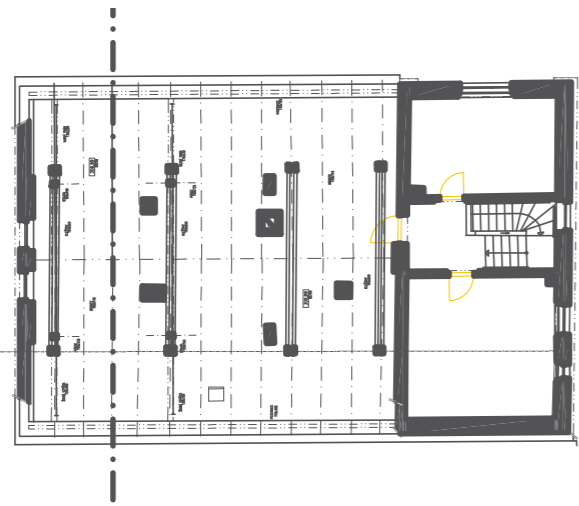
Bývalý mléčný sklep bude sloužit jako technické zázemí. V suterénním bytě Panklových je navržena expozice v podobě, kterou zachycují fotografie z 1. poloviny 20. století, kdy byl byt ještě obývaný.

KRAVSKÉ CHLÉVY & SALET

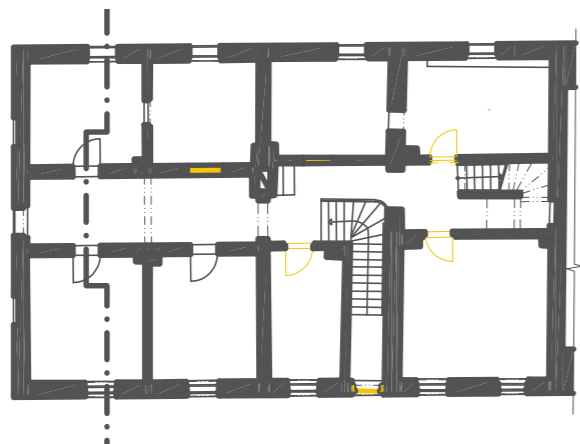
Objekt kravských chlévů z jihu přímo navazuje na objekt ratejny. Jedná se o přízemní nepodsklepený objekt s polovalbovou střechou. Chlévy jsou zaklenuty pruskými plackami. K východní fasádě na jižní straně objektu byl dodatečně v roce 1825 přistavěn půlkruhový altán „salet“ obrácený směrem do zámecké zahrady.

Objekt bude adaptován na kreativní dílny zaměřující především na ruční práce (kresba, keramika, dřevořezba, košíkářství, atp.). Jak na severním tak na jižním konci objektu se nachází hygienické zázemí.

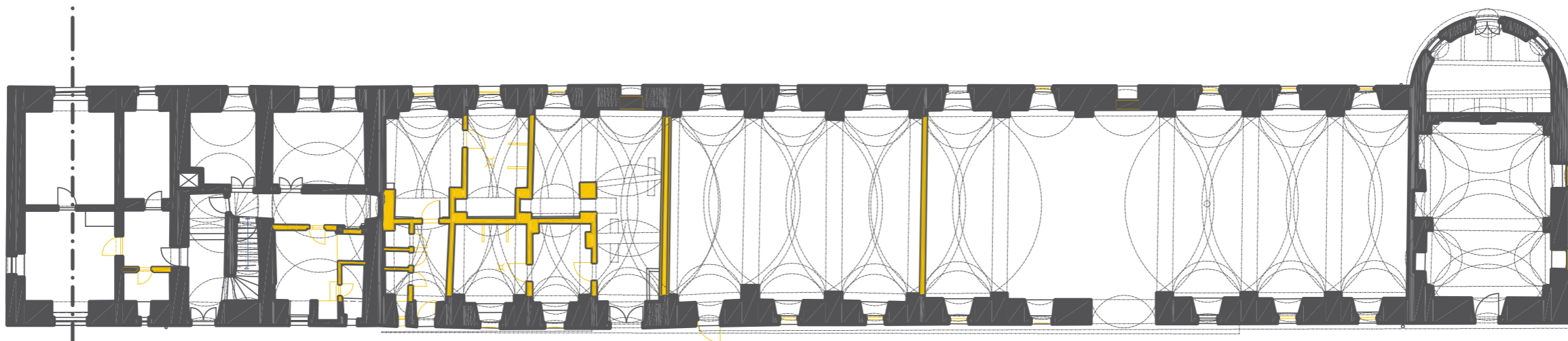
Do altánu je navržen provoz malé kavárny, do které je možné projít i skrz chodbu z nejnižněji položené dílny.

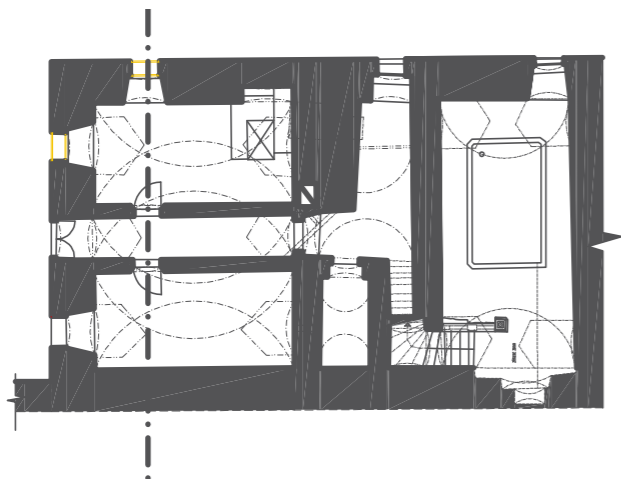
PŮDORYS 2. PATRO A KROV, M1:250

PŮDORYS 1. PATRO, M1:250

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

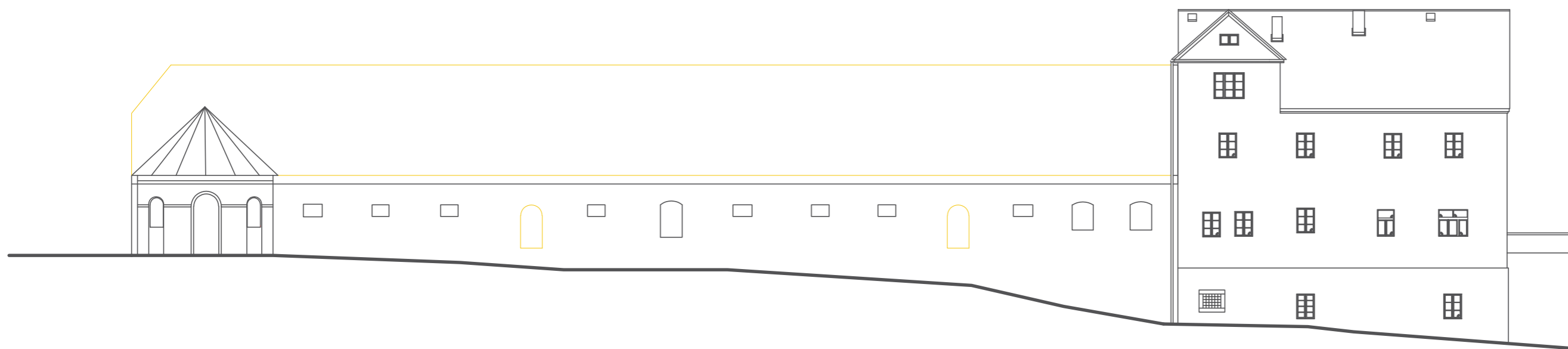

PŮDORYS BYT PANKLOVÝCH, M1:250

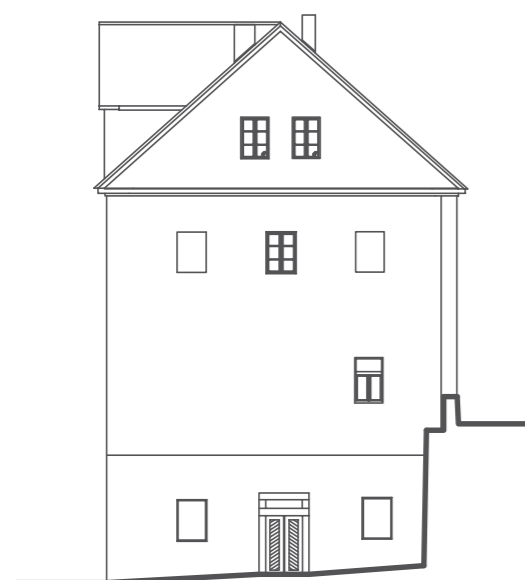

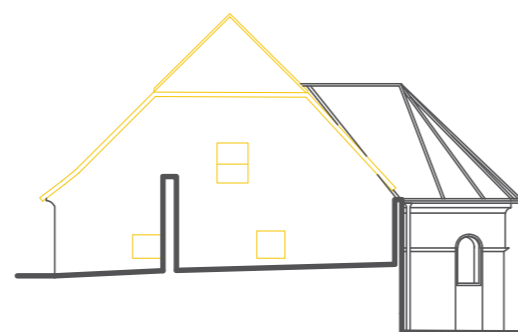
POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

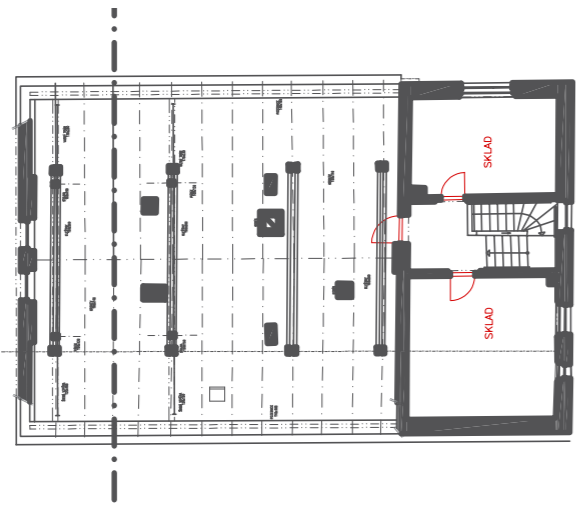

POHLED SEVERNÍ, M1:250

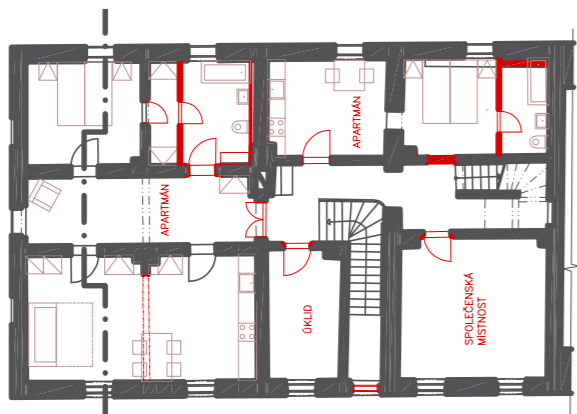

POHLED JIŽNÍ, M1:250

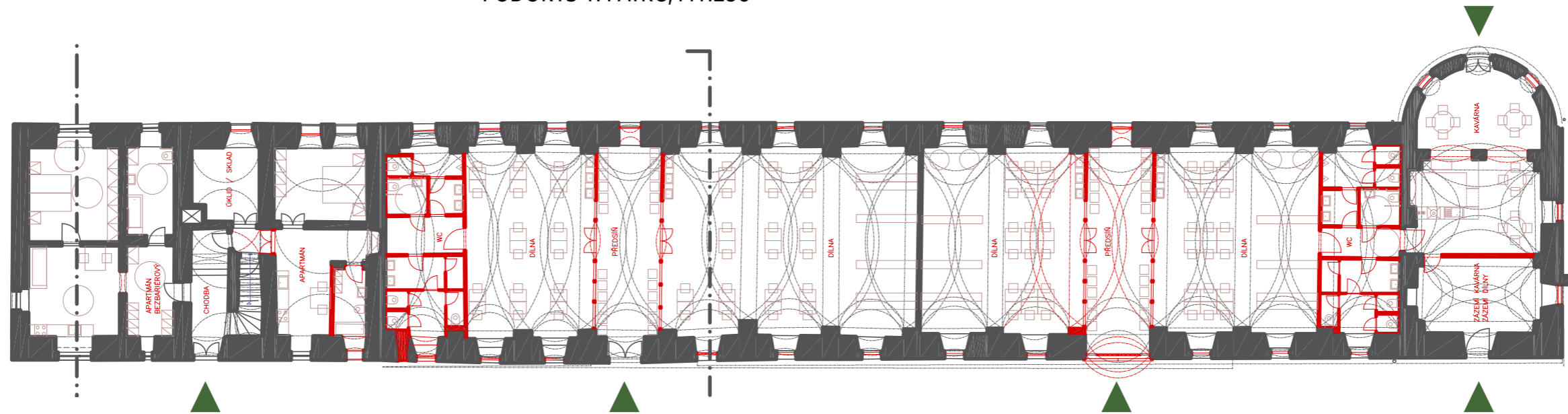

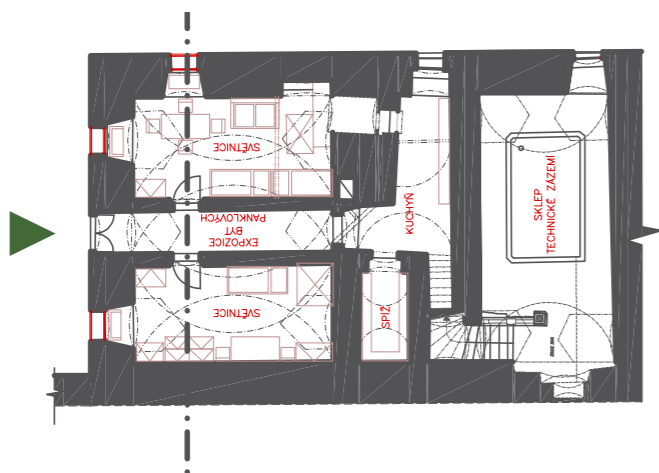
PŮDORYS 2. PATRO A KROV, M1:250

PŮDORYS 1. PATRO, M1:250

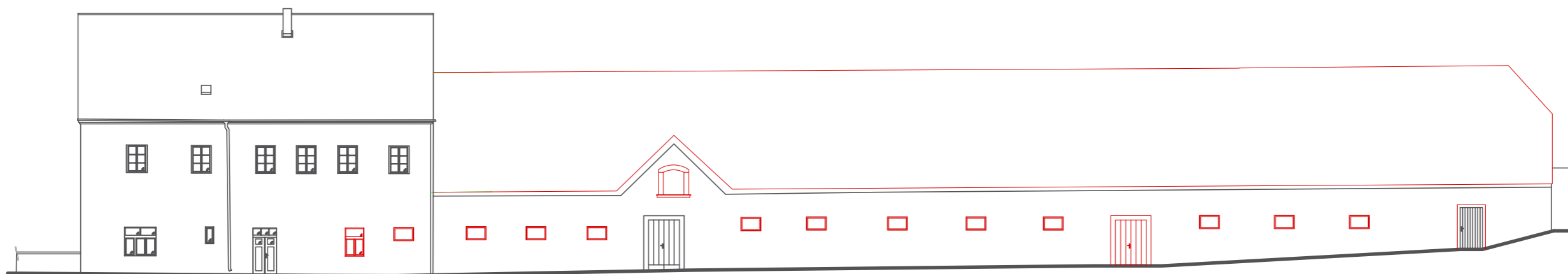

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

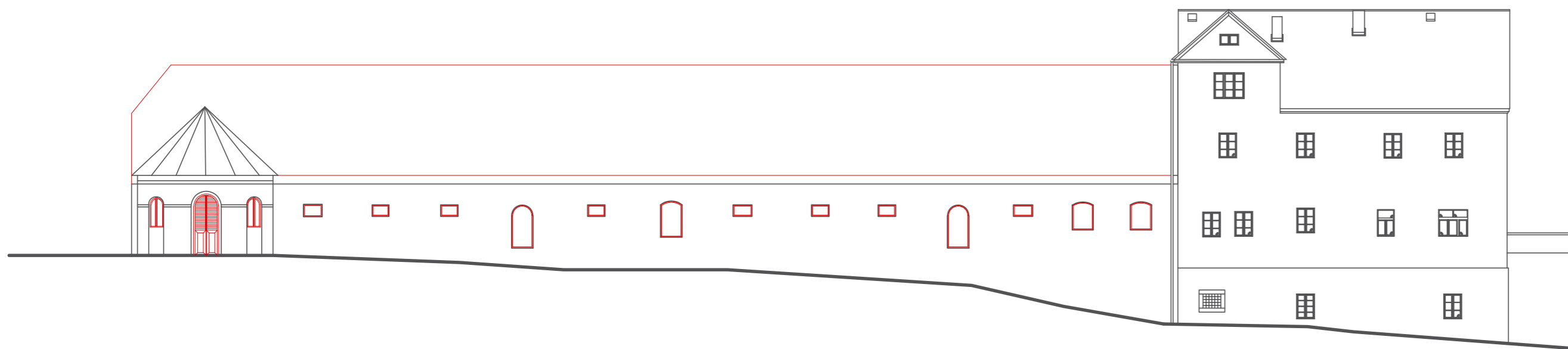

PŮDORYS BYT PANKLOVÝCH, M1:250

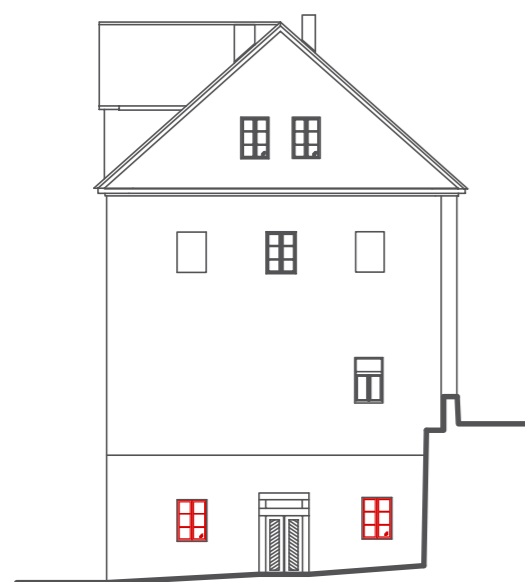

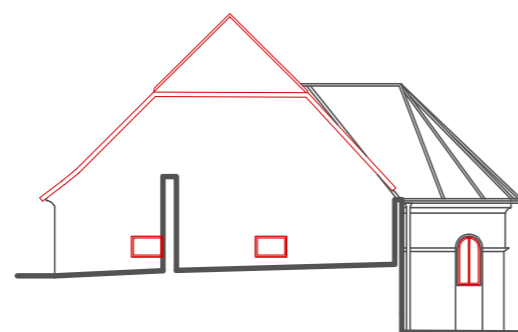
POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

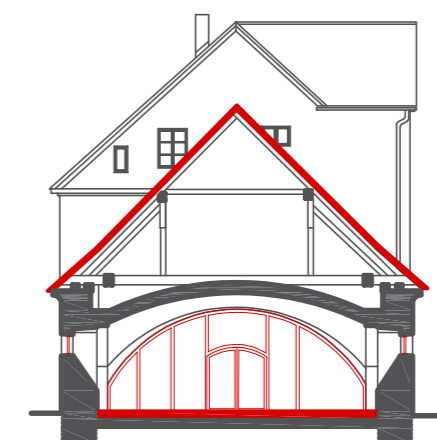
POHLED SEVERNÍ, M1:250

POHLED JIŽNÍ, M1:250

ŘEZ RATEJNOU, M1:250

ŘEZOPHLED KRAVÍNEM, M1:250

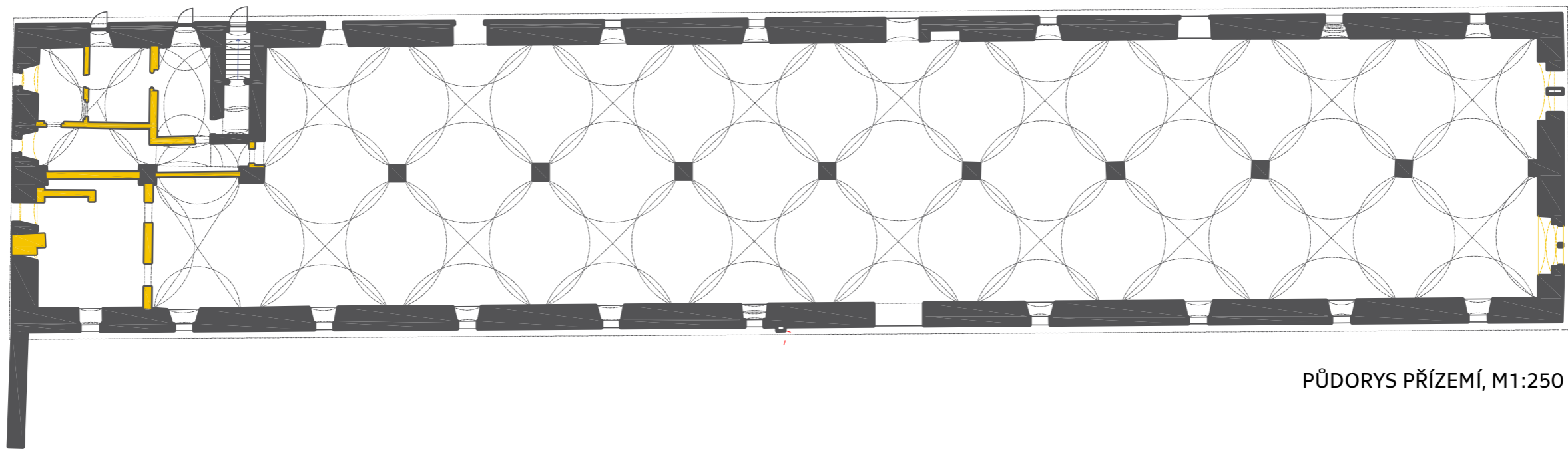

OVČÍN

Objekt ovčína tvoří jihozápadní hranici dvora. Jedná se o přízemní objekt s polovalbovou střechou, který je na severu částečně podsklepen. Dvojtrakt je zaklenut křížovými klenbami. Původně se na severní straně objektu nacházel byt ovčáka a celý klenutý prostor sloužil k ustájení ovcí.

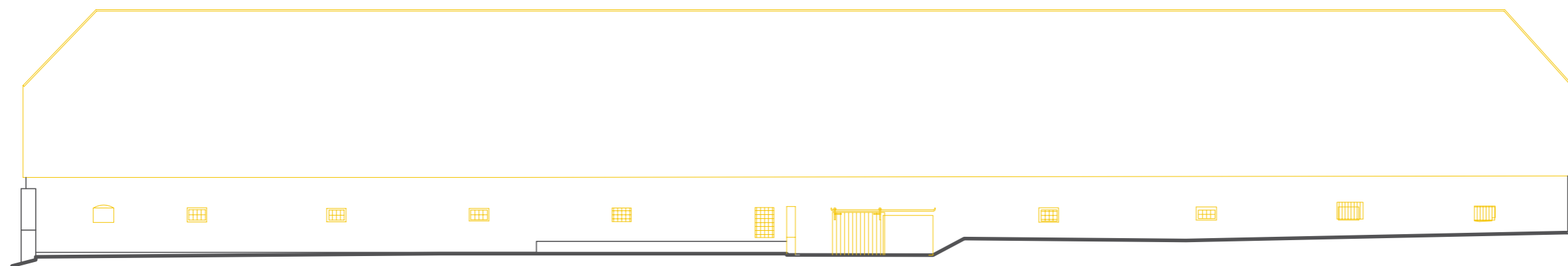
Architektonická studie navrhuje do prostoru ovčína sezónní multifunkční sál se zázemím vždy u štítové stěny objektu. Návrh počítá s možností využití pouze poloviny objektu a proto je dispoziční řešení rozděleno středovou chodbou s šatnami. Další provozní zázemí je přičleněno k jižní části sálu, kde jsou kromě hygienického zázemí umístěny další šatny.

Pro technické zázemí slouží sklepní část objektu.

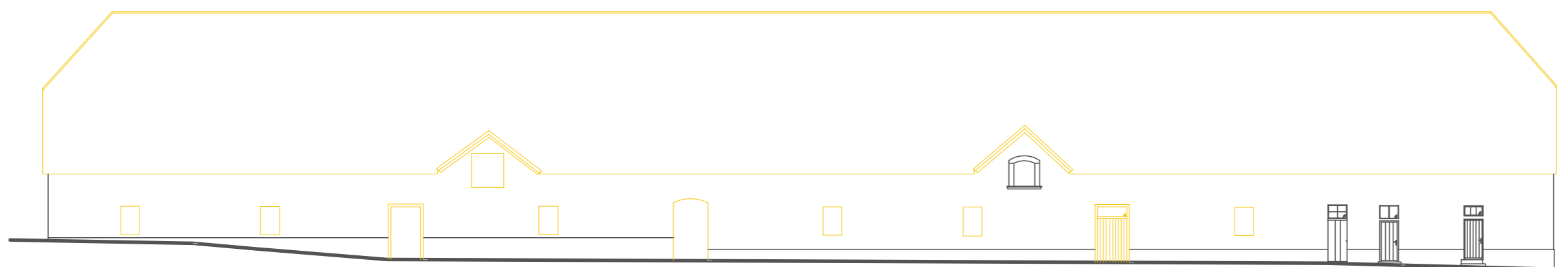

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

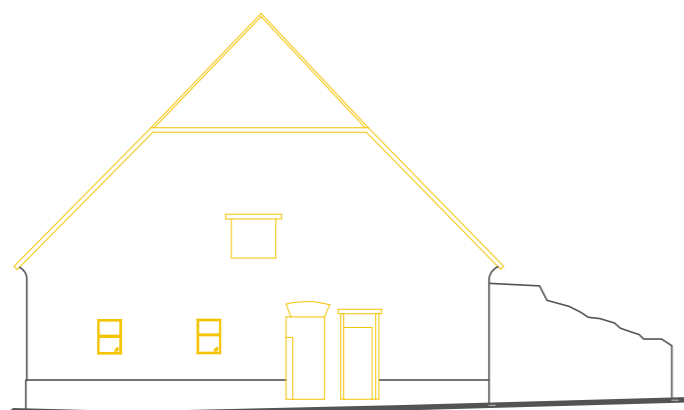

POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

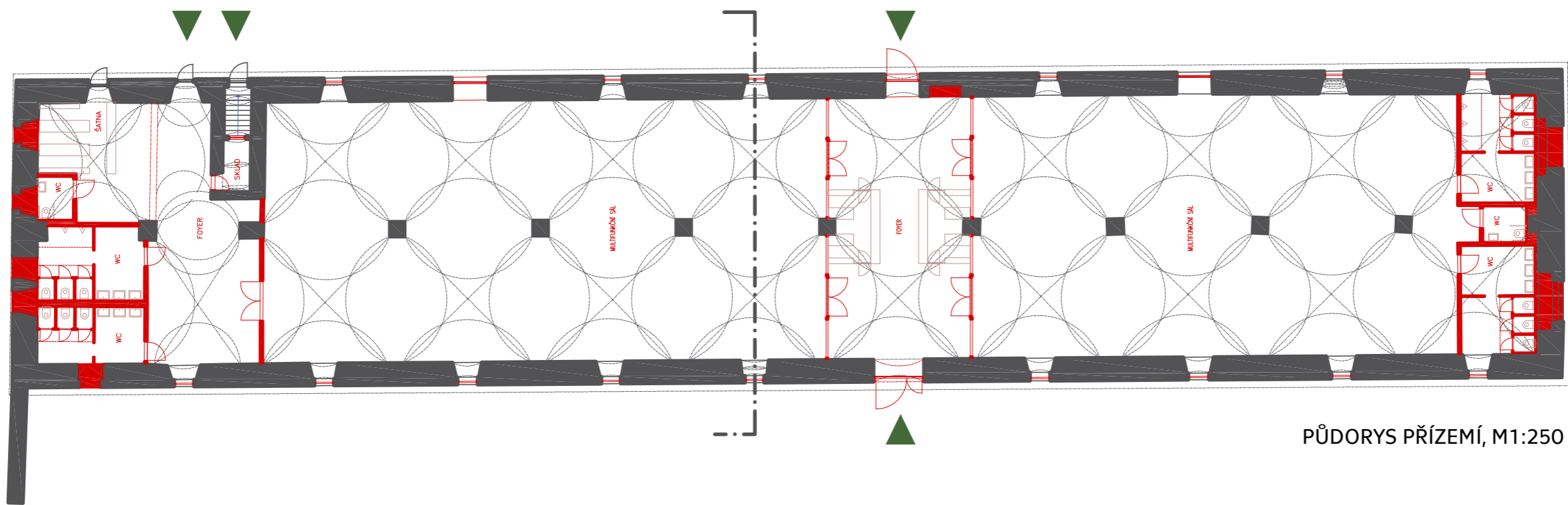

POHLED SEVERNÍ, M1:250

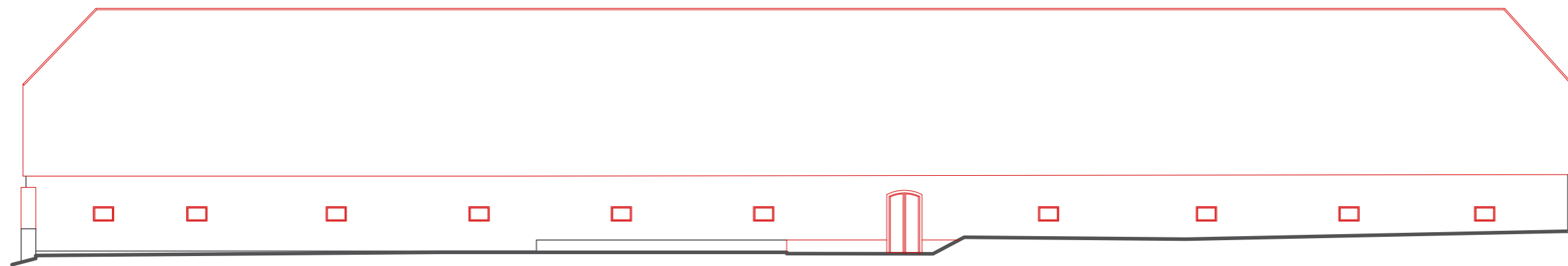
POHLED JIŽNÍ, M1:250

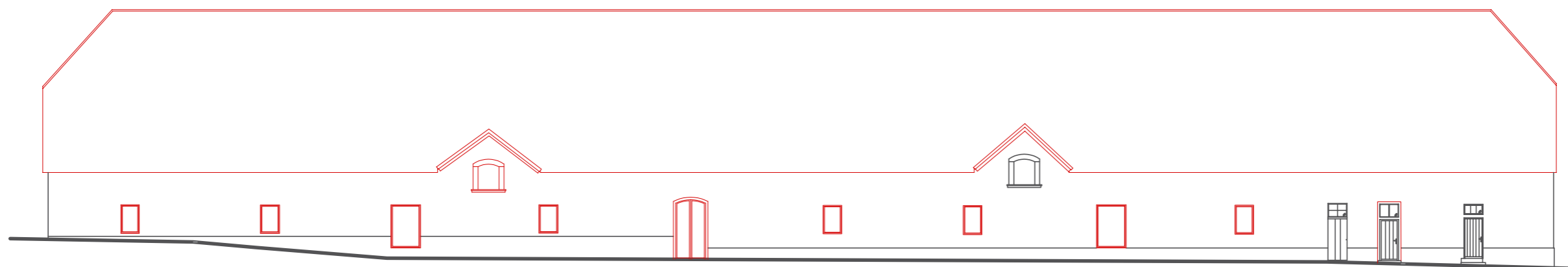

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

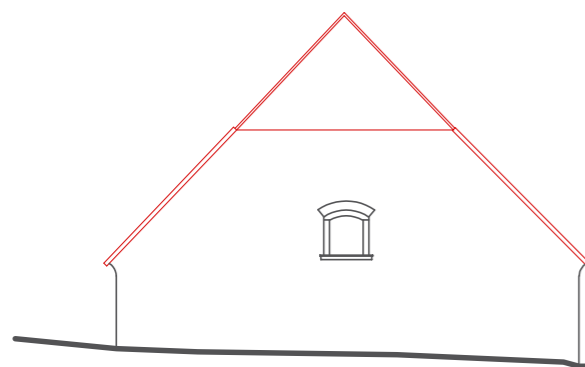

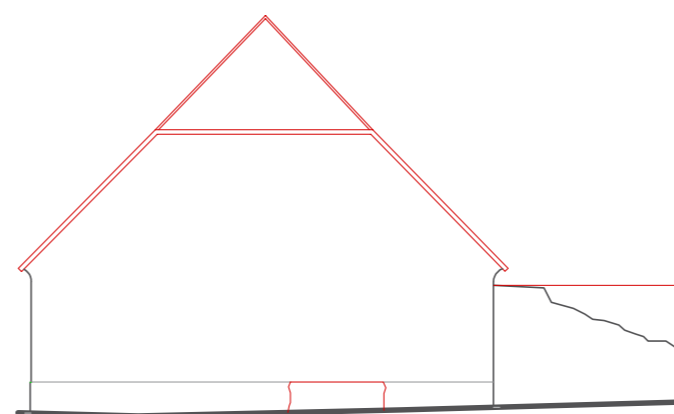
POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

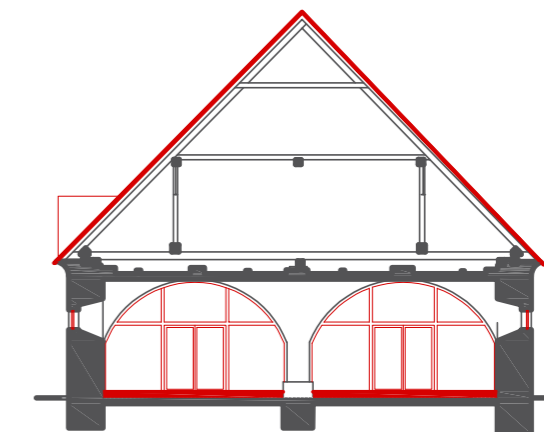
POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

POHLED JIŽNÍ, M1:250

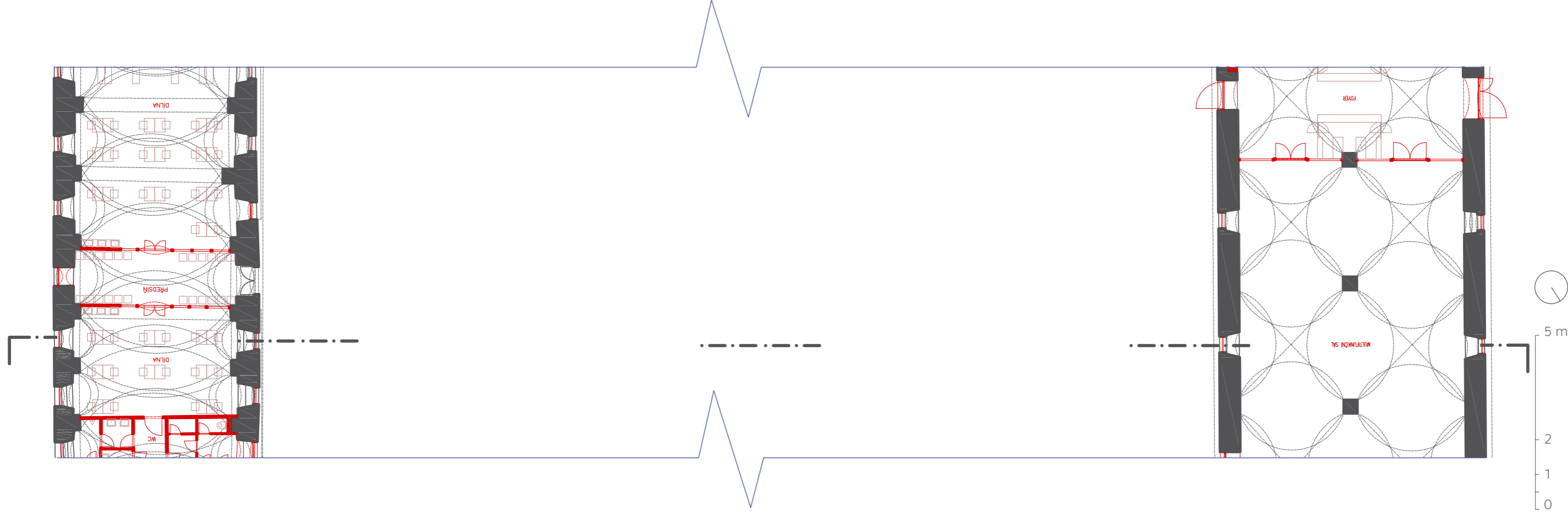
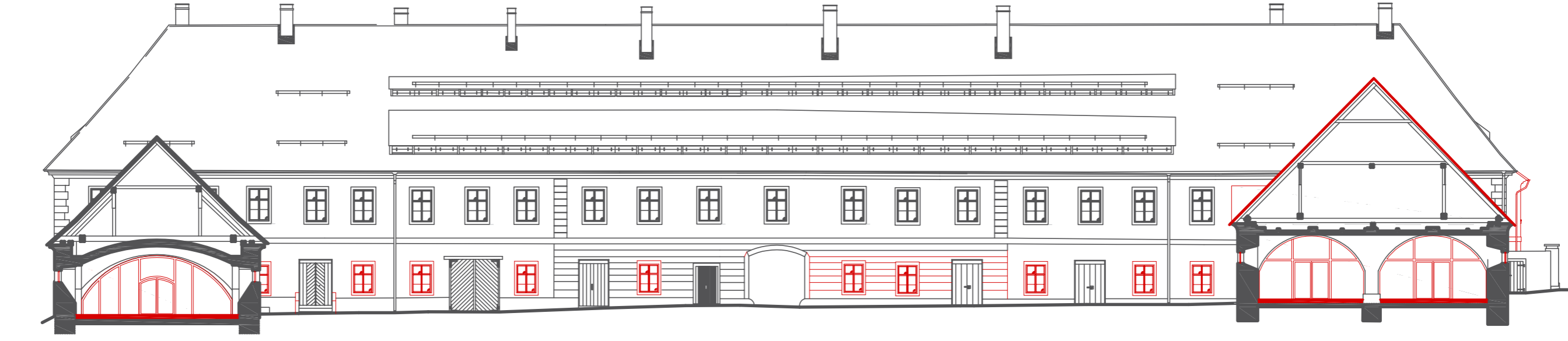

POHLED SEVERNÍ, M1:250

ŘEZ, M1:250

STODOLA

Objekt stodoly tvoří severní hranici hospodářského dvora, na západní straně se jedním dílem dostává půdorysně mimo pravidelný obdélný půdorys dvora. Jde o přízemní objekt, který prošel několika úpravami (viditelné zadržky a nové probourané otvory v obvodových stěnách) avšak bez změny využití. Dnes se objekt nachází v havarijním stavu, tři dvýchodní díly postrádají zastřešení a prostor je zarostlý náletovou zelení. Koruna zdíva je zajištěna provizorním krytím. Nejzápadnější díl slouží k uskladnění zahradního nábytku, kočárů a zemědělských strojů na údržbu dvora. Střecha nad tímto prostorem byla kompletně přebudována v 90. letech 20. století a proto se jako jediná dochovala dodnes.

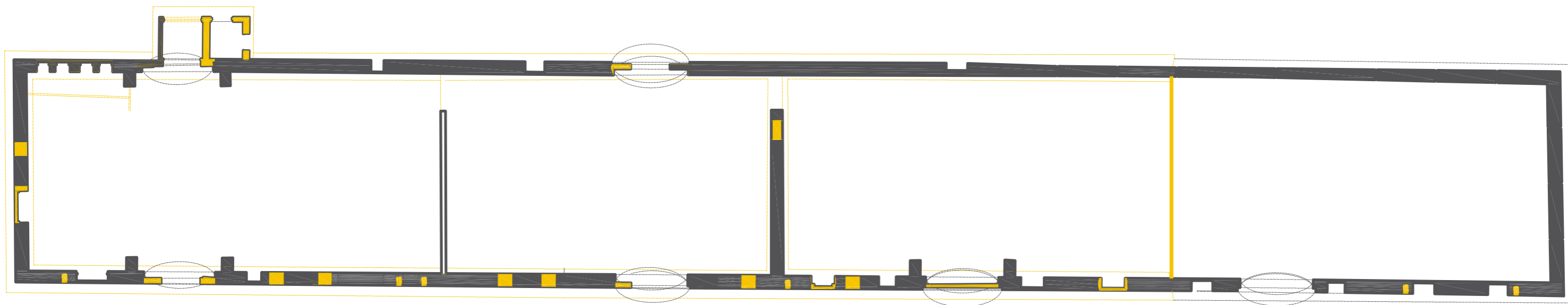
Návrh revitalizuje stodolu v celém jejím půdorysném rozsahu a vkládá jí svébytný vzhled odkazující na moderní architekturu s ohledem na kontext místa, krajiny a zároveň svým vzhledem nepopírá dominantní úlohu blízkého zámku.

Přízemní objekt se nachází na terénním zlomu a jeho západní část je podsklepena. Právě z důvodu výrazného výškového rozdílu u jižní fasády a naseverozápadní straně fasády jsou průjezdné pouze dva východní mlaty stodoly. Zbylé dva díly jsou přístupné pouze jižní fasádou ze dvora.

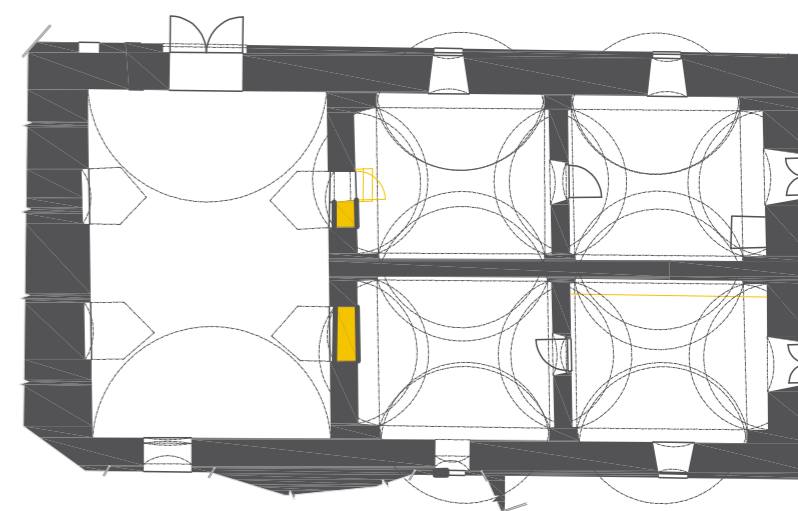
Funkčně je část stodoly adaptována na provoz gastronomie a malý soukromý obchod. Západní díl je však ponechán svému účelu a bude dál sloužit jako technické zázemí hospodářského dvora, k jeho údržbě a pro umístění zemědělských strojů. Prostor krovu bude sloužit pro umístění nezbytné technologie pro provoz restaurace a kuchyně. Nová střecha bude nad prostorem restaurace tvořena ocelovým krovem se ztužujícími táhly, aby bylo docíleno volného prostoru bez nutnosti realizace nosných stěn či sloupů (krov má rozpon 13m). Nad stodolou bude rekonstruován krov, který se v místech nacházel v minulosti, stejně tak nad prostorem kuchyně a obchodu, kde středové sloupky nahrazuje podélná nosná stěna. Součástí stropní konstrukce bude na roštu zavěšený podhled, který je navržen ve všech nově vkládaných provozech. Západní část sloužící zemědělství bude ponechána bez podhledu.

Ve sklepních klenutých prostorech přístupných ze zámecké zahrady je navrženo pokračování expozice, která započala v bytě rodiny Panklových v ratejně.

Podél jižní fasády architektonická studie obnovuje zaniklé kamenné schodiště vedoucí z úrovně zámecké zahrady, ze dvorku před vstupem do bytu Panklových, na úroveň dvora.

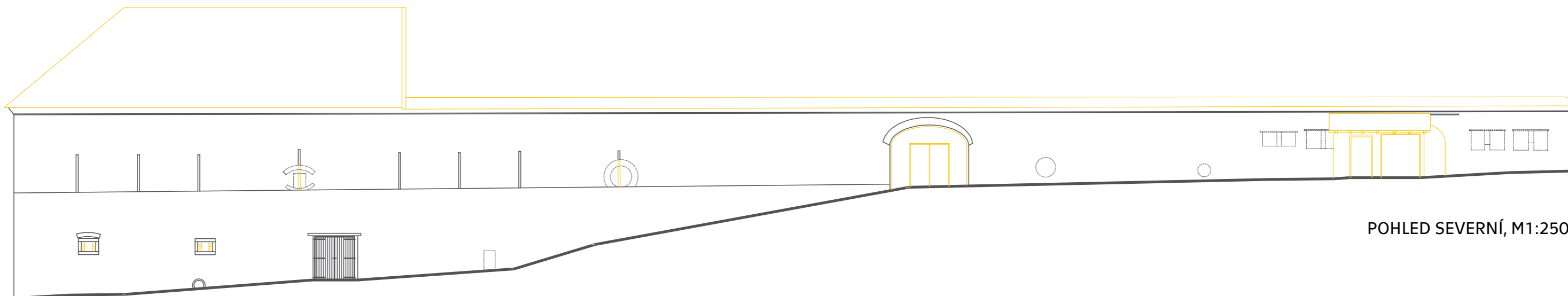

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

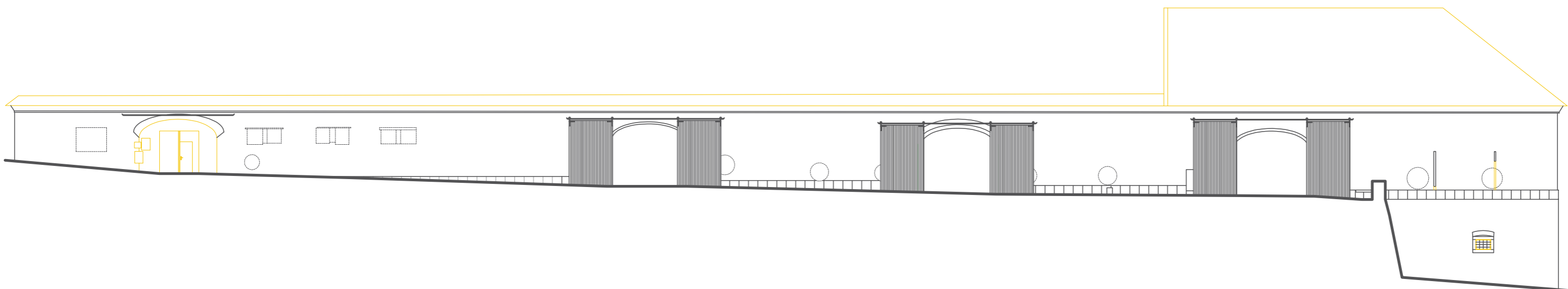

PŮDORYS SKLEPA, M1:250

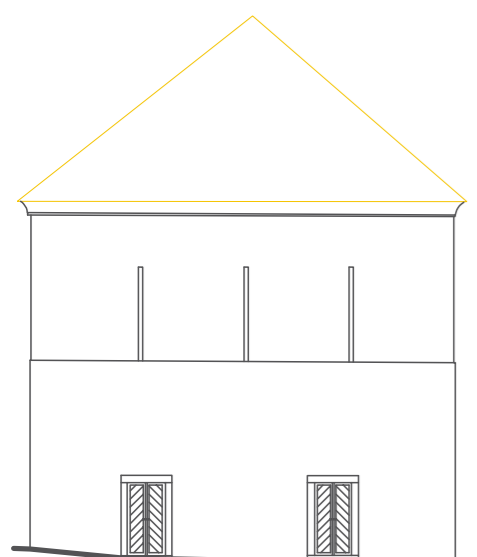

POHLED SEVERNÍ, M1:250

POHLED JIŽNÍ, M1:250

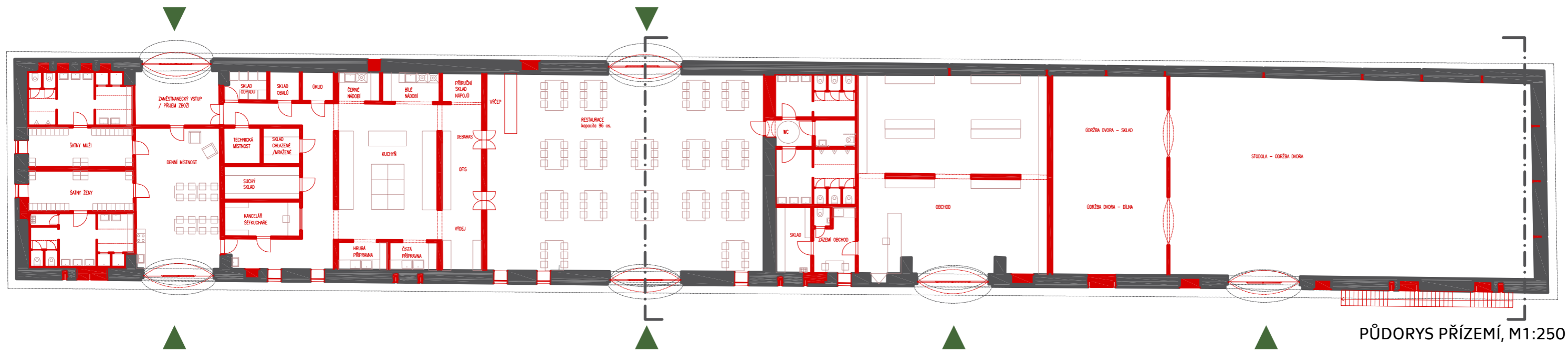

POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

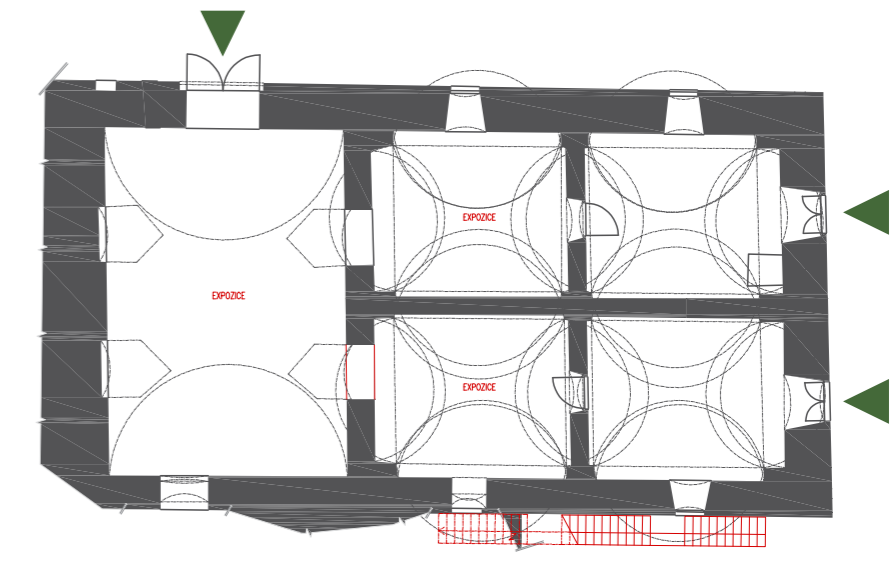

POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

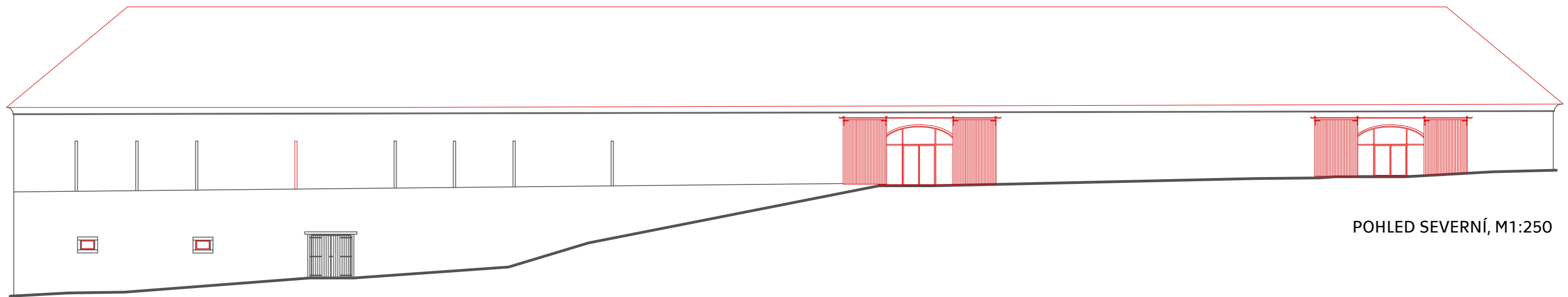

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

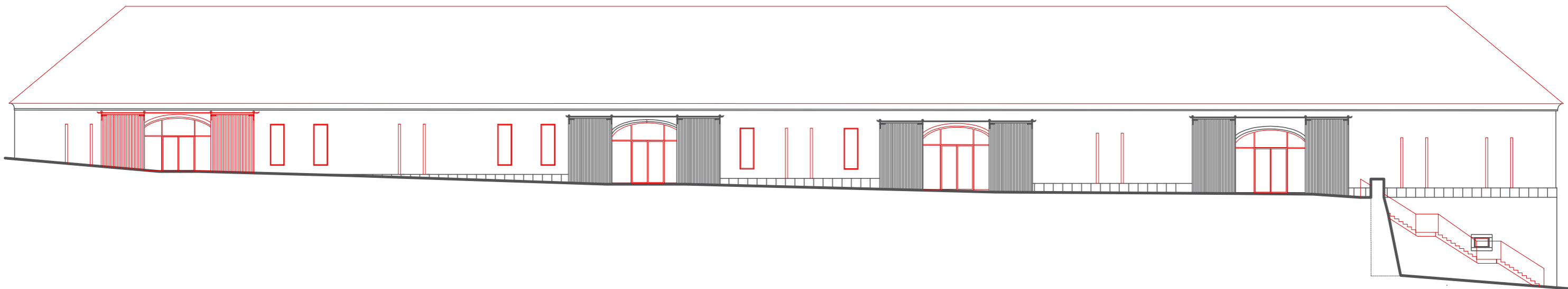

PŮDORYS SKLEPA, M1:250

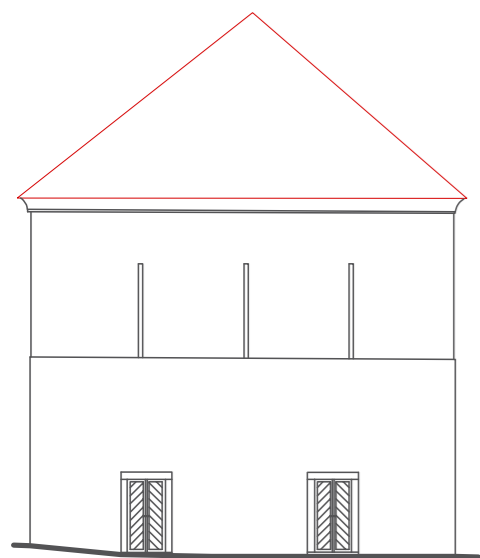

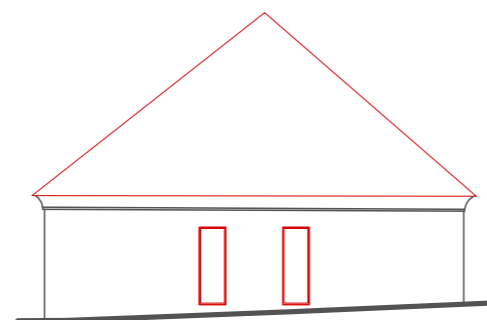
POHLED SEVERNÍ, M1:250

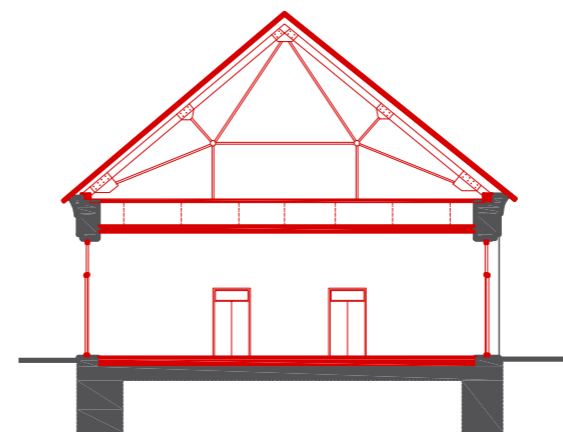
POHLED JIŽNÍ, M1:250

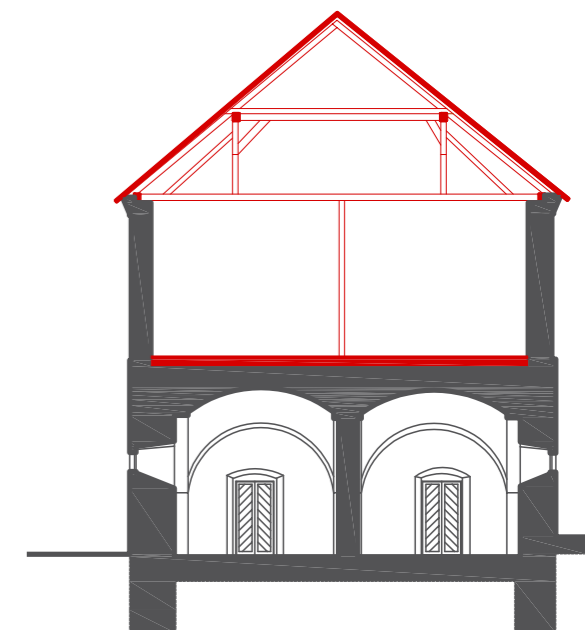
POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

ŘEZ DRUHÝM ZÁPADNÍM MLATEM, M1:250

ŘEZ VÝCHODNÍ PEROU, M1:250

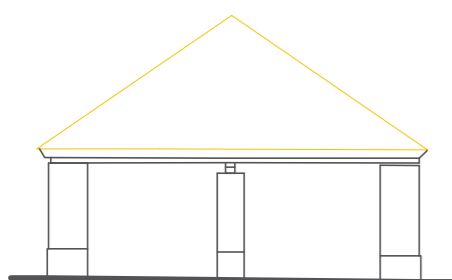
KOLNA

Objekt vozové kolny s kovárnou je umístěn v prostoru severní části dvora. Jedná se o přízemní objekt s valbovou střechou, jehož východní část tvoří pilířová vozová kolna. Západní část původně sloužila jako kovárna. Kolna je nejmenším objektem hospodářského dvora a díky své poloze je přímo dostupná ze všech budov. Společně s dvěma vzrostlými jírovci tvoří kompoziční dominantu dvora.

Architektonická studie ponechává kolnu volnou pro využití návštěvníků. Uzavřená západní část bude sloužit k uskladnění zahradního nábytku a vnitřnímu posezení. Východní otevřená část bude sloužit jako předprostor, místo k posezení při nepřízní počasí s možností grilování, či k pořádání menších akcí či aktivit.

POHLED SEVERNÍ, M1:250

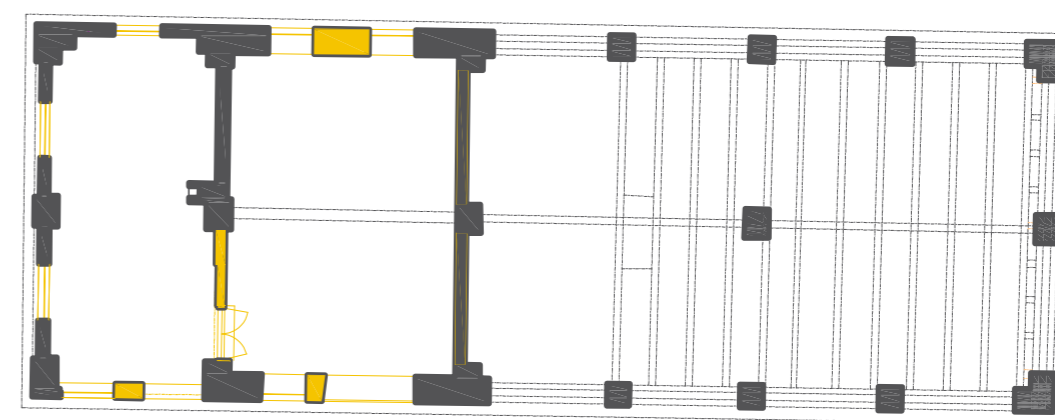
POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

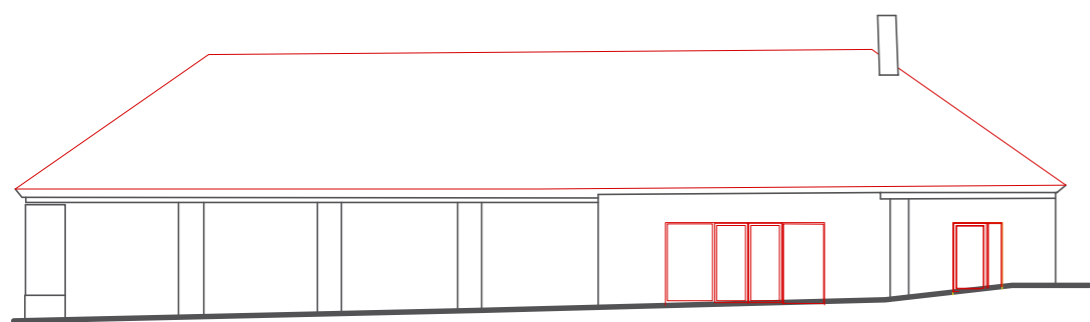

POHLED JIŽNÍ, M1:250

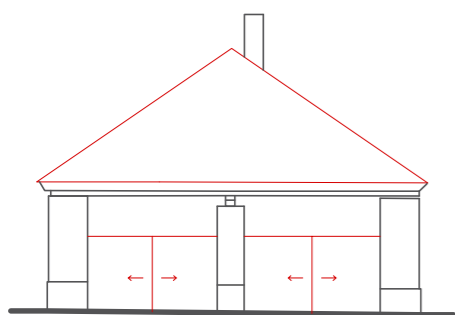

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

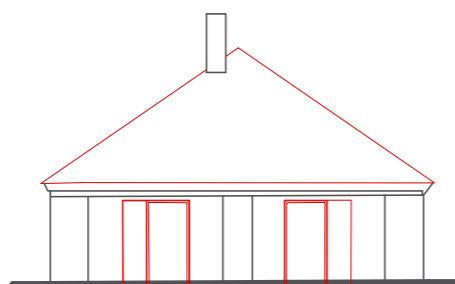

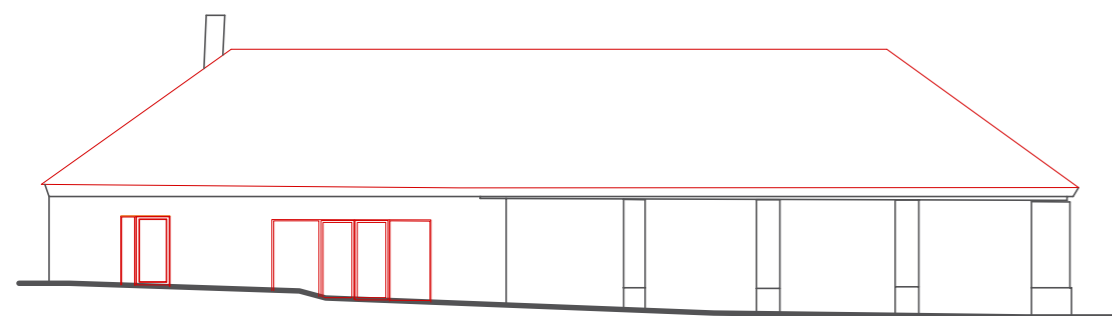
POHLED SEVERNÍ, M1:250

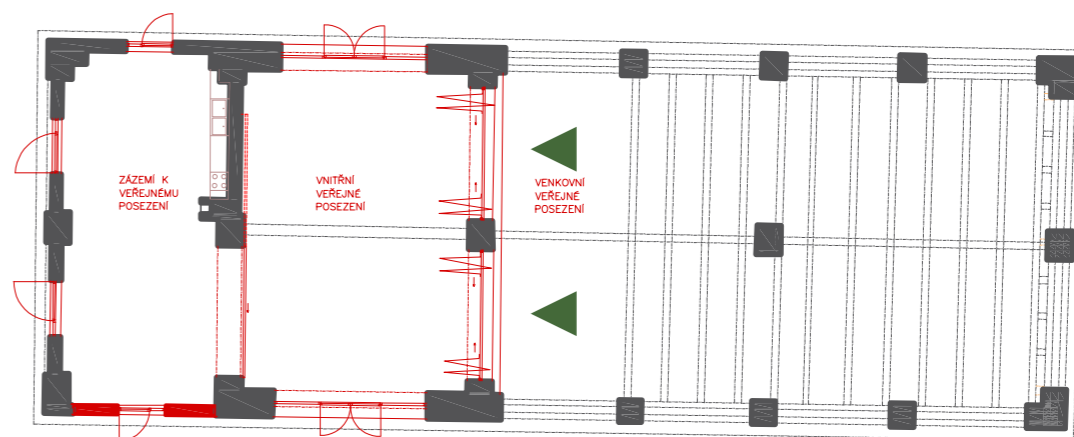
POHLED VÝCHODNÍ, M1:250

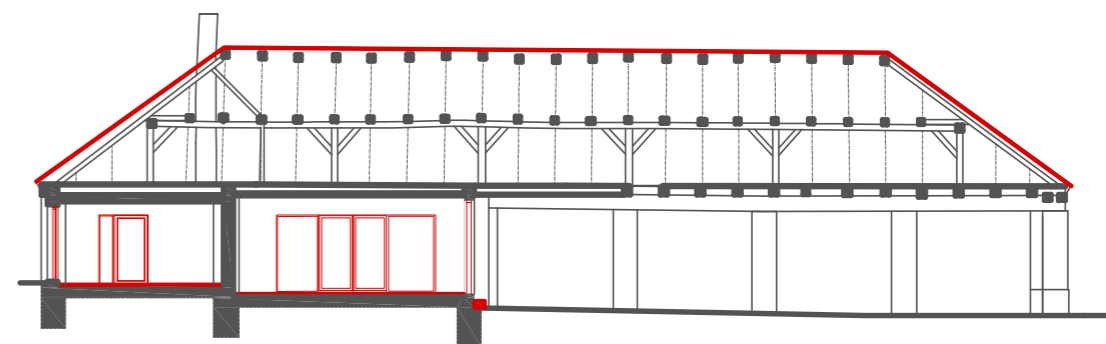
POHLED ZÁPADNÍ, M1:250

POHLED JIŽNÍ, M1:250

PŮDORYS PŘÍZEMÍ, M1:250

PODÉLNÝ ŘEZ, M1:250

3 / VIZUALIZACE

- skládaná krytina z pálených keramických tašek, bobrovek

- pozinkovaný okapní žlab

- fabionová korunní římsa

- nově navržený okenní otvor osazený dřevěným rámem s otevíravou okenní výplní

- repasovaná horní posuvná kolejnice

- zasklení průjezdu původního mlatu pevnou výplní s lehkými rámy a vloženými dvoukřídlými dveřmi

- repasovaná posuvná vrata

- úzké škvírové niky
- reminiscence větracích škvír

- pískovcový sokl z tesaných pískovcových desek

- spodní kolejnice pro zajištění stabilního posunu vrat

- okrový nátěr na tradiční vápené omítce

ZÁVĚR

ZÁVĚR

Diplomní projekt prokázal možnost opětovného plnohodnotného využití hospodářského dvora i s ohledem na památkové hledisko, kontextuální architekturu a podmínku zachování hlavní dominanty zámeckého průčelí. Do území byly vloženy nové funkce, které v něm dosud chyběly a zvyšují tak jeho potenciál - přilákat nejen nové turisty, ale i oživit areál hospodářského dvora místními obyvateli a vytvořit z něj opět živé zemědělské sídlo a navázat na jeho minulost.

Práce dokazuje, že se jedná o architektonicky i historicky významné místo, které díky šetrnému vstupu moderních architektonických prvků stále souzní s okolní krajinou a plynule navazuje na historii lokality s respektem k jejímu budoucímu směřování.

ZDROJE

SEZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZŮ:

ČEŠKA, Ivan. Archiv. 2022.

GREMLICA, Mgr. Tomáš. 2013. Analýza města Česká Skalice. Česká skalice : Ústav pro ekopolitiku, o.p.s., 2013.

HORKÝ, Milan, a kolektiv. 2013. Naučná stezka Babiččino údolí. 4. vyd. Česká Skalice: Muzeum Boženy Němcové, Centrum rozvoje Česká Skalice, 2013.

HOUDOVÁ, Eliška. 2022. Autorská schemata, skicy, fotografie. Autorská schemata, skicy, fotografie. 2022.

KUBKA, František, NOVOTNÝ, M. 1941. Božena Němcová. 1. vyd. Praha : V. Neubert a synové, 1941.

MICHL, Karel. 1950. Za Babičkou Boženy Němcové. Literárně- historický průvodce. 1. vyd. Hradec Králové :Krajské nakladatelství, 1950

MÜHLSTEIN, Ludvík, MÜHLSTEINOVÁ, L.. Kraj mládí Boženy Němcové. Česká Skalice 1980

PODZÁMČÍ s. r. o., v likvidaci - Úplný výpis z obchodního rejstříku. Veřejný rejstřík a sbírka listin [online]. 2023. [Citace: 22.1.2023] Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=478639&typ=UPLNY>

RACKOVÁ, Eliška. 2021. C Stodola SO 08. Stavebněhistorický průzkum areálu hospodářského dvora zámku v Ratibořicích. NPÚ OÚP Josefov. 2021

RACKOVÁ, Eliška., SLAVÍK, Jiří. 2021. D Ratejna SO 09. Stavebněhistorický průzkum areálu hospodářského dvora zámku v Ratibořicích. NPÚ OÚP Josefov. 2021

SIGLOVÁ, Kateřina. 2020. 1. Historie dvora, Stavebněhistorický průzkum areálu hospodářského dvora zámku v Ratibořicích. NPÚ OÚP Josefov. 2020

SOBKOVÁ, Helena. 1995. Kateřina Zaháňská. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 1995. ISBN 80-204-0532-1.

URBANPLAN s.r.o. 2022. Územní plán. ceskaskalice.cz. [Online] 2022. [Citace: 22. 1 2023.] <https://www.ceskaskalice.cz/urad/odbor-vystavby-a-zivotniho-prostredi/uzemni-plan/>

WIRTH, Zdeněk. Ratibořice: Státní zámek a Babiččino údolí. 3. vyd. Praha: Státní tělovýchodné nakladatelství pro Státní památkovou správu, 1956.

ŽIŽKA, Jan. 2018. Hospodářské dvory bývalých panství v Čechách. 2. vyd. Praha :Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, 2018. ISBN 978-80-86516-92-9

INTERNETOVÉ ZDROJE

archiweb.cz - Stavební úpravy bývalé fary na zařízení pro pobyty osob s poruchami autistického spektra. archiweb.cz [online]. Copyright © Archiweb, s.r.o. 1997 [cit. 31.01.2023]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/stavebni-upravy-byvale-fary-ve-chvalsinach-na-zarizeni-pro-pobyty-osob-s-poruchami-autistickeho-spektra>

Centrum studijních pobytů - Český Krumlov. Redirecting to /cs [online]. Dostupné z: <https://www.zamek-ceskykrumlov.cz/cs/projekty/centrum-studijnich-pobytu>

Databáze kamenných křížů a křížových kamenů. Jana Barbora Slaběňáková [online]. Dostupné z: <https://www.smircikrize.cz/ratiborice.htm>

Geomorfologické členění Česka. Wikipedia. [Online] Wikipedia.org, 6. 9 2022. [Citace: 21. 1 2023.] Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Geomorfologick%C3%A9_%C4%8Dlen%C4%9Bn%C3%AD_%C4%8Ceska.

Geoportál ČÚZK. 2023. Archiválie: ČÚZK. ČÚZK. [Online] 2023. [Citace: 21. 1. 2023.] Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

Geovědní mapy ČGS. 2019. Geologická mapa: ČGS. ČGS. [Online] 2023. [Citace: 21.1.2023] Dostupné z: <https://mapy.geology.cz/geo/#>

Hospodářský dvůr Rymice | Kroměřížsko. Region Kroměřížsko [online]. Copyright © Kroměřížsko 2023 [cit. 31.01.2023]. Dostupné z: <https://www.region-kromerizsko.cz/misto/8/799-hospodarsky-dvur-rymice>

Panský dvůr Telč - vysocinaconvention.cz. [online]. Copyright © 2023 [cit. 31.01.2023]. Dostupné z: https://www.vysocina-konference.cz/cs/konferencni-zarizeni/prehled-konferencnich-zarizeni/29-pansky-dvur-telc?cat_id=0

Wikimedia Commons. [online]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ratibo%C5%99ice_from_air_2.jpg

Vodní nádrž Rozkoš – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%AD_n%C3%A1dr%C5%BE_Rozko%C5%A1

zámek Ratibořice s areálem Babiččina údolí - Památkový Katalog. Památkový Katalog [online]. 2023. [Citace: 21.1.2023] Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/zamek-ratiborice-s-arealem-babiccina-udoli-12850868>

PŘÍLOHA

Příloha č.1:	Publikační činnost
Článek ve sborníku:	Dřevostavby pro veřejné prostranství
Vydavatel:	České vysoké učení technické v Praze
Vydání:	první
ISBN:	978-80-88311-06-5
Název článku:	Stanice přívozu Bližší Lhota
Číslo stránek:	30 - 35

STANICE PŘÍVOZU BLIŽŠÍ LHOTA

Bc. Eliška Houdová

Fakulta architektury ČVUT v Praze, houdoeli@fa.cvut.cz

Abstrakt: Cílem článku je architektonický návrh drobné dřevostavby do předem určené lokality, obec Horní Planá. V písemné části je krátká analýza místa, na jejímž základě je vypracován architektonický návrh obsahující nejen konstrukční, ale i materiálové řešení, manuál pro údržbu a návrh recyklace použitého materiálu po morálním či fyzickém dožití stavby.

Klíčová slova: dřevostavba, ekologie, Horní Planá, přívoz, zastávka

Úvod

V současné době nároky na ekologii a udržitelnost produktů výrazně převyšují potřebu ke snižování nákladů při jejich výrobě. S nástupem energetické krize se tyto nároky dostávají stále více do popředí především v architektuře. Proč dáváme přednost železobetonovým monolitickým a prefabrikovaným konstrukcím, když se stejné, ne-li větší efektivity dá docílit pomocí přírodních materiálů? Jak navrhnout ekologickou, k přírodnímu prostředí šetrnou a udržitelnou stavbu? Jak nastavit limity údržby a životnosti? Co se se stavbou stane, až doslouží? Právě těmto otázkám se věnuje semestrální práce, jejímž východiskem jsou předem definovaná lokalita, studium konstrukčních principů dřevostaveb, jejich údržby a možnosti recyklace, platná legislativa a aktuální ekologické trendy.

V několika kapitolách je představen návrh drobné dřevostavby, který splňuje veškeré podmínky ekologického a udržitelného zacházení s životním prostředím. Dále jsou uvedeny informace k údržbě dřeva, včetně předpisu užívání, v podobě manuálu pro celý objekt po celou dobu jeho životního cyklu.

Právě teď nastává čas, kdy je potřeba dát přednost kvalitní řemeslné práci před automatizovanou výrobou i za cenou vyšších výdajů. Důležitější než aktuální nutnost je pohled do budoucna a ohlédnutí se za minulostí.

1 Analýza lokality

Město Horní Planá se nachází v Jihočeském kraji v okrese Český Krumlov, v bezprostřední blízkosti vodní nádrže Lipno. Celou svou rozlohou spadá do Chráněné krajinné oblasti Šumava a na svém jižním okraji zasahuje do Národního parku Šumava.

Pod město, jehož katastrální území se rozkládá na ploše 12,7 ha spadá mimo město samotné ještě dalších 12 obcí (Zvonková, Bližší Lhota, Hory, Pernek, Maňava, Jelm, Hodňov, Olšina, Žlábek, Hůrka, Karlovy Dvory a Jenišov).

Dopravní dostupnost je zajištěna silnicí I. třídy I/39, která lokalitou prochází ve směru východ-západ po severním břehu Lipenské vodní nádrže. Prochází přímo Horní Planou, a je hlavním tahem na okresní město Český Krumlov. Další významnou dopravní tepnou je železnice, která propojuje všechny obce při severním břehu nádrže, v rámci této trati je vybudováno celkem pět vlakových stanic. Pro efektivnější propojení břehů vodní nádrže je v provozu přívoz Horní Planá-Bližší Lhota s kapacitou převozu nejen osobních automobilů, ale i karavanů a nákladních vozidel.

Oblast je protkána řadou turistických stezek, které buď tvoří uzavřený okruh (např. Naučná stezka Adalberta Stiffera), mají potenciál dálkových turistických tras (např. Stezka Českem) nebo jsou součástí sítě stezek s potenciálem vlastního plánování tras (např. Schwarzenberský kanál, Knižecí cesta). Turistické stezky jsou doplněny cyklostezkami.

Významným milníkem v přetváření zdejší krajiny byl rok 1952, kdy byla započata výstavba vodní nádrže Lipno, která trvala 7 let. Jde o první přehradu Vltavské kaskády (v časovém sledu je však Lipno až na čtvrtém místě po Vraném, Štěchovicích a Slapech). Důsledkem výstavby vodního díla bylo nejen přeložení železnice (do polohy, ve které vede až dodnes – přes Horní Planou), ale i vysídlení nespočtu obyvatel z obcí, které byly v oblasti vytyčené k zaplavení (Dolní Vltavice a další osady a samoty). Došlo i ke zboření mostu přes Vltavu, v jehož místech byl přes nádrž vybudován přívoz.

Celá Lipenská přehrada, tzv. jihočeské moře, je cílem turismu a to nejen díky rovinatému terénu, který je vyhledáván cyklisty, ale také samotné poloze v Chráněné krajinné oblasti Šumava (vyhlášena

roku 1963) a bezprostřední blízkosti Národního parku Šumava (vyhlášen roku 1991), kam míří turisté nejen s České republiky i ze sousedního Rakouska

2 Popis mobiliáře a prostoru místa osazení

Zastávka přívozu v obci Bližší Lhota na jižní straně Lipna je nedostatečně vybavena možnostmi pro sezení nebo odstavení kol. Jako úkryt před deštěm slouží nevelký přístřešek. Existující objekty jsou architektonicky nesourodé a vzhledem k turistické atraktivitě místa by bylo vhodné prvky drobné architektury sjednotit. Proto na toto místo navrhuji soustavu laviček se stojany na kola a přístřeškem proti nevlídnému počasí.

Obrázek 1: Dnešní podoba zastávky přívozu Bližší Lhota, zdroj Mapy.cz, 2022

Obrázek 2: Návrh podoby zastávky přívozu Bližší Lhota, zdroj Houdová, 2022

Obrázek 3: Fotografie modelu na východní fasádu, zdroj Houdová, 2022

Obrázek 4: Fotografie modelu na západní fasádu, zdroj Houdová, 2022

Novostavba zastávky přívozu je navržena přímo do polohy stávajícího objektu. Od vnější hrany silnice bude odsazena o 2 metry pro vytvoření pohodlného nástupu a zároveň minimalizaci ostřiků od projíždějících vozidel.

Funkčně se jedná o přístřešek se zastávkou, který nabízí možnost úkrytu před nepřízní počasí, posezení a odložení jízdních kol v na míru navržených stojanech.

Objekt je založen na betonové desce o tloušťce 10 centimetrů. Základem je dřevěná rámová konstrukce z hraněného řeziva, kde vodorovné trámy o průřezu 120x120 milimetrů jsou vynášeny celkem osmi sloupky téhož průřezu. Na vodorovné trámy jsou kolmo položeny čtyři krokve průřezu 120x120 milimetrů, které tvoří nosnou konstrukci pultové střechy. Jako krytina je navržen dřevěný šindel. Stěny jsou bedněny dřevěnými prkny o tloušťce 3 centimetry jak z exteriéru, tak z interiéru.

Pro spojování jednotlivých konstrukčních prvků bude použito výhradně tesařských spojů (zadrápnutí, čepování, přelátování). V kratších stěnách jsou proraženy kruhové otvory bez zasklení. Oplechovány budou jen nezbytně nutné části, a to hrana střechy a okenní otvory pro eliminaci zatékání vody do konstrukce. Pro odstavení jízdních kol jsou navrženy dřevěné stojany, které jsou pevnou součástí objektu z exteriérové i interiérové strany.

3 Návod pro správu a údržbu navrhované stavby

Pro správné užívání a údržbu dřevostavby stanice přívozu je nutné postupovat dle zpracovaného manuálu, zpracovaného v následujících třech podkapitolách.

3.1 Základní informace

Objekt je navržen z modřínového dřeva ze šumavských lesů – řez a dovoz materiálu bude zajištěn místní firmou Pila Hůrka v Horní Plané, která se kromě těžby dřeva zabývá i vysazováním lesů. Dřevo bude proti škůdcům a pronikání vlhkosti ošetřeno přírodními oleji na bázi pryskyřic s dvojnásobným účinkem, které jsou pro tvrdé dřevo, jako je modřín, vhodnou ochranou.

Dřevostavba přístřešku v bezprostřední blízkosti stanice přívozu je navržena především jako místo pro posezení, ukrytí před nepřízní počasí a příjemnější čas tráveného při čekání na přívaz. Zakomponovány jsou i dřevěné stojany, kam mohou cyklisté bezpečně odložit svá jízdní kola. Objekt neslouží k dětským hrám a je přísně zakázáno lézt a šplhat na konstrukce.

Objekt je navržen jako dočasná konstrukce a neslouží k přespávání ani dlouhodobému pobývání. Uvnitř objektu a v jeho blízkosti je zakázáno kouřit a roždělat oheň. Platí také zákaz vstupu s vysoce hořlavými a těkavými látkami.

Součástí objektu je pevný mobiliář laviček, který slouží výhradně k sezení či odkládání zavazadel. Maximální nosnost jedné lavičky je 500 kilogramů. Lavičky nejsou určené k odkládání kol a koloběžek, ke stání či dětským hrám.

Dalším pevným prvkem jsou dřevěné stojany na kola, které se nachází po exteriérových kratších stranách objektu a tvoří předěly mezi lavičkami v interiéru. Stojany jsou pečlivě nadimezovány, aby bylo možné do každé mezery vložit jedno jízdní kolo. Kapacitně tak objekt může pojmout celkem 36 jízdních kol, z toho 10 pod střechou a 26 v exteriéru. Stojany jsou určeny výhradně pro odložení jízdních kol či koloběžek a neslouží k sezení ani odkládání batohů či zavazadel. Jízdní kola se vkládají mezi dva dřevěné prvky, jiný způsob odstavení není pro konstrukci vhodný. Objekt ani jeho bezprostřední okolí neslouží jako prostor pro venčení domácích mazlíčků.

V případě úrazu způsobeného nevhodným užíváním výrobku majitel nenese odpovědnost.

3.2 Informace o údržbě

Dřevěná konstrukce objektu je ošetřena olejovým nátěrem s dvojnásobnou ochranou (proti vlhkosti a proti dřevokazným houbám a hmyzu), který je třeba alespoň dvakrát ročně obnovovat. Je doporučeno obnovit nátěr v prvních jarních měsících po opadnutí sněhu (předpoklad – březen/duben) a následně pak na podzim před prvním sněhem (říjen/listopad). Obnova nátěru probíhá přímým nanesením olejové vrstvy na dřevěný prvek bez předchozího přebroušení. Složení použitého oleje musí odpovídat původnímu nátěru a musí mít dvojnásobnou ochranu, tedy nejen před vlhkostí, ale i před dřevokaznými houbami.

Důležitým aspektem kontroly stavu objektu je vizuální prohlídka, která by měla být alespoň jednou do měsíce. V sezóně, duben až září, je doporučeno interval zvýšit alespoň na dvě vizuální prohlídky měsíčně. V případě shledání poškození výrobku, je nutné postupovat dle níže uvedených informací.

V případě že se vlivem užívání objektu vyskytne mechanické poškození části konstrukce, které staticky, ani esteticky nenarušuje vzhled objektu, je vhodné z hlediska bezpečnosti místo neprodleně opravit. Poškozená či chybějící střešní krytina bude nahrazena krytinou stejného typu a úpravy, dřevo

zbavené povrchového nátěru mechanickým opotřebením (odštípnutí, poškrábání) bude opětovně naolejováno, případně dle potřeby pro dosažení hladkého povrchu nejdříve přebroušeno.

Jedná-li se o mechanickou vadu na nenosné části konstrukce, která omezuje běžné užívání výrobku, je na místě konzultace se zhotovitelem objektu a následná oprava, či výměna poškozeného prvku. Jde především o poškození dřevěných stojanů na kola, nebo vnitřních laviček.

Pokud se objeví poškození na prvcích nosné konstrukce, které ovlivňuje statiku, nebo by v budoucnu mohlo zasáhnout do statických poměrů objektu, je potřeba okamžitý zásah s ohledem na povahu vady.

V případě napadení jednoho nebo více prvků dřevokaznou houbou nebo plísní, je nutné především zajistit zdroj veškeré vlhkosti – omezit kontakt dřeva se srážkovou nebo kapilární vodou. Příčinou může být i porušený střešní plášť, vadná hydroizolace nebo nefunkční konstrukční řešení detailů. Je nutné zjistit, zda je napadený prvek dále schopen plnit svou funkci (ať už je součástí nosné či nenosné konstrukce). Pokud prvek přichází o své vlastnosti, je nutné jej odstranit celý, nebo protézováním zaměnit jen napadenou část navýšenou o 1 metr z každé strany od viditelné hranice plísně, nebo dřevokazné houby.

Při napadení jednoho nebo více prvků dřevokazným hmyzem je postup stejný jako při napadení dřevokaznými houbami a plísněmi. Dá se však využít možnosti sterilizace prvku tehdy, kdy je prvek dále schopen plnit svou funkci a neztrácí vlivem nákazy své vlastnosti.

Vlivem přetížení prvků může dojít k trhlinám a prasklinám dřeva. Takto poškozený prvek je třeba konstrukčně odlehčit (výměna funkčních vrstev odlehčenými prvky, odstranění nefunkčních vrstev) a následně zpevnit zvětšením průřezu pomocí příložkování (připojením dřevěných příložek), nebo protézováním (výměna části narušeného prvku a osazení nového prvku stejného průřezu pomocí tesařských spojů). Nepřímo lze přetížený prvek zpevnit také podepřením, avšak toto řešení je pouze dočasné a nabízí se zde pouze jako dočasná stabilizace nefunkčního stavu.

V případě že dojde k poruše, která má vliv na statické působení objektu, má správce/vlastník objektu povinnost konzultovat stav a postupy s odborníkem (statikem, autorem projektu). Za škody způsobené neodborným zásahem do stavby vlastníkem objektu nenese odpovědnost.

3.3 Způsob likvidace na konci života výrobku

Po morálním dožití objektu lze jeho konstrukci díky tesařským spojům lehce rozebrat a přebudovat pro jiný účel, nebo jeho části použít v rámci nového objektu.

Po fyzickém dožití bude stavba rozebrána a jednotlivé materiály roztříděny. Díky použití ochrany dřeva výhradně na bázi přírodních olejů lze dřevěné prvky rozdrtit na štěpky a druhotně využít v nábytkářském průmyslu ve formě dřevoštěpkových desek, nebo k výrobě jiných dřevovláknitých či dřevotřískových desek. Není vyloučeno využití jako palivo ve formě dřevěných pelet, nebo štěpek.

Hliníkové oplechování bude odvezeno k recyklaci do sběrného dvora.

Betonová základová deska bude rozebrána a beton odvezen k recyklaci do specializované betonárky, kde lze betonovu drť využít k tvorbě nové betonové směsi.

4 Závěr

Projekt stanice přívozu Bližší Lhota nabízí komfort uživatelů a zároveň splňuje požadavky na ekologickou a novostavbu, která nezatěžuje přírodní prostředí ani v době své životnosti ani po svém dožití. Navržená konstrukce skvěle zapadá do zvolené lokality a to nejen díky materiálovému řešení, ale především díky lidskému měřítku a skromnému avšak modernímu řešení. V rámci manuálu jsou specifikovány základní principy údržby a formy užívání pro maximální prodloužení fyzické životnosti a možnosti nakládání po dožití stavby.

Seznam bibliografických odkazů

- Houdová, Eliška. 2022. Autorská schemata, skicy, fotografie. *Autorská schemata, skicy, fotografie*. 2022.
- Kuhnová, Erika. 2020. Čím ošetřit dřevo v exteriéru: Home. *HOME*. [Online] 24. 12 2020. [Citace: 29. 11 2022.]
- Mapy.cz. 2022. Mapy.cz. *Mapy.cz*. [Online] 2022. [Citace: 23. 9 2022.] <https://mapy.cz>
- Město Horní Planá. 2022. Historie a současnost: Město Horní Planá. *město Horní Planá*. [Online] 2022. [Citace: 23. 9 2022.] <https://www.horniplana.cz/historie-a-soucasnost/>.
- Procházka, Martin. 2020. Recyklace betonu uspoří materiál a ušetří náklady: Právo. *Novinky.cz*. [Online] 18. 6 2020. [Citace: 29. 11 2022.]
- STANEST s.r.o. 2022. Služky: STANEST. *Pila Hůrka*. [Online] 2022. [Citace: 23. 9 2022.]
- ŠumavaNet.cz. 2022. Lipno - Lipenská přehrada: ŠumavaNet.cz. *ŠumavaNet.cz*. [Online] 2022. [Citace: 23. 9 2022.] <https://www.sumavanet.cz/lipno-lipenska-prehrada.s-15835-RELPPR>.